

บทความวิจัย

เรื่อง การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน

โดย

นางสาวรัตน์ปวีณ์ บุญสำเร็จชัย

รหัสนักศึกษา 05570714

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของสาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทความวิจัย	การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน
ผู้เขียน	นางสาวรัตน์ปวีณ์ บุญสำเร็จชัย
อาจารย์ที่ปรึกษาบทความวิจัย	อาจารย์ศุภฤกษ์ โออินทร์
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต พระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน รวมทั้งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางกายภาพที่มีผลต่อสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน และศึกษาแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในเขตมณฑลยูนนาน โดยมีวิธีการศึกษาจากการรวบรวมเนื้อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในมณฑลยูนนาน การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ข้อมูลและสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของมณฑลยูนนาน จากหนังสือ บทความ และข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์จากสำนักงานบริหารกิจการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ผลการศึกษาพบว่ามณฑลยูนนานมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 8 ของประเทศจีน มีลักษณะภูมิประเทศที่หลากหลาย อุดมไปด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติ ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวฮั่นหรือชาวจีน และมีชนกลุ่มน้อยอีก 25 ชนชาติ จึงนับว่าเป็นมณฑลที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์มากที่สุดของประเทศจีน ด้วยความแตกต่างกันทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และความเชื่อ ของชนชาติต่าง ๆ ในมณฑลยูนนาน จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นมากมาย และเป็นที่น่าสนใจแก่นักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ เนื่องจากรัฐบาลจีนได้เล็งเห็นความโดดเด่นทางด้านวัฒนธรรมของมณฑลยูนนาน จึงเกิดความร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในมณฑลยูนนาน ให้เป็นอุตสาหกรรมหลักอย่างหนึ่งในการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในมณฑลยูนนาน

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนานสำเร็จ
ลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของอาจารย์สุภฤกษ์ โออินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยที่คอย
เอาใจใส่ชี้แนะแนวทาง และให้คำปรึกษาอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยตลอดจนการตรวจสอบแก้ไข
เป็นอย่างดีนับตั้งแต่เริ่มดำเนินการศึกษาจนสำเร็จการศึกษา

ขอขอบพระคุณทุกคนในครอบครัวที่คอยให้กำลังใจ และคำชี้แนะในการแก้ไขปัญหาค้น
ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณรุ่นพี่ที่ให้คำแนะนำและแบ่งปันข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า ความช่วยเหลือ
รวมถึงมิตรสหายที่คอยให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจที่ทำให้ผู้วิจัยผ่านพ้นอุปสรรคไปได้
ด้วยดีจนงานวิจัยนี้สำเร็จ

นางสาวรัตนปวีณ์ บุญสำเร็จชัย

26 เมษายน 2560

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
ขอบเขตของการศึกษา	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2. ทบทวนแนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	6
บทบาทของรัฐบาลจีนที่มีผลต่อสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	9
ลักษณะภูมิประเทศมณฑลยูนนาน	11
ข้อมูลเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในมณฑลยูนนาน	12

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	22
การจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวมณฑลยูนนาน	25
ปัจจัยทางกายภาพที่ส่งผลต่อการเกิดขึ้นของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมใน มณฑลยูนนาน	27
3. วิธีการดำเนินงาน	31
แหล่งที่มาของข้อมูล	31
การวิเคราะห์ข้อมูล	31
4. วิเคราะห์ข้อมูล	34
ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางกายภาพที่มีผลต่อสถานที่ท่องเที่ยวทาง วัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน	34
ศึกษาแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในเขตมณฑล ยูนนาน	65
5. สรุปและอภิปรายผล	71
บรรณานุกรม	74
ประวัติผู้วิจัย	84
แบบออนไลน์สิทธิบทความวิจัย	85

สารบัญตาราง

ตาราง 1 พื้นที่เมืองที่ศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของมณฑลยูนนาน	3
ตาราง 2 สรุปวิธีการศึกษา	33
ตาราง 3 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในมณฑลยูนนาน	68

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1. 1	พื้นที่ศึกษามณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน	5
ภาพที่ 3. 1	กรอบแนวคิดทางการศึกษา	32
ภาพที่ 4. 1	เขตการปกครองของมณฑลยูนนาน	34
ภาพที่ 4. 2	ที่ตั้งของเมืองคุนหมิงในมณฑลยูนนาน	37
ภาพที่ 4. 3	ประตูเมืองโบราณกวนตุ๋ (ซุ้มประตูใหญ่)	38
ภาพที่ 4. 4	วัดหลักคินในเมืองโบราณกวนตุ๋	39
ภาพที่ 4. 5	วัดตามกฎหมายในเมืองโบราณกวนตุ๋	40
ภาพที่ 4. 6	วัดหอบัลลังก์เพชรในเมืองโบราณกวนตุ๋	41
ภาพที่ 4. 7	ศาลาแปดเหลี่ยมในวัดหยวนทง	42
ภาพที่ 4. 8	ตำหนักทอง	43
ภาพที่ 4. 9	ประตูแรกของหมู่บ้านชนชาติยูนนาน	45
ภาพที่ 4. 10	ที่ตั้งของเมืองต้าหลี่ในมณฑลยูนนาน	46
ภาพที่ 4. 11	ประตูเมืองโบราณต้าหลี่	47
ภาพที่ 4. 12	เจดีย์สามองค์ในวัดจงเซ่ง เมืองต้าหลี่	49
ภาพที่ 4. 13	ที่ตั้งของเมืองลี่เจียงในมณฑลยูนนาน	50
ภาพที่ 4. 14	รูปแบบสถาปัตยกรรมของเมืองโบราณลี่เจียง	51
ภาพที่ 4. 15	บ้านตระกูลมู่ในเมืองลี่เจียง	52
ภาพที่ 4. 16	ห้องโถงของบ้านตระกูลมู่ เมืองลี่เจียง	53
ภาพที่ 4. 17	บริเวณหน้าวัดวิเฟิงในเมืองลี่เจียง	55
ภาพที่ 4. 18	ที่ตั้งของเมืองจู่สงในมณฑลยูนนาน	56
ภาพที่ 4. 19	ประตูเมืองโบราณจู่สง	57
ภาพที่ 4. 20	ที่ตั้งของเมืองเจียนส่วยในเขตหงเหอ มณฑลยูนนาน	58
ภาพที่ 4. 21	รูปปั้นขงจื้อในเมืองโบราณเจียนส่วย	59
ภาพที่ 4. 22	ประตูเมืองจ้าวหยางเมืองเจียนส่วย	60
ภาพที่ 4. 23	การแกะสลักประตูไม้ของตระกูลจู่ เมืองโบราณเจียนส่วย	61

ภาพที่ 4. 24 สะพานมังกรคู่ในเมืองเจียนสู่ย	62
ภาพที่ 4. 25 ที่ตั้งของเมืองเซียงรุ้งในเขตปกครองตนเองสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน	62
ภาพที่ 4. 26 วัดหลวงเมืองลือของเมืองเซียงรุ้ง	63

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มณฑลยูนนาน (Yunnan: 云南) ตั้งอยู่ทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน เป็นมณฑลชั้นในที่ไม่มีทางออกทะเล มีเนื้อที่ทั้งหมด 394,000 ตารางกิโลเมตร ใหญ่เป็นอันดับ 8 ของประเทศจีน มีอาณาเขตติดต่อกับ 2 มณฑล และ 2 เขตปกครองตนเอง ทิศเหนือติดกับมณฑลเสฉวน ทิศตะวันออกติดกับมณฑลกุ้ยโจว และเขตปกครองตนเองกว่างซี ทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับเขตปกครองตนเองทิเบต พื้นที่ส่วนใหญ่ร้อยละ 90 เป็นภูเขาและที่ราบสูง มีพื้นที่เพาะปลูกเพียงร้อยละ 7 ของพื้นที่ทั้งหมด ภาคเหนือและภาคตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลยูนนานเป็นที่ราบสูงและลาดต่ำลงมาทางภาคใต้และตะวันออกเฉียงใต้ มณฑลยูนนานมีความสูงเหนือระดับน้ำทะเลสูง 6,740 เมตร อยู่ที่อำเภอเต๋อซัน เขตตี้ซิ่ง มีทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรสัตว์ที่อุดมสมบูรณ์ มีแหล่งพลังงานธรรมชาติและแร่ธาตุที่สำคัญ มีแม่น้ำสำคัญ 6 สาย ได้แก่ แม่น้ำอิระวดี แม่น้ำจินซาเจียง แม่น้ำนู่เจียง แม่น้ำจูเจียง แม่น้ำหลานซางเจียง และแม่น้ำหิงเหอ นอกจากนี้ทางด้านภูมิศาสตร์ที่สวยงามและอุดมสมบูรณ์ มณฑลยูนนานยังมีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมโบราณของประเทศจีน (ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง, 2556) จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เห็นว่ามณฑลยูนนานมีลักษณะภูมิประเทศที่สวยงามและมีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศคือ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ดังนั้นรัฐบาลจีนจึงมีการกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รัฐบาลจีนให้ความสำคัญกับกิจการการท่องเที่ยวให้เป็นหนึ่งในการพัฒนาอุตสาหกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ โดยจัดตั้งให้มี “สำนักงานบริหารกิจการท่องเที่ยวแห่งชาติ: CNT” ขึ้นมา มีหน้าที่รับผิดชอบและสนับสนุนการท่องเที่ยวภายในประเทศ และจากการส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยวของประเทศทำให้ภายในปี พ.ศ. 2557 พบว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศจีนโดยรวมมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง มีแนวโน้มที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจให้สูงขึ้น ดังจะเห็นได้จาก สถิติหลักของนักท่องเที่ยว ภายในประเทศปี พ.ศ. 2557 จำนวนนักท่องเที่ยวภายในประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวมีจำนวน 3.611 พันล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.7 และ 25.4 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา อีกทั้ง

จำนวนนักท่องเที่ยวขาเข้าเพิ่มขึ้นเป็น 128 ล้านคน โดยมีรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศรวมทั้งสิ้น 105,382 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (Ministry of Culture and Tourism of the People's Republic of China, 2560) จากการที่พบว่ารายได้จากอุตสาหกรรมมีจำนวนมากขึ้น ทำให้รัฐบาลจีนมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเจริญมากขึ้น เพื่อสามารถต่อสู้กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวระดับโลก ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีทั้งธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์อันเก่าแก่ สิ่งเหล่านี้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าทางด้านการท่องเที่ยว นำมาซึ่งการสร้างผลประโยชน์ที่มากมายสำหรับเศรษฐกิจของประเทศ โดยรัฐบาลจีนจัดให้ภาครัฐและเอกชนนำจุดเด่นทางด้านต่าง ๆ ภายในประเทศมาส่งเสริม สร้างนโยบายกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้กว้างขวางมากขึ้น ปรับปรุงสภาพแวดล้อมของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้ดีขึ้น ส่งเสริมสินค้าท่องเที่ยวที่หลากหลาย และดูแลควบคุมบริหารตลาดการท่องเที่ยวให้ดีขึ้น (สภาพและปัญหาของการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับจีน, 2548)

นอกจากนี้ในปัจจุบันสำนักงานบริหารกิจการท่องเที่ยวแห่งชาติได้ให้ความสำคัญการท่องเที่ยวในรูปแบบที่ส่งเสริมวัฒนธรรมจีนแบบดั้งเดิม จัดให้มีการอำนวยความสะดวกในการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้มีปัจจัยอุตสาหกรรมที่สมบูรณ์มากขึ้น แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีการนำเสนอความสวยงามของมรดกทางวัฒนธรรมจึงก้าวเข้ามามีบทบาทมากขึ้นต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวภายในประเทศจีน เพื่อกระตุ้นการเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศ

ดังนั้นมณฑลยูนนานจึงกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญแหล่งหนึ่ง เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่หลากหลาย และมีความเกี่ยวข้องกับความแตกต่างทางด้านชาติพันธุ์ มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่โดดเด่นในมณฑลยูนนานที่ได้รับการสนับสนุนให้กลายเป็นเมืองมรดกโลก ได้แก่ เมืองโบราณลี่เจียง ที่ยังคงได้รับการดูแลรักษาจากรัฐบาลจีนให้คงอยู่ซึ่งความงามในอดีตไว้อย่างดี จากที่กล่าวมาข้างต้นมณฑลยูนนานจึงเป็นมณฑลที่น่าสนใจ ผู้วิจัยจึงใคร่ศึกษาความสัมพันธ์ทางด้านกายภาพของมณฑลที่ทำให้เกิดสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตมณฑลยูนนาน เพื่อที่จะได้ทราบถึงสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่โดดเด่นของมณฑลยูนนาน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสวยงามและความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมทางชาติพันธุ์ที่หลากหลายจนกลายเป็นจุดดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยว

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางกายภาพที่มีผลต่อสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในเขตมณฑลยูนนาน

3. ขอบเขตของการศึกษา

3.1 มณฑลยูนนาน หรือ หยุนหนาน มีชื่อย่อว่าหยุน (云) หรือเตียน (滇) ตั้งอยู่ที่ทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน มีเมืองหลวงชื่อคุนหมิง มีเนื้อที่ 394,100 ตารางกิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวฮั่นหรือชาวจีน นอกจากนั้นยังมีกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ อีก 25 ชนชาติ

3.2 พื้นที่ศึกษามณฑลยูนนานประกอบด้วย เมืองคุนหมิง เมืองต้าหลี่ เมืองลี่เจียง เมืองฉู่สง เมืองเจียนส่วย และเมืองเซียงรุ้ง โดยมีสถานที่ท่องเที่ยวตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตาราง 1 พื้นที่เมืองที่ศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของมณฑลยูนนาน

เมือง	สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
คุนหมิง	-เมืองโบราณกวนตุ๋ -วัดหยวนทง -ตำหนักทอง (จินเตี้ยน) -หมู่บ้านวัฒนธรรมยูนนาน
ต้าหลี่	-เมืองโบราณต้าหลี่ -เจดีย์สามองค์
ลี่เจียง	-เมืองโบราณลี่เจียง -วัดวีเฟิง
ฉู่สง	-เมืองโบราณชนชาติอี่

เมือง	สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
เจียนสู่ย	-เมืองโบราณเจียนสู่ย
เมืองเชียงรุ่ง	-วัดหลวงเมืองลือ

3.3 ปัจจัยทางกายภาพที่นำมาใช้ในวิธีการศึกษาประกอบด้วย ที่ตั้งและขนาดพื้นที่ ลักษณะภูมิประเทศ ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ประเพณี ศาสนา และความเชื่อ

4.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยทางกายภาพที่มีผลต่อสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน

4.2 ทำให้ทราบชื่อและความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน

4.3 ทำให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในเขตมณฑลยูนนาน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม หรือการชมงานประเพณีต่าง ๆ ที่ชุมชนท้องถิ่นนั้นจัดขึ้น เพื่อให้ได้รับความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน อีกทั้งได้ศึกษาความเชื่อ ความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรมในสังคมนั้น ๆ ยังต้องมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548: 17)

5.2 สำนักงานบริหารกิจการท่องเที่ยวแห่งชาติ (CNTA)

เป็นหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบและบริหารจัดการการท่องเที่ยวภายในประเทศจีนอย่างกว้างขวางและครอบคลุมทั่วทุกด้าน ได้แก่ การวางแผนนโยบายการท่องเที่ยว กำหนดแนวทางหรือวางแผน ออกกฎระเบียบ กำกับควบคุมดูแล รวมไปถึงส่งเสริมการตลาด เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม

ท่องเที่ยวของประเทศจีนให้เจริญก้าวหน้า ถือเป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อคณะรัฐมนตรีแห่งรัฐ ภายใต้การกำกับดูแลของรองนายกรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ (วิภา อุดมพันธ์, 2548: 19-20)

5.3 ชนกลุ่มน้อย

ชนต่างเผ่าหรือต่างเชื้อชาติที่อยู่อาศัยรวมกันกับชนเผ่าอื่นหรือเชื้อชาติอื่นที่มีจำนวนมากกว่า (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

5.4 มณฑลยูนนาน

มณฑลยูนนานมีชื่อย่อว่า เตียนหรือหยุน ตั้งอยู่ทางชายแดนทิศใต้ในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน มณฑลยูนนานมีเนื้อที่ 390,000 กว่าตารางกิโลเมตร ประชากรภายในประเทศมีชนชาติจีนและชนชาติส่วนน้อยหลายชนชาติอาศัยอยู่ร่วมกัน มณฑลยูนนานมีจังหวัดในการปกครอง 8 แห่ง และเมือง 27 แห่ง (สิ่วกวาง, 2530: 273-278) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1.1 พื้นที่ศึกษามณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ที่มา: <http://www.rollinggrace.com>

บทที่ 2

บททวนแนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่ใช้ในการศึกษารูปแบบแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน สามารถแบ่งเอกสารและงานวิจัยได้ดังนี้

1. ความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
2. บทบาทของรัฐบาลจีนที่มีผลต่อสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
3. ลักษณะภูมิประเทศมณฑลยูนนาน
4. ข้อมูลเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในมณฑลยูนนาน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
6. การจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในสถานที่ท่องเที่ยว มณฑลยูนนาน
7. ปัจจัยทางกายภาพที่ส่งผลต่อการเกิดขึ้นของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน

1. ความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Mc Intosh and Goeldner (อ้างในมนรัตน์ ใจเอื้อ, 2559) ได้ให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ไว้ว่าเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสและเรียนรู้เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของชุมชนหรือสังคมอื่นที่สะท้อนผ่านวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีงานเทศกาล รวมไปถึงงานศิลปกรรมอื่น ๆ ทั้งนี้ การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมมุ่งเน้นให้ชุมชนผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรมและนักท่องเที่ยวในฐานะผู้เยี่ยมชมได้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของมรดกวัฒนธรรม

Sigala and Leslie (อ้างในนรินทร์ สังข์รักษา, 2556) กล่าวว่า การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม หมายถึง การท่องเที่ยวประเภทหนึ่งที่เน้นความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับมรดกประเพณีที่สืบทอดต่อ ๆ กันมาและวัฒนธรรมที่ดึงดูดความสนใจ โดยสิ่งที่ดึงดูดความสนใจแก่นักท่องเที่ยว ประกอบด้วย วิถีชีวิต พิพิธภัณฑ์ การแสดง แหล่งโบราณคดี การแสดงดนตรี และการแสดงพื้นบ้าน ประเพณี พิธีกรรมทางศาสนา หัตถกรรมงานฝีมือต่าง ๆ และการกระทำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม เป็นต้น

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) หมายถึง การเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่อื่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยว การแสวงหาประสบการณ์ใหม่ ๆ ประกอบการเรียนรู้ การสัมผัส การชื่นชมเอกลักษณ์ความงดงามทางวัฒนธรรม คุณค่าทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของกลุ่มชนอื่น และความแตกต่างทางวัฒนธรรมของชนต่างสังคม (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีอำภา, 2557: 209-210)

วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญมี 4 ประการ คือ

1. เพื่อมุ่งเน้นคุณค่าของวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องดูแลรักษาให้คงไว้ถึงคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณค่าของวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน
3. เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจสูงสุด แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องเคารพในวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วย
4. เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างเพียงพอ พร้อมทั้งปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่นให้ดีขึ้น

ลักษณะที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1. เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี โดยต้องอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไว้ให้ดีที่สุด
2. เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืนทั้งเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือให้กระทบน้อยที่สุด
3. เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวในลักษณะที่ให้คงไว้ซึ่งวิถีชีวิตของท้องถิ่นในแง่สังคมและวัฒนธรรม
4. เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ให้ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งนักท่องเที่ยว ผู้ดูแลแหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว และประชาชนในท้องถิ่น ต้องให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับความรู้และประสบการณ์จากการท่องเที่ยว พร้อมทั้งมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

5. เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวในลักษณะที่ให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมและได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว อันเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น

ศิริ ฮามสุโพธิ์ กล่าวว่า เป็นการเดินทางเพื่อสัมผัสและการเข้าร่วมใช้ชีวิตชีวิตร่วม ๆ ที่กำลังสูญหายไปในช่วงท้องถิ่น เพื่อให้เข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงประวัติความเป็นมา การดำเนินชีวิตที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมของตน เช่น การแสดงศิลปวัฒนธรรมประเพณี และงานเทศกาล เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า การท่องเที่ยวทำให้เกิดผลกระทบทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ดังนี้

1. ผลกระทบทางด้านสังคมและศิลปกรรม ก่อให้เกิดการสูญเสียเอกลักษณ์ดั้งเดิมของคนท้องถิ่น ซึ่งอาจเกิดจากการเลียนแบบพฤติกรรมการแสดงออกจากรักท่องเที่ยว เช่น การแสดงออกทางด้านการแต่งกาย พฤติกรรมต่าง ๆ หรือจากกระบวนการปรับตัวเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

2. ผลกระทบทางด้านวัฒนธรรม อาจเกิดความขัดแย้งระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนท้องถิ่น เนื่องจากความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม ความเชื่อ และทัศนคติ จึงอาจจะมีการดูถูกเหยียดหยามขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ได้

ดังนั้น เพื่อให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมพัฒนาอย่างสูงสุด ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวควรให้ความสนใจ และตระหนักถึงผลกระทบทั้งสองด้าน เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เป็นไปอย่างยั่งยืนและเพื่อให้เกิดผลประโยชน์อันสูงสุดทั้งด้านเจ้าของวัฒนธรรมและผู้เข้าชมวัฒนธรรมนั้น ๆ

กัลยา เทียนวงศ์ (2558) ทำการศึกษาเรื่อง “การบูรณาการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษาอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม” จากการศึกษาพบว่า ในปัจจุบันการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ผนวกการพักผ่อนหย่อนใจ การจับจ่ายซื้อสินค้าไปพร้อมกับการเรียนรู้วิถีวัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ จัดเป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ได้รับความนิยมมาก ในสถานที่ท่องเที่ยวหลาย ๆ แห่งจึงถือกำเนิดขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ในการซื้อหาสินค้าของที่ระลึก และชิมอาหารพื้นบ้าน ตลอดจนการเที่ยวชมบรรยากาศชุมชน และศึกษาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ส่งผลให้พื้นที่หรือชุมชนท้องถิ่นที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวมีรายได้ที่ดี มีการพัฒนาพื้นที่ทั้งด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการทำให้ประชากรในชุมชนมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

โดยสรุป การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม คือ การเดินทางไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน ศาสนสถาน รวมถึงการเดินทางเพื่อไปชื่นชมวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี และเข้าร่วมเทศกาลต่าง ๆ ที่คนท้องถิ่นได้จัดขึ้นมา ทั้งนี้ต้องมีการคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นให้น้อยที่สุด โดยคนท้องถิ่นสมควรรักษาวัฒนธรรมพื้นบ้านดั้งเดิมไว้ ไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งหากไม่รักษาเอาไว้อาจจะทำให้สูญเสียคุณค่าทางวัฒนธรรมที่สวยงามไปในที่สุด แม้ว่ามณฑลยูนนานจะพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้นไปอีก เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศให้เข้ามาท่องเที่ยวแล้วนั้น รัฐบาลของมณฑลยูนนานเองก็ยังคงพยายามที่จะรักษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีดั้งเดิมของชนกลุ่มน้อยให้คงอยู่ เพราะถือว่าเป็นหนึ่งในสี่เสาหลักด้านการท่องเที่ยวให้มีความสวยงามมากยิ่งขึ้น การคำนึงถึงผลกระทบด้านนี้จึงสำคัญมาก เพราะการรับเอาวัฒนธรรมจากต่างที่เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ง่ายมาก การรักษาซึ่งวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้จึงสำคัญที่สุด ทั้งเจ้าบ้านและนักท่องเที่ยวที่เข้าไปท่องเที่ยวต้องระมัดระวัง และให้ความเคารพในสถานที่ นอกเหนือจากการมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน ความหมายของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมจึงไม่ใช่เพียงการไปยังสถานที่หนึ่งเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ แต่ยังหมายถึงการศึกษาขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมที่สวยงามจากสถานที่นั้น ๆ อีกด้วย

2. บทบาทของรัฐบาลจีนที่มีผลต่อสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

วิภา อุดมพันธ์ (2548) กล่าวว่า การท่องเที่ยวของจีนเป็นอุตสาหกรรมที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และมีความสามารถแข่งขันในระดับโลกสูงมาก เพราะประเทศจีนมีทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์ จึงสามารถทำรายได้ให้กับประเทศเป็นอย่างมาก ซึ่งการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศจีนได้แบ่งออกเป็น 3 ยุค และมีความเกี่ยวข้องกับรัฐบาลจีนโดยตรง ดังนี้

โดยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประเทศจีนในยุคแรกนั้น ประเทศจีนมีความประสงค์ที่จะปิดประเทศ จึงไม่อนุญาตให้ชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวภายในประเทศ แม้ว่าจะมีหน่วยงานที่ดูแลด้านการท่องเที่ยวที่ชื่อว่า “สำนักงานบริหารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย: CNTA” ซึ่งในตอนนั้นหน่วยงานนี้มีหน้าที่จัดบริการท่องเที่ยวให้กับแขกของรัฐบาล ที่มาจากประเทศในค่ายสังคมนิยมเพียงเท่านั้น ต่อมาประเทศจีนเริ่มเปิดประเทศให้ชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในประเทศได้ ดังนั้นในปีพ.ศ. 2507 ประเทศจีนเปลี่ยนแปลงให้ CNTA เป็นหน่วยงานอิสระที่ขึ้นตรงต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อควบคุมดูแล วางแผน และส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ อยากรู้คดี

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยในยุคแรกนั้น จึงถูกจำกัดด้วยระบอบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ที่ปิดกั้นตัวเองจากโลกภายนอก ซึ่งทำให้การท่องเที่ยวในยุคแรกนี้ ไม่สามารถพัฒนาขึ้นมาเป็นธุรกิจได้

ต่อมาการท่องเที่ยวของประเทศไทยก้าวสู่การพัฒนายุคที่สอง เป็นยุคที่ประเทศไทยเปิดประเทศสู่โลกภายนอกโดยใช้นโยบายปฏิรูปและเปิดประเทศ เพื่อทำให้ประเทศไทยเจริญก้าวหน้าให้ทัดเทียมกับประเทศอื่นอย่างทั่วด้าน จัดการให้การท่องเที่ยวเป็นยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจ รัฐบาลจีนได้บรรลุตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยว และยังมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น อีกทั้งรัฐบาลจีนยังคงกระตุ้นให้ชาวจีนเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศอีกด้วย

ในยุคการท่องเที่ยวเฟื่องฟูนั้น ประเทศไทยถือว่าปีพ.ศ. 2543 เป็นจุดเปลี่ยนเข้าสู่ศตวรรษใหม่ เป็นจุดหมุนเปลี่ยนที่สำคัญของกิจการท่องเที่ยวประเทศไทย เนื่องจากประเทศไทยได้สะสมประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวมาอย่างยาวนาน กล่าวได้ว่า 20 ปีที่ผ่านมาตั้งแต่ประเทศไทยมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว ประเทศไทยก็ได้เปลี่ยนจากประเทศที่มีแต่ทรัพยากรการท่องเที่ยว มาเป็นประเทศที่สำคัญทางด้านการท่องเที่ยวในทวีปเอเชียอีกประเทศหนึ่ง และในอีก 20 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะก้าวจากประเทศสำคัญในเอเชีย ให้กลายเป็นประเทศที่มีความสำคัญด้านการท่องเที่ยวในระดับโลก

รัฐบาลจีนได้ตั้งเป้าหมายสร้างกลยุทธ์เพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านการท่องเที่ยวประเทศไทย โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เน้นการพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวให้เป็นพื้นฐานอุตสาหกรรมในการพัฒนาเศรษฐกิจ การดึงดูดเด่นทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในประเทศมาใช้ประโยชน์ เพื่อทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวภายในประเทศเข้มแข็งขึ้น ซึ่งเกิดจากการที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในการพัฒนาอย่างยั่งยืนของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และภาพรวมของการท่องเที่ยวประเทศไทย โดยปีพ.ศ. 2559 CNTA เผยถึงจุดมุ่งหมายในการสาธิตการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้มีความแข็งแกร่งมากขึ้น และกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนภายในอนาคต มาตรฐานนี้มีรูปแบบเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมจีนแบบดั้งเดิมให้โดดเด่นมากยิ่งขึ้น มีการอำนวยความสะดวก ปรับปรุง และพัฒนานวัตกรรมของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมให้ดีขึ้น อีกทั้งยังมีการพัฒนาชุดรูปแบบปลายทางสำหรับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีให้อุดมสมบูรณ์มากขึ้น ให้มีความสมบูรณ์ทางด้านห่วงโซ่อุตสาหกรรมทางด้านสภาพแวดล้อม การท่องเที่ยวที่สะดวกสบาย การส่งผลกระทบต่อมรดกทางวัฒนธรรมให้น้อยที่สุด

และส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภายในประเทศให้แก่นักท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศให้เข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวประเทศจีนยังมีการจัดตั้งแบ่งสถานที่ท่องเที่ยวขึ้น เพื่อกระตุ้นให้รัฐบาลทุกแห่งบูรณะโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภคของการท่องเที่ยวแต่ละแห่ง และยกระดับระบบการบริหารจัดการต่าง ๆ โดยการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น อีกทั้งสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศได้ จึงเป็นการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวอีกทางหนึ่งด้วย รัฐบาลจีนจึงมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมระดับประเทศที่เป็นพื้นที่หลักของการท่องเที่ยวหลายพื้นที่ด้วยกัน หนึ่งในจำนวนนั้น เมืองโบราณลี่เจียง ในมณฑลยูนนานก็ถูกกำหนดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่ขึ้นชื่อและมีคุณภาพที่ดีอีกด้วย เหมาะสำหรับการไปท่องเที่ยว

3. ลักษณะภูมิประเทศมณฑลยูนนาน

มณฑลยูนนานตั้งอยู่ทางภาคตะวันตกเฉียงใต้สุดของประเทศจีน เป็นมณฑลเขตชั้นในที่ไม่มีทางออกทะเล มีอาณาเขตติดต่อกับ 2 มณฑล และ 2 เขตการปกครองตนเอง (มีฐานะเทียบเท่ามณฑล) คือ ทิศเหนือติดกับมณฑลเสฉวน ทิศตะวันออกติดกับมณฑลกุ้ยโจวและเขตการปกครองตนเองกว่างซี ทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับเขตปกครองตนเองทิเบต มณฑลยูนนานมีอาณาเขตทางบกติดต่อกับ 3 ประเทศคือ เวียดนาม ลาว และพม่า มีระยะทางพรมแดนที่ติดต่อกับต่างประเทศ 4,060 กิโลเมตร หรือเท่ากับ 1 ใน 6 ของพรมแดนทางบกทั้งประเทศ

ยูนนานมีพื้นที่ 394,000 ตารางกิโลเมตร ใหญ่เป็นอันดับ 8 ของประเทศจีน ร้อยละ 93 เป็นภูเขาและที่ราบสูง มีพื้นที่เพาะปลูกเพียงร้อยละ 7.3 ของพื้นที่ทั้งหมด จากทิศตะวันออกไปยังทิศตะวันตกมีระยะทาง 864.9 กิโลเมตร และจากทิศเหนือไปยังทิศใต้มีระยะทาง 990 กิโลเมตร ภาคเหนือและภาคตะวันตกเฉียงเหนือเป็นที่ราบสูงและลาดต่ำลงมาทางภาคใต้และตะวันออกเฉียงใต้ ความสูงเหนือระดับน้ำทะเลมีความแตกต่างกันมาก กล่าวคือสูงสุด 6,740 เมตร (ที่อำเภอเต๋อชิง เขตตี้ซิ่ง) ส่วนทางใต้มีความสูงเฉลี่ยเพียง 500 เมตร และต่ำสุด 76.4 เมตร (ที่อำเภอเหอโข่ว เขตหอเหอ) ส่วนเมืองคุนหมิงมีความสูงเหนือระดับน้ำทะเลเฉลี่ย 1,891 เมตร ยูนนานมีแม่น้ำไหลผ่านกว่า 600 สาย มีแม่น้ำที่สำคัญ 6 สายได้แก่ แม่น้ำอิระวดี จินซาเจียง นู่เจียง จูเจียง หลานซางเจียง และหงเหอ ประชากรที่อาศัยอยู่ภายในมณฑลมีประมาณ 47 ล้านคน ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวฮั่นหรือชาวจีน และมีชนกลุ่มน้อยอีก 25 ชนชาติ เช่น ชนชาติจ้วง หุย แม้ว ทิเบต เย้า ป้าย ว้า น่าซี ตู๋หลง ลีซู และปู้หล่าง เป็นต้น ยูนนานจึงเป็นมณฑลที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์มากที่สุดของประเทศ

จีน แบ่งเขตการปกครองเป็น 16 เมือง 129 อำเภอ ได้แก่ เมืองหลวงคือ เมืองคุนหมิง แบ่งเป็น 7 เมืองหลัก ได้แก่ เมืองจาวทง ลัวจี้ชิ่ง ยวีซี ผู่เออร์ เป่าซาน ลี้เจียง และหลินชาง แบ่งเป็น 8 เขตการปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อย ได้แก่ เมืองเหวินชาน (ชนชาติจ้วงและแม้ว) หงเหอ (ชนชาติฮาหนี่และอี) ลิบสองปันนา (ชนชาติไต) ฉู่สง (ชนชาติอี) ต้าหลี่ (ชนชาติป๋าย) เต๋อหง (ชนชาติไตและจิ่งโป) นู๋เจียง (ชนชาติลีซู) และตี้ชิ่ง (ชนชาติทิเบต)

เนื่องจากมณฑลยูนนานตั้งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศจีน ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเวียดนาม ลาว และพม่า มณฑลยูนนานมีสภาพภูมิประเทศสลับซับซ้อน โดยมีทิวเขาซึ่งมีหิมะปกคลุมยอดเขาเกือบตลอดทั้งปี ไปจนถึงป่าเขตร้อน 1 ใน 3 ของประชากรประกอบด้วยชนกลุ่มน้อยหลายชนชาติ การแต่งกายของผู้หญิงในมณฑลยูนนานมีความประณีตและสวยงาม ชนกลุ่มน้อยยังคงยึดถือปฏิบัติตามประเพณีโบราณ เช่น ประเพณีสงกรานต์ แห่งโคม และตลาดพระจันทร์ (Moon Market) ชาวยูนนานเป็นศิลปิน นักเต้นรำ นักร้อง และนักดนตรีที่มีชื่อเสียงจำนวนมาก ส่วนมากมาจากชนกลุ่มน้อย เช่น ชนชาติน่าซี อี้ และไต เมืองคุนหมิงซึ่งเป็นเมืองหลวงของมณฑลยูนนานได้รับสมญานามว่าเป็น “เมืองแห่งฤดูใบไม้ผลิ” ในบรรดาเมืองต่าง ๆ ของประเทศจีน เมืองคุนหมิงนับว่าเป็นเมืองที่มีภูมิอากาศดีที่สุด

4. ข้อมูลเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในมณฑลยูนนาน

มณฑลยูนนานเป็นมณฑลที่มีชนกลุ่มน้อยหลากหลายชนชาติอาศัยอยู่ ได้แก่ ชนชาติอี ป๋าย ฮาหนี่ ไต จ้วง แม้ว ลีซู หุย ลาฮู่ ว้า น่าซี เย้า จิ่งโป ทิเบต ปู้หล่าง ปู้อี ผู่หมี่ อาซาง นู๋จิ้นว เต๋ออ้าง มงโกล ส่วย แมนจู และตู้หลง ชนกลุ่มน้อยทั้ง 25 ชนเผ่าดังกล่าวนับจำนวนประชากรได้ 1,251 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 34 ของประชากรทั้งมณฑลที่อาศัยกระจายอยู่ทั่วทั้งมณฑลยูนนาน และคิดเป็น 2 ใน 3 ส่วนของพื้นที่มณฑล ทั้งนี้จะกล่าวถึงวิถีชีวิตของชนชาติต่าง ๆ และงานเทศกาลตามประเพณี

1. ชนชาติอี (Yi)

ชาวอีในมณฑลยูนนานมีจำนวน 4.1 ล้านคน อาศัยกระจายอยู่อย่างกว้างขวางทั่วมณฑลยูนนาน โดยรวมตัวกันเป็นจำนวนมากในเขตปกครองตนเองฉู่สง และเขตปกครองตนเองชนเผ่าฮาหนี่ งานเทศกาลตามประเพณีของชนชาติอี ได้แก่

1.1 งานเทศกาลคบเพลิง ในช่วงกลางวันของงานเทศกาลจะมีการต่อสู้วัวกระทิง มวยปล้ำ แข่งม้า ยิงธนู และการชกเย่อ เป็นต้น ส่วนตอนกลางคืนจะมีการจุดคบเพลิงและการร้องรำทำเพลงรอบกองไฟ

1.2 งานเทศกาลคบเพลิง ชาวอีในเขตปกครองตนเองฉู่สุง จะเก็บดอกไม้หอม และดอกขาป่ามาร้อยเป็นมาลัยและแขวนไว้บนประตูบ้าน หนุ่มสาวชาวอีจะทัดดอกไม้สดบนศีรษะและร้องรำทำเพลงพลางเมียงมองหาคู่รัก สำหรับชาวอีบางคนจะถือว่าวันนี้เป็นวันประจำชาติของพวกเขา

1.3 วันที่ 24 เดือน 3 ตามปฏิทินจันทรคติ จะเป็นงานเทศกาลที่ยิ่งใหญ่สำหรับชาวอีที่เมืองโหมวตั้ง ภายในเมืองจะตกแต่งอย่างสวยงาม ดึงดูดใจชาวอีจำนวนมากจากเขตฉู่สุงซึ่งอยู่ห่างไกลให้มาร่วมงานสังสรรค์ที่เรียกว่า “งานเต้นรำด้วยเท้าซ้าย” บนลานกว้าง ขณะเดียวกันงานสังสรรค์ดังกล่าวถือว่าเป็นงานแลกเปลี่ยนเครื่องอุปโภคบริโภคของชาวอี

2. ชนชาติป๋าย (Bai)

ชาวป๋ายมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 1.372 ล้านคน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตปกครองตนเองต้าหลี่ ชนชาติป๋ายมีเทศกาลต่าง ๆ รวมหลายเทศกาลด้วยกัน ได้แก่

2.1 งานเทศกาลถนนเดือน 3 งานเทศกาลดังกล่าวถือว่าเป็นงานเทศกาลที่จัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่ของชนชาติป๋าย ซึ่งจัดขึ้นข้างนอกบนลานกลางแจ้งที่ประตูด้านทิศตะวันตกของเมืองโบราณต้าหลี่ ภายในงานเทศกาลมีการแข่งม้า การร้องเพลงพื้นเมือง การเต้นรำและกิจกรรมรื่นเริงทางวัฒนธรรม

2.2 งานแสวงบุญสถานศักดิ์สิทธิ์ 3 แห่ง ซึ่งจัดขึ้นในวันที่ 23 – 24 เดือน 4 ตามปฏิทินจันทรคติของทุกปี ชาวป๋ายในเขตต้าหลี่จำนวนมากจะแต่งกายสวยงามและร่วมเดินทางมาที่ภูเขาซาซาน และทะเลสาบเออร์ไห่ เพื่อมาร่วมงานเทศกาลในวัน “เย่า ซาน หลิง” (Rao San Ling) คืองานแสวงหาบุญสถานศักดิ์สิทธิ์ ในวันที่ 23 ผู้ที่มาร่วมงานเทศกาลจะเดินทางไปทางทิศเหนือของวัดเซิงเหวียน (Sheng Yuan) ซึ่งเป็นวัดประจำท้องถิ่น ตอนกลางคืนจะมีการสวดมนต์และแข่งขันร้องเพลง สำหรับวันที่ 24 ผู้คนจะเดินทางไปทางทิศใต้ผ่านเมืองซีโจว (Xi Zhou) ไปที่ทะเลสาบเออร์ไห่ จนถึงทิศตะวันออกของวัดประจำท้องถิ่นที่ตำบลหมาจิว (Ma Jiu) เทศกาลนี้จะสิ้นสุดลงด้วยการสวดมนต์

2.3 งานร้องเพลงที่ภูเขาชื่อ เป่า (Shi Bao) หนุ่มสาวชาวป๋ายในแถบเจียนชว่น (Jian Chuan) จะรวมตัวกันที่ภูเขาชื่อ เป่า เพื่อตามหาคนรักโดยการโต้ตอบและแข่งขันร้องเพลง

3. ชนชาติฮานี (Hani)

ชาวฮานีมีประชากร 137.2 ล้านคน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตปกครองตนเองหงเหอ เขตชนเผ่าอี เมืองสิบสองปันนา และเขตพื้นที่ของเมืองซือเหมา เทศกาลที่สำคัญ ได้แก่

3.1 เทศกาลซา จา จา (Ku Zha Zha) เป็นประเพณีของชาวฮานีที่จะฆ่าสัตว์เพื่อบูชาเทพเจ้าแห่งข้าว หญิงสาวชาวฮานีจะเล่นชิงช้า ร้องเพลงและเต้นรำ ในตอนกลางคืนจะรวมตัวกันล้อมรอบที่สนามหญ้า ส่วนผู้อาวุโสจะเล่าเรื่องต่าง ๆ ชายหนุ่มส่วนมากจะขับร้องเพลงรักและเล่นดนตรีรอคอยหญิงสาวตอบรับความรัก

3.2 เทศกาลจา เล่อ เทอ (Zha Le Te) หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าเทศกาลปีใหม่ ทุกครอบครัวจะฆ่าสุกรและไก่เพื่อบูชาบรรพบุรุษและพระเจ้าตามประเพณี อีกทั้งมีการไปเยี่ยมญาติพี่น้องและเพื่อนบ้าน หรือทำการสว่ขอคนรักและหมั้นหมาย ช่วงเทศกาลนี้หนุ่มสาวชาวฮานีจะร่วมงานสังสรรค์ โดยการร้องรำทำเพลง เล่านิทาน พูดคุยเรื่องความรัก นอกจากนี้ชาวฮานีถนัดการสร้างนาแบบขั้นบันไดเพื่อปลูกข้าว นาประเภทนี้สร้างขึ้นอย่างยากลำบาก และนับว่าเป็นทิวทัศน์ที่สวยงามมากที่ปรากฏบนพื้นที่กว้าง

4. ชนชาติไต (Dai)

ชาวไตมีประชากร 1.05 ล้านคน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่เขตปกครองตนเองสิบสองปันนา เขตชนชาติไต และเขตปกครองตนเองเต๋อ หง ชนชาติไต และชนชาติจิ่งโพ “งานเทศกาลสงกรานต์” เป็นงานเทศกาลที่สำคัญที่สุดของชาวไต ในวันเทศกาลชาวไตจะรดน้ำอวยพรซึ่งกันและกัน แข่งเรือมังกร ร่ายรำระบำนกยูง และรำอวยพร หนุ่มสาวชาวไตนิยมใช้วิธี “กระโยนถุง” ซึ่งเป็นถุงผ้าที่เย็บปิดถักร้อยอย่างสวยงาม “การซื้อชายเนื้อไก่” และ “การร้องเพลงโต้ตอบ” เพื่อเป็นวิธีการตามหาคู่รัก สำหรับพิธีมงคลชาวไตจะประกอบพิธี “สวมมงคล” ซึ่งหมายถึงการผูกมัดหัวใจของบ่าวสาวไว้ด้วยกัน

5. ชนชาติจ้วง (Zhuang)

ชาวจ้วงในมณฑลยูนนานมี 1.036 ล้านคน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในอำเภอของเขตปกครองตนเองเหวินชาน เขตชนชาติจ้วง ได้แก่ อำเภอกว่าหนาน (Guang Nan) ฟู่หนิง (Fu Ning) เอียนชาน (Yan Shan) และฉิวไป่ย (Qiu Bai) เป็นต้น ชาวจ้วงนิยมเฉลิมฉลองเทศกาลตรุษจีน เทศกาลแข่งม้ง เทศกาลไ่ว้บะจ่าง และเทศกาลไหว้พระจันทร์ เช่นเดียวกับชาวฮั่น (ชาวจีน) สำหรับชาวจ้วงใน

อำเภอฟูหนิง งานเทศกาลตามประเพณีที่สำคัญที่สุด คือ “เทศกาลหลง ดวน” (Long Duan) เป็นเทศกาลที่ชาวจ้วงจะแลกเปลี่ยนเครื่องอุปโภคบริโภค และมีกิจกรรมสันตนาการเพื่อให้เกิดโอกาสทางสังคมที่ยิ่งใหญ่ของหนุ่มสาวชาวจ้วง ในช่วงเวลาเดียวกันกิจกรรมสันตนาการที่จัดขึ้น ที่อำเภอ กว่างหนาน เรียกว่า “กั๊นฮวาเจีย” (Gan Hua Jie) หมายถึงงานแสดงดอกไม้ ชาวจ้วงส่วนใหญ่อาศัย อยู่บริเวณที่ราบลุ่ม

6. ประชาชาติแม้ว (Miao)

ชาวแม้วในมณฑลยูนนานมีประมาณ 9 แสนคน อาศัยอยู่ในเขตจ้าวทง (Zhao Tong) ในเขตปกครองตนเองเหวินชาน เขตชนชาติแม้ว และอำเภอหงเหอ เทศกาลที่สำคัญ ได้แก่

6.1 ปีใหม่แม้ว เป็นเทศกาลที่ยิ่งใหญ่ที่สุดตามประเพณีที่สืบทอดกันมา แม้วแต่ละท้องถิ่นจะ กำหนดวันเวลาไม่พร้อมกัน แต่ก็มักจะกำหนดขึ้นระหว่างเดือน 10 และเดือน 11 ตามปฏิทิน จันทรคติ และประชาชนจะจัดเตรียมอาหารและสุราไว้ล่วงหน้างานเทศกาล กิจกรรมรื่นเริงสำคัญที่ จัดขึ้นในวันเทศกาลนี้ คือ การต่อสู้วัวกระทิง การแข่งม้า การแข่งขันเป่าปี่อ้อ และการเดินรำปี่อ้อ เป็นต้น ช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงเวลาสำคัญที่จะเปิดโอกาสให้หนุ่มสาวได้พบปะกัน

6.2 การเหยียบดอกไม้ภูเขา เกิดจากประเพณีการรวมกลุ่มเพื่อเปิดโอกาสให้หนุ่มสาวพบรักกัน ซึ่งต่อมากลายเป็นเทศกาลสำคัญอีกงานหนึ่งของชาวแม้ว ทุก ๆ ปี ผู้สูงอายุ หนุ่มสาว และเด็กจะ แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สวยงามและมารวมตัวกันที่ลานกลางแจ้งของภูเขาดอกไม้เพื่อชมการแสดง แข่งขันปีนเสา เชิดสิงโต และการต่อสู้วัวกระทิง เป็นต้น

7. ประชาชาติลีซู (Lisu)

ประชากรชาวลีซูมีประมาณ 5.76 แสนคน อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอฝูกั๊ง (Fu Gong) กงชาน (Gong Shan) หลูสู่ย (Lu Shui) และหลานผิง (Lan Ping) ในเขตปกครองตนเองนู่เจียง (Nu Jiang) เขตชนชาติลีซู และอำเภอเว่ยซี (Wei Xi) ในเขตตี้ซิ่ง งานเทศกาลที่สำคัญของชาวลีซู ได้แก่

7.1 เหว่ ลิน (He Shen) หรือเทศกาลปีใหม่ ซึ่งเป็นเทศกาลที่สำคัญที่สุดของชาวลีซู การกำหนด วันเทศกาลปีใหม่นี้จะแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ในช่วงเวลาเทศกาล ชาวบ้านจะรวมตัวกันที่จัตุรัส ของหมู่บ้าน ร่วมกิจกรรมร้องเพลงโต้ตอบและเดินร่าอย่างมีความสุข กิจกรรมนี้เรียกว่า “กวอ จวง” (Guo Zhuang) และการแข่งขันยิงธนู ในโอกาสนี้หนุ่มสาวชาวลีซูมีโอกาสที่จะตามหาคู่รัก

7.2 เทศกาลดาว ก้าน เจีย (Dao Gan Jie) คือเทศกาลเสาดาบ ในงานเทศกาลนี้ที่ลานกลางแจ้งจะจุดไฟลูกโขน บริเวณเสาไม้ 2 ต้น ซึ่งสูงประมาณ 20 เมตร จะประดับโดยการปักและมัดแน่นด้วยมิดที่ล้นจนคมกริบจำนวน 36 เล่ม คมมีดหันออกจากเสาไม้ ในจำนวนนี้มีบันไดมีดกว่า 3 ชุดที่ชาวลี่ซู่จำนวน 8 คนเรียกว่า “เซียนทง” (Xiang Tong) ผู้แสดงจะปีนขึ้นบนบันไดมีดด้วยเท้าเปลือยและจุดประทัดที่ตั้งออกมาจากบันได เมื่อเสียงประทัดดังขึ้น ผู้ชมการแสดงจะปรบมือพร้อมกับเสียงร้องที่กู่ก้องว่า “เซียนทง” ผู้แสดงจะกลับลงมาด้านล่างท่ามกลางพื้นที่มีแต่เปลวไฟ และกระโดดลงบนเปลวไฟหลายครั้ง รายการการแสดงนี้เรียกว่า “ขึ้นภูเขาและลงทะเลไฟ” นับเป็นการแสดงที่สร้างความตื่นตาตื่นใจและน่าหวาดกลัวมากที่สุด

8. ชนชาติหุย (Hui)

ชาวหุยในมณฑลยูนนานมีประมาณ 5.45 แสนคน อาศัยกระจายอยู่ทั่วมณฑลยูนนาน แต่ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในอำเภอสวีเนียน (Xun Dian) เว่ยซาน (Wei Shan) และในเทศบาลเมืองคุนหมิง เทศกาลที่สำคัญของชาวหุย ได้แก่

8.1 การครบกำหนดเล็กถือศีลอด (Ramadon) ในวันนี้ประชาชนจะไปที่สุเหร่าแต่เช้า ปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา จากนั้นจะอวยพรซึ่งกันและกัน และมอบของขวัญซึ่งเป็นน้ำมันหอมให้แก่กัน

8.2 เทศกาลกูเออร์ ปาน (Gu Er Ban หรือ Coban) ซึ่งเทศกาลนี้จัดขึ้นหลังวันครบกำหนดเล็กถือศีลอด 70 วัน เป็นเทศกาลฆ่าแพะ แกะ และวัว โดยจะแบ่งเนื้อให้คนจน ต้อนรับแขก มอบให้เพื่อนฝูงเป็นของขวัญ งานพิธีจัดขึ้นภายในสุเหร่า และฟังโตะอิหม่ามอ่านพระคัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งมีผู้ฟังจำนวนมาก

9. ชนชาติลาฮู่ (Lahu)

ประชากรชาวลาฮู่มีจำนวน 4.08 แสนคน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของเขตซือเหมา (Si Mao) ได้แก่ เขตปกครองตนเองล้านชางหรือล้านช้าง เขตชนชาติลาฮู่ และเขตปกครองตนเองเมิ่งเหลียน เขตชนชาติไต เทศกาลขึ้นปีใหม่ของชาวลาฮู่เรียกว่า เทศกาล “โคว่อ ถ่า” (Kuo Ta) ชายหนุ่มหญิงสาวชาวลาฮู่จะแข่งขันกันไปที่ต้นน้ำเพื่อเฝ้ารอน้ำใหม่จากภูเขา สัญลักษณ์ของน้ำใหม่หมายถึง ความบริสุทธิ์และความสุข ผู้ที่ได้รับเป็นคนแรกจะสามารถจัดภัตอันตรายทุกอย่างอายุยืนนาน วันสุดท้ายของเทศกาลจะเป็นวันงานที่ยิ่งใหญ่ที่สุด โดยมีการระบำขลุ่ยอ้อ ชายหญิงทั้ง

หมู่บ้านจะเดินร่ำรอบโຕ້ะ เป็นการอวยพรขอให้ปีใหม่ที่มาถึงมีแต่ความสุข มีน้ำฝนและพืชผลมีความอุดมสมบูรณ์

10. ชนชาติว่า (Wa)

ประชากรชาวว่ามีจำนวน 3.48 แสนคน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่บริเวณแถบภูเขาอาหว่า (A - Wa) ชายแดนตะวันตกเฉียงใต้ของมณฑลยูนนาน เช่น เขตปกครองตนเองชางเหวียน (Cang Yuan) เขตชนชาติว่า ชนชาตินี้นับถือศาสนาที่มีมาตั้งแต่ดั้งเดิม ดังนั้น งานเทศกาลจึงเน้นหนักไปทางศาสนา งานเทศกาลที่เป็นแบบอย่างได้ดีที่สุดคือเทศกาล “ลามู่กู” (La Mu Gu) หมายถึง การเคลื่อนย้ายกลองไม้โดยปกติจะฆมนได้ก่อนฤดูหว่านเมล็ดพืชในเดือน 12 ตามปฏิทินจันทรคติ เทศกาลดังกล่าวต้องทำกลองใบใหญ่จากต้นไม้ใหญ่ ชาวบ้านทั้งชายหญิงจะช่วยกันเคลื่อนย้ายกลองไม้ลงจากภูเขาและประกอบพิธีบูชาด้วยวัวและสวดมนต์คาถา ขอพรให้การเก็บเกี่ยวอุดมสมบูรณ์ ในระหว่างการบวงสรวงกลองไม้ หนุ่มสาวจะร้องรำทำเพลงและเดินร่ำตลอดเวลาดังแต่กลางวันจนถึงกลางคืน

11. ชนชาติน่าซี (Naxi)

ชาวน่าซีมีจำนวนประชากร 2.66 แสนคน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ทางด้านทิศเหนือของเมืองต้าหลี่ และทางด้านทิศใต้ของเขตตี้ซิ่ง และเขตพื้นที่เมืองลี่เจียง เทศกาลตามประเพณีที่สำคัญของชาวน่าซีได้แก่

11.1 ซานตัว (San Duo) หรือเรียกอีกอย่างว่า “งานวัด 8 แห่งในเดือนยี่” เทพเจ้าซานตัวถือว่าเป็นเทพประจำท้องถิ่นของชาวน่าซี วัดของเทพเจ้าซานตัวสร้างอยู่บริเวณเชิงภูเขาหิมะมังกรหยกภายในอุโบสถจะมีรูปปั้นของเทพเจ้าซานตัว และเรื่องเล่าตามตำนานที่มีนายพรานและสุนัขล่าเหยื่อประตูลใหญ่ทางเข้าวัดเขียนว่า “เอน ปว้อ ซาน ตัว” (En Bo San Duo) ตัวอักษร 4 ตัวหมายถึง “เทพเจ้าซานตัวที่เปี่ยมไปด้วยเมตตากรุณา” ในระหว่างช่วงเวลาดังกล่าว ประชาชนมีจำนวนมาก และเนื่องจากเป็นช่วงต้นฤดูใบไม้ผลิ ดอกซาและดอกซากุระเบ่งบาน งานสังสรรค์ที่ยิ่งใหญ่ บรรยากาศสนุกสนาน ไม่มีงานวัดที่อื่นมาเทียบกับการงานวัดที่เมืองลี่เจียงได้

11.2 งานม้าและล้อ ที่วัดหลงหวาง หรือวัดพญามังกร ที่เมืองจงเตี้ยน นอกจากจะเฉลิมฉลองด้วยการแลกเปลี่ยนเครื่องอุปโภคแล้ว ยังมีกิจกรรมสันตนาการต่าง ๆ มากมาย

12. ชนชาติเย้า (Yao)

ประชากรชาวเย้าในมณฑลยูนนานมีจำนวน 1.78 แสนคน ส่วนใหญ่อยู่แถบเขตปกครองตนเองเหอ โช่ว เขตชนชาติเย้า และเขตปกครองตนเองจินผิง ที่อำเภอหงเหอ งานเทศกาลตามประเพณีที่สำคัญ ได้แก่

12.1 เทศกาลดำน้ำ (Da Nu) ในวันเทศกาลทุกครอบครัวจะฆ่าไก่และแพะ มีการนำเหล่าที่มีกลิ่นหอมกรุ่นออกมาร่วมดื่มฉลองในเทศกาลวันสำคัญ ทุกหมู่บ้านจัดเวทีเพลง ดึงล่องกลุ่มละ 3 คน มีการแข่งขันดึงล่องและคัดเลือก “ราชากล่อง” นอกจากนี้มีการจุดบั้งไฟด้วย

12.2 เทศกาลผานหวาง (Pan Wang) ช่วงกลางวันของวันเทศกาลจะฉลองด้วยการเต้นรำกลองยาว ส่วนตอนกลางคืน ชายหนุ่มหญิงสาวจะจัดเวทีเพลง เพื่อร้องเพลงโต้ตอบหากคู่

13. ชนชาติจิ่งโป (Jingpo)

ประชากรชาวจิ่งโปมีจำนวน 1.18 แสนคน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตปกครองตนเองเขตจิ่งโป และเขตชนชาติไต ที่เมืองเต๋อหง งานเทศกาลที่สืบทอดตามประเพณีของชาวจิ่งโปคือ “เทศกาลมู่หนาว” (Mu Nao) ซึ่งเป็นภาษาจิ่งโป หมายถึง คนหนุ่มมากมาเต้นรำด้วยกัน การร้องเพลงของชาวจิ่งโปจะจัดหลังจากวันที่ 18 เดือนอ้ายตามปฏิทินจันทรคติ บริเวณภายในงานมู่หนาวซึ่งจัดขึ้นที่ศูนย์กลางจัตุรัสงานจะมีการปักเสาไม้สูงประมาณ 20 เมตร เมื่องานเฉลิมฉลองเริ่มต้นขึ้น จะมีการบรรเลงเพลง ตามด้วยการเต้นรำของผู้นำ 4 คน โดยทุกคนเริ่มทำตามด้วยท่วงท่าที่กำหนดขึ้นตลอดทั้งคืน งานมู่หนาวจะดำเนินไปเป็นระยะเวลา 2 – 3 วันก็สิ้นสุด

14. ชนชาติทิเบต (Tibetan)

ประชากรชาวทิเบตมีจำนวน 1.11 แสนคน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในจังหวัดตี้จิ่ง งานปีใหม่ของชาวทิเบตฉลองกันในเดือนอ้ายของทิเบต ซึ่งเป็นงานสำคัญที่สุด ในระหว่างงานเทศกาลตามประเพณี ชาวทิเบตมีความสุขในการร้องเพลงและเต้นรำระหว่างการรับประทานอาหารและดื่มสุราในสถานที่ที่จัดเตรียมไว้ โดยเฉพาะที่วัดนิกายลามะจะเต็มไปด้วยความครึกครื้นมาก และเต็มไปด้วยผู้แสวงบุญชาวพุทธซึ่งคุกเข่าคำนับและสวดมนต์ขอพรให้มีแต่ความสุข ทุกคนจะล้อมรอบกันเป็นวงกลมและเต้นรำ “กวอจวง” (Guo Zhuang) และการเต้นรำ “เสียนจื่อ” (Xian Zi)

15. ชนชาติบู๋หล่าง (Bulang)

ประชากรชาวบู๋หล่างมีจำนวน 8.2 หมื่นคน อาศัยกระจายอยู่ในเขตปกครองตนเองสิบสองปันนา เขตซือเหมา และเขตหลิงชาง ชาวบู๋หล่างใช้ปฏิทินของชาวไต ดังนั้นงานเทศกาลสงกรานต์จึงถือว่าเป็นวันขึ้นปีใหม่สำหรับชาวบู๋หล่าง สำหรับสิ่งที่แตกต่างกันระหว่างชาวบู๋หล่างและชาวไตคือ ชาวบู๋หล่างจะไม่มีการแข่งขันเรือมังกร ไม่เล่นรดน้ำ แต่จะทำขนมเค้กด้วยข้าวเหนียวแดง (คำ) และไปเยี่ยมเยียนซึ่งกันและกัน ตลอดจนส่งความปรารถนาดีและอวยพรผู้อื่น

16. ชนชาติบู๋อี้ (Buyi)

ประชากรชาวบู๋อี้มีจำนวน 3 หมื่น 4 พันคน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในแถบซือจง (Shizhong) ฟู่เหวียน (Fuyuan) หลัวผิง (Luoping) เขตพื้นที่ฉวี่จิ้ง (Qujing) ชาวบู๋อี้ได้รับอิทธิพลจากชาวจีน (ชาวจีน) ดังนั้นชาวบู๋อี้จะมีการฉลองเทศกาลตรุษจีนเช่นเดียวกับชาวจีน สำหรับเทศกาลตามประเพณีของชาวบู๋อี้คือ “เทศกาลตวนอู่” (Duanwu) หรือเทศกาลไหว้บ๊ะจ่าง ชาวบู๋อี้จะบูชาเทพเจ้าแห่งภูเขา จะประกอบพิธีบูชาเทพเจ้าแห่งเตาและเทพเจ้าแห่งท้องที่ สำหรับงานเทศกาลพิเศษประจำชนชาติเรียกว่า “เทศกาลแห่งเทพวัวควาย” (Niu Wang Jie) ในวันสำคัญนี้ชาวบู๋อี้ทุกคนต้องรับประทาน “อาหารราชาแห่งวัวควาย” หรือข้าวเหนียว และต้องให้อาหารวัวควายและให้พักผ่อน 1 วัน

17. ชนชาติผู่หมี่ (Pumi)

ประชากรของชนชาติผู่หมี่มีจำนวน 2 หมื่น 9 พันคน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่เขตปกครองตนเองหลานผิง เขตชนชาติเผ่าป๋าย และเขตชนชาติผู่หมี่ และอำเภอหนิงล่าง งานเทศกาลตามประเพณีประจำชนชาติ ได้แก่

17.1 เทศกาลปีใหม่ เป็นเทศกาลที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของชาวผู่หมี่ ในวันสำคัญนี้ทุกคนรอบครัวจะประดับประดาด้วยกิ่งไม้สีเขียว โดยปักไว้ที่หลังคาบ้านเพื่อสัญลักษณ์ของความเขียวชอุ่ม ตลอดจนความอุดมสมบูรณ์และมั่งคั่ง หากมีเยาวชนชายหญิงอายุครบ 13 ปี จะต้องมีพิธีฉลองอย่างเข้าสู่วัยผู้ใหญ่

17.2 เทศกาล “จว๋านซานฮุย” (Zhuan Shan Hui) หรือ “เทศกาลท่องรอบภูเขา” ในวันนี้ชาวผู่หมี่จะรวมกลุ่มกันเป็นหมู่คณะ ประกอบพิธีบูชาเทพเจ้าแห่งภูเขา ณ ภูเขาที่เป็นจุดหมาย โดยมีหมู่บ้านเป็นหน่วยงานหลัก นอกจากนี้ยังจัดงานแข่งม้า มวยปล้ำ ปีนเขา และกิจกรรมทางประเพณีอื่น ๆ

18. ชนชาติอาซาง (A - Chang)

ประชากรชาวอาซางมีจำนวน 2 หมู่ 8 พันคน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่อำเภอหลงชวาน (Long Chuan) และอำเภอเหลียงเหอ (Liang He) ในจังหวัดเต๋อหง ชนชาติอาซางได้รับอิทธิพลทางประเพณีของชาวไตมาก มีบางเทศกาลเหมือนกับชาวไต มีการจัดเทศกาล “ฮุย เจีย” (Hui Jie) ซึ่งเป็นเทศกาลที่มีเอกลักษณ์ของตนเอง ชาวบ้านจะมารวมตัวกัน มีการแสดงช้างเผือกและการเชิดมังกรเขียว ฟ้อนรำอย่างสนุกสนาน รำกลองยาวตามจังหวะ เสียงกลองและเครื่องดนตรีฉิ่งฉับ

19. ชนชาตินู (Nu)

ประชากรชาวนูมีจำนวน 2 หมู่ 7 พันคน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่เขตปกครองตนเองก้งชาน (Gong Shan) และเขตปกครองตนเองนูเจียง (Nu Jiang) ในเขตชนชาติคูหลิง และเขตชนชาตินู และที่อำเภอฝูก้ง เทศกาลที่สำคัญที่สุดและยิ่งใหญ่ที่สุดของชาวนูคือ “เทศกาลขึ้นปีใหม่” ชาวบ้านทั้งหมดทั้งผู้สูงอายุ คนหนุ่มสาวจะวิ่งไปที่จตุรัสของหมู่บ้านเพื่อฟังเสียงเป่าแตรเขาแกะแต่เจ้าครูชายหนุ่มจะแข่งขันยิงธนูและมวยปล้ำ หญิงสาวจะแย่งกันแกว่งชิงช้า ช่วงเวลาดังกล่าวนับเป็นโอกาสอันดีที่ชายหนุ่มและหญิงสาวจะได้เอยรักกัน เมื่อถึงตอนกลางคืนชาวบ้านทั้งผู้สูงอายุและหนุ่มสาวจะออกมาเดินร่ำรอบกองไฟ การตั้งถิ่นฐานของชาวนูจะอยู่ที่เชิงเขาสูงเกือบ 2,000 เมตรเหนือระดับน้ำทะเลของสองฝั่งแม่น้ำนูเจียง การคมนาคมค่อนข้างลำบากและเป็นปัญหาเนื่องจากไม่สามารถสร้างสะพานได้ ชาวนูจึงต้องอาศัยเชือกชักรถเคลื่อนที่สำหรับเดินทางไปและกลับ

20. ชนชาติจิ้นั่ว (Jino)

ประชากรชาวจิ้นั่วมีจำนวน 1 หมู่ 8 พันคน ประชาชนอาศัยอยู่ที่หมู่บ้านจิ้นั่ว ห่างจากเมืองจิ่งหง หรือเมืองเชียงรุ่ง ในจังหวัดสิบสองปันนาไปทางตะวันออก 53 กิโลเมตร เทศกาลที่สำคัญได้แก่ “งานเทศกาลข้าวใหม่” “งานเทศกาลเก็บเกี่ยวข้าวที่สมบูรณ์” และ “งานปีใหม่” ชาวจิ้นั่วมีการกำหนดวันจัดงานที่แน่นอนตายตัว นอกจากนี้ยังมี “เทศกาลเท่อ เหมา เจีย” (Te Mao Qie) หมายถึงเทศกาลดีเหล็ก งานเทศกาลนี้ใช้เวลาสามวัน โดยวันแรกมีการฆ่าวัวและแบ่งเนื้อกันกินระหว่างชาวบ้าน ในวันที่ 2 จะจัดพิธีหล่อมิด ซึ่งเป็นพิธีที่มีรูปแบบเป็นเอกลักษณ์ และสำหรับวันที่ 3 ภายใต้อาณัติของอาวโส ชาวบ้านจะทำการลาดตระเวนตามเส้นกั้นเขตแดนหมู่บ้านและซ่อมแซมถนน

21. ประชาชาติเต้อ่าง (De' ang)

ประชากรชาวเต้อ่างมีจำนวน 1 หมื่น 5 พันคน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่หมู่บ้านเต้อ่างบริเวณภูเขาซานไต (San Tai) ที่เมืองหมางซือ (Mang Shi) ในวันปีใหม่ของชาวเต้อ่าง ชาวเต้อ่างจะใช้ข้าวเหนียวในการปรุงเป็นอาหารสำหรับวันงาน และมีการนำขงกระดายและของเช่นไหว้ไปบวงสรวงที่วัด สวดมนต์ขอพรความสงบสุขและความอุดมสมบูรณ์แก่ครอบครัวสำหรับปีที่กำลังจะมาถึง ชาวเต้อ่างก็มีเทศกาลสงกรานต์เหมือนชาวไตเช่นกัน แต่มีประวัติความเป็นมาแตกต่างกัน

22. ประชาชาติมองโกล (Mongolians)

ประชากรชาวมองโกลมีจำนวน 1 หมื่น 3 พันคน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมองโกล ตำบลเหอซี (He Xi) อำเภอไห่ทง (Hai Tong) ภายใต้อิทธิพลของชนชาติอื่น ๆ ชาวมองโกลจะฉลองเทศกาลขึ้นปีใหม่หรืองานตรุษจีนในฤดูใบไม้ผลิ งานชิงหมิงหรือเซ็งเม้ง งานตวนอู่หรือเทศกาลไหว้บะจ่าง งานจงชิวหรืองานไหว้พระจันทร์ อย่างไรก็ตามงานเทศกาล “นำตำมู่” (Na Ta Mu) ซึ่งก่อนการก่อตั้งประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนในปีพ.ศ. 2492 ไม่ปรากฏการจัดงานนี้ขึ้นมาก่อน จนกระทั่งเดือนกันยายนหรือตุลาคมในปีพ.ศ. 2525 ชาวมองโกลที่หมู่บ้านซินเหมิง (Xin Meng) ต้องการฉลองการเก็บเกี่ยวที่อุดมสมบูรณ์ในปีนั้น จึงจัดงานเทศกาลนี้ขึ้นมาเป็นครั้งแรก ในงานเทศกาลนี้มีการแสดงระบำพื้นเมือง “อานไตหวู่” (An Tai Wu) “ฮ่าวเอ๋อร์ตัวชื่อหวู่” (Hao Er Duo Shi Wu) และระบำจี๋หน่าย เป็นต้น หลังจากเริ่มเทศกาลนำตำมู่ครั้งนี้ ก็ได้ริเริ่มกิจกรรมสันตนาการที่สนุกสนานเพลิดเพลินมากมาย

23. ประชาชาติสู่ย (Shui)

ประชากรชาวสู่ยมีจำนวน 7,600 คน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่อำเภอฝูเหวียน (Fu Yuan) ของเขตพื้นที่ฉวีจิ่ง (Qu Jing) มีงานเทศกาลตวาน (Duan) เป็งานเทศกาลที่สำคัญที่สุดของชาวสู่ย ซึ่งคล้ายกับงานเทศกาลตรุษจีนของชาวจีนทั้งรูปแบบและเนื้อหาสาระ

24. ประชาชาติแมนจู (Man Ju)

ประชากรชาวแมนจูมีจำนวน 7,000 คน ตั้งรกรากกระจัดกระจายทั่วมณฑลยูนนาน ที่เมืองป่าวซาน และเมืองคุนหมิงมีชาวแมนจูอยู่อาศัยกลุ่มใหญ่ที่สุด ชาวแมนจูจะมีการจัดงาน “ปานจิน” (Ban Jin) ซึ่งเป็นงานเทศกาลที่ยิ่งใหญ่ของชาวแมนจูเพื่อเป็นที่ระลึกพิธีตั้งชื่อ ตามตำนานกล่าวว่า ชื่อดั้งเดิมของชาวแมนจูเรียกว่า “นูเจินเฮยริน” (Nu Zhen Ren) ต่อมาในรัชสมัยจักรพรรดิซัวงไท่จี๋

ได้เปลี่ยนชื่อเป็นชาวแมนจูในปัจจุบัน ดังนั้นงานเทศกาลดังกล่าวจึงถือเป็นสัญลักษณ์ของการเริ่มต้นของอาณาจักรแมนจู

25. ชนชาติตุ๋หลง (Dulong)

ประชากรชาวตุ๋หลงมีจำนวน 5,500 คน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตปกครองตนเองกึ่งชาน เขตชนชาติตุ๋หลง และเขตชนชาติเผ่าพันธุ์ ในจังหวัดนูนุ่เจียง เทศกาลของชาวตุ๋หลงมีเพียงงานเดียวคืองาน “ข้าเซวียวา” (K Que Wa) ซึ่งแปลว่า “เทศกาลแห่งปี” งานนี้ไม่มีวันกำหนดการที่แน่นอน แต่ละครอบครัวจะทำนายเลือกวันที่เป็นมงคลเป็นวันจัดงานเทศกาลแห่งปี ในวันนี้มีกิจกรรมที่สำคัญที่สุดคือ การเซ่นไหว้พระเจ้าแห่งสวรรค์ด้วยวัวควายที่บูชาด้วย สวดขอพรแห่งความสุขและความอุดมสมบูรณ์สำหรับปีที่กำลังจะมาถึง

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

รัฐทิตยา หิรัณยหาค (2544) เขียนรายงานการวิจัยเรื่อง “การศึกษาศักยภาพของชุมชนบ้านหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ วัฒนธรรมและประเพณีพื้นบ้านของชุมชนบ้านหนองบัวขาว ที่สืบทอดต่อกันมา และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพของชุมชนบ้านหนองบัวขาว ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนใหญ่ ๆ ดังนี้ 1) บริบทชุมชน โดยอธิบายถึงสภาพการณ์การท่องเที่ยวของชุมชนบ้านหนองบัวขาวในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1.1) สภาพที่ตั้งทางกายภาพ 1.2) ลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศ 1.3) ประวัติความเป็นมา (การตั้งรกราก) ของชุมชน และ 1.4) สภาพทางสังคม ลักษณะประชากร และการประกอบอาชีพ 2) วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และงานหัตถกรรมพื้นบ้าน 3) ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย คุณค่าทางการศึกษา ความปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวก การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยว ความพร้อมด้านบุคลากร และขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และ 4) การเสนอแนวทางการบริหารและการจัดการ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพทางการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านหนองขาว ให้เกิดความยั่งยืน

กิติรัตน์ สีหพันธ์ (2545) เขียนรายงานการวิจัยเรื่อง “การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในจังหวัดอุบลราชธานีและแนวทางการพัฒนา” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสำรวจ

รวบรวมข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในจังหวัดอุบลราชธานี 2) เพื่อประเมินศักยภาพ ความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในจังหวัดอุบลราชธานี และ3) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมดังกล่าวให้มีศักยภาพในการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ผลการวิจัย พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในจังหวัดอุบลราชธานี สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ 1) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เป็นแหล่งโบราณคดีและโบราณสถาน 2) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมทางพุทธศาสนา และ3) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมด้านภูมิปัญญาชาวบ้าน ส่วน แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดอุบลราชธานี ที่อุดมไปด้วยทรัพยากร แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ของจังหวัดอุบลราชธานี ที่จะต้องให้ความสำคัญได้แก่ 1) การจัดทำแผนการท่องเที่ยวระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด ระดับชาติให้สัมพันธ์กัน 2) การแสวงหางบประมาณมาดำเนินการในการพัฒนา สาธารณูปโภค เช่น ถนนหนทางที่จะนำไปสู่แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 3) การจัดทำแผนการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 4) การสร้างสำนึกให้ชุมชนท้องถิ่นมีความหวงแหนมรดก ทางวัฒนธรรมที่ตนเองครอบครองอยู่ 5) การจัดทำแผนประชาสัมพันธ์ เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวทาง วัฒนธรรมในท้องถิ่นเป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และ6) การจัด อบรมมัคคุเทศน์ในการชมแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

สุวัฒน์ บุศย์เมือง และคณะ (2551) เขียนรายงานการวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวทางการอนุรักษ์ ศิลปกรรมท้องถิ่นเพชรบูรณ์เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : กรณีศึกษาจิตรกรรมฝา ผนังวัดนาทราย และประติมากรรมหลวงพ่อใหญ่ วัดตาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์” มี วัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแหล่งศิลปกรรมด้านจิตรกรรมและประติมากรรมของจังหวัด เพชรบูรณ์ และ2) เพื่อศึกษาแนวทางการอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนังวัดนาทราย และประติมากรรม หลวงพ่อใหญ่ วัดตาล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่าผู้วิจัยได้ศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับวัดนาทราย และจิตรกรรมฝาผนังในโบสถ์ และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวัดตาล และ ประติมากรรมหลวงพ่อใหญ่ โดยแบ่งหัวข้อการศึกษาดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง 2) ข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานที่ 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของสถานที่และการอนุรักษ์ พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และ4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์ ศิลปกรรมด้านจิตรกรรมและประติมากรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

พิศาทิมพ์ จันทรพรหม (2554) เขียนรายงานการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทจีนในจังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ที่โดดเด่นและสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทจีนในจังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทจีนในจังหวัดเชียงใหม่ และ 3) เพื่อหาแนวทางการฟื้นฟู อนุรักษ์ และส่งเสริมอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ไทจีนในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาเป็น 4 หัวข้อดังนี้ 1) ผลการสำรวจพื้นที่วิจัย แบ่งหัวข้อเป็น 1.1) ประวัติความเป็นมาของชาวไทจีนในจังหวัดเชียงใหม่ 1.2) ลักษณะทางกายภาพบ้านต้นแห่น้อย 1.3) ลักษณะทางกายภาพบ้านต้นแห่นหลวง 1.4) ศาสนาและความเชื่อ 1.5) ประเพณีและวิถีชีวิต 1.6) อาชีพชาวไทจีน 1.7) ระบบครอบครัว 1.8) การแต่งกายของชาวไทจีน 1.9) อาหารการกินของชาวไทจีน และ 1.10) การละเล่นพื้นบ้านของชาวไทจีน 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับอัตลักษณ์ที่โดดเด่นและสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว 3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยว และ 4) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการฟื้นฟู อนุรักษ์ และการส่งเสริมอัตลักษณ์

Wang Jing (2550) ได้ศึกษาเรื่อง “Local Development Practice as a Discourse of Conservation: A Case Study of Yi People in Wuliangshan Nature Reserve, Yunnan Province” ผลการศึกษาพบว่าในช่วงระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมาประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนประสบความสำเร็จจากเศรษฐกิจที่เจริญเติบโตภายใต้นโยบายการปฏิรูปทางเศรษฐกิจและการเปิดประเทศ ทำให้พบว่าปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นได้พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตามการพัฒนาที่มุ่งเน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจก็ส่งผลให้เกิดการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติอย่างรุนแรง งานวิจัยฉบับนี้จึงค้นพบว่าแทนที่จะตัดสินชาวพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเกินความจำเป็น ควรจะต้องคำนึงถึงนโยบายระยะสั้นและโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาลซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การศึกษาวิจัยนี้ไม่เพียงแต่วิเคราะห์ให้เห็นถึงปฏิบัติการของการพัฒนาในบริบทที่เฉพาะยังสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ท้องถิ่นในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและความสัมพันธ์ของทรัพยากรธรรมชาติกับการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นถึงการสร้างพื้นที่ทางวัฒนธรรมเพื่อแสดงให้เห็นถึงจุดเด่นทางวัฒนธรรมของชาวหยาในมณฑลยูนนาน ดังนั้นการอนุรักษ์จึงไม่ใช่การที่ไม่สามารถแตะต้องทรัพยากรธรรมชาติได้หรือการกีดกันกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ให้ออกไปจากพื้นที่อนุรักษ์ แต่เป็น

การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีแบบแผนด้วยการคำนึงถึงความซับซ้อนในการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นปัจจัยหลักของการดำรงชีวิต

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยทำให้ทราบว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาลักษณะทางด้านกายภาพจะต้องศึกษาวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้าน เพื่อพัฒนาสภาพสถานที่ท่องเที่ยวให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนเช่นเดียวกับแนวคิดของรัฐทิทยา หิรัณยหาค (2554) การสำรวจและรวบรวมข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เพื่อหาแนวทางในการอนุรักษ์พร้อมส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เช่นแนวคิดของกิติรัตน์ สีหพันธ์ (2545) และสุวัฒน์ บุคเมือง และคณะ (2551) พร้อมทั้งศึกษาอัตลักษณ์ที่โดดเด่นทางด้านชาติพันธุ์ที่หลากหลาย ที่มีจุดเด่นทางด้านวัฒนธรรมที่เป็นสิ่งดึงดูดในการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จึงต้องมีการสร้างพื้นที่ทางวัฒนธรรมเพื่อฟื้นฟู อนุรักษ์การใช้ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอย่างมีแบบแผน พร้อมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์เหล่านี้ให้คงอยู่ เช่นเดียวกันแนวคิดของพิศ พิพิมพ์ จันทร์พรหม (2554) และ Wang Jing (2550)

6. การจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวมณฑลยูนนาน

6.1 เป้าหมายท่องเที่ยวยูนนาน ปีพ.ศ. 2560

ในปีพ.ศ. 2560 มณฑลยูนนานตั้งเป้าหมายรายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว 670,000 ล้านหยวน ยอดนักท่องเที่ยวภายในประเทศ 560 ล้านคน (ปีพ.ศ. 2559 มีรายได้ 470,000 ล้านหยวน นักท่องเที่ยวภายในประเทศ 425 ล้านคน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 12 ล้านคน) โดยรัฐบาลจีนมีการออกมาตรการ 5 ด้าน ได้แก่

1) การลงทุน 80,000 – 100,000 ล้านหยวน ในโครงการท่องเที่ยวอย่างน้อย 530 โครงการ เช่น การเพิ่มสถานที่ท่องเที่ยวระดับโลก อีก 1 หรือ 2 แห่ง สร้างการท่องเที่ยวแบบคาราวานอย่างน้อย 30 แห่ง และเปิดเส้นทางคาราวานอย่างน้อย 10 เส้นทาง

2) ใช้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวแก้ปัญหาความยากจน ส่งเสริมเมืองท่องเที่ยวที่มีอัตลักษณ์ 5 แห่ง อำเภอท่องเที่ยว 10 แห่ง ตำบลท่องเที่ยว 15 แห่ง หมู่บ้านท่องเที่ยวอย่างน้อย 50 แห่ง

3) ควบคุมดูแลตลาดการท่องเที่ยวและยกระดับคุณภาพการบริการ จัดตั้งศูนย์บัญชาการการค้ากับดูแลตลาดการท่องเที่ยวใน 60 อำเภอใน 12 เมือง/เขตปกครองตนเอง

4) ความร่วมมือกับต่างประเทศในระดับภูมิภาค ส่งเสริมเขตการค้าคล่องท่องเที่ยวชายแดน และเขตความร่วมมือการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน

5) สารสนเทศด้านการท่องเที่ยว มีการควบคุม ประเมิน และตอบสนองสำหรับการดำเนินอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมณฑลยูนนาน ควบคุมดูแลตลาดท่องเที่ยวที่ครอบคลุม 16 เมือง/เขตปกครองตนเองของมณฑลยูนนาน

6.2 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวยูนนาน 5 ปี

มณฑลยูนนานเป็นมณฑลที่มีวัฒนธรรมทางชนชาติหลากหลายที่สุดในประเทศจีน โดยมีชนกลุ่มน้อย 25 ชนชาติ จากชนชาติทั้งหมด 55 ชนชาติในจีน (ไม่รวมชาวจีน) ด้วยความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติและ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของมณฑลยูนนานมีศักยภาพสูง โดยปีพ.ศ. 2558 มณฑลยูนนานมีรายได้จากการท่องเที่ยว 328,179 ล้านหยวน หรือกว่า 1.6 ล้านล้านบาท (ปีพ.ศ.2558 ไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยว 2.23 ล้านล้านบาท)

เพื่อเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เติบโตยิ่งขึ้น มณฑลยูนนานจึงได้ประกาศ “แผนพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมณฑลยูนนาน ปีพ.ศ. 2559 - 2563” และ “แผนปฏิบัติการตามแผนพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมณฑลยูนนาน ปีพ.ศ. 2559 – 2563” เพื่อกำหนดทิศทาง การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ระดับมณฑล ฉบับที่ 13 โดยตั้งเป้าหมายนักท่องเที่ยว 600 ล้านคน/ปี สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 1 ล้านล้านบาท/ปี

เมื่อแผนท่องเที่ยวพร้อม ทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรมพร้อม และผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวพร้อม ปัจจัยสำคัญในการผลักดันให้สามารถประสบความสำเร็จตามเป้าหมายคือ สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมที่จะเชื่อมโยงสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน มณฑลยูนนานจึงเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมที่กว้างขวางและครอบคลุม ทั้งทางบก ทางอากาศ ทางน้ำ และระบบราง เพื่อดึงดูดและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เพราะหากนักท่องเที่ยวเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวตามเมืองต่างๆ ได้สะดวกก็จะสามารถช่วยกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่นได้มากขึ้น ซึ่งเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นได้โดยตรง

7. ปัจจัยทางกายภาพที่ส่งผลต่อการเกิดขึ้นของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน

มณฑลยูนนานมีชนชาติกลุ่มน้อย 25 ชนชาติ แต่ละชนชาติมีสังคม และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ส่งผลให้วิถีชีวิตของแต่ละชนชาติแตกต่างกัน เทศกาลที่โดดเด่นของแต่ละชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้หลั่งไหลเข้ามาชมอย่างมากมาย มณฑลยูนนานมีแหล่งมรดกวัฒนธรรมเป็นสถานที่ทางประวัติศาสตร์และทางศาสนาอยู่จำนวนมาก และมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศจีน โดยมีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญระดับชาติมีอยู่มากถึง 10 แห่ง นอกจากนี้องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติยังประกาศให้เป็นเมืองมรดกด้านวัฒนธรรม (ไพลิน เจริญเพชร, ผู้แปล. 2553: 3)

โดยได้แบ่งแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นในมณฑลยูนนานออกเป็นตามเขตเมืองคือ เมืองคุนหมิง เมืองต้าหลี่ เมืองลี่เจียง เมืองฉู่ตง เมืองเจียนส่วย และเมืองเชียงรุ่ง

1. เมืองคุนหมิง

1) เมืองโบราณกวนตุ๋

เมืองโบราณกวนตุ๋ เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชื่อชาย เสื้อผ้า อาหารพื้นเมือง และขนม นอกจากนี้ยังมีลานเอนกประสงค์ที่เหมาะสมสำหรับการเดินเล่น เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ในบรรยากาศแบบเมืองโบราณ ที่สร้างขึ้นมาเพื่ออนุรักษ์สถาปัตยกรรมร้านค้าของประเทศจีนในสมัยก่อน ตรงกลางของลานเอนกประสงค์สร้างเป็นเจดีย์รูปแบบทิเบต ด้านหลังของเมืองโบราณกวนตุ๋ เป็นที่ตั้งของวัดลามะหรือวัดทิเบต เมืองโบราณกวนตุ๋สะท้อนให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ของคนจีนในเมืองคุนหมิงที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ แต่สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืน

2) วัดหยวนทง

เป็นวัดเก่าแก่อายุยาวนานประมาณ 1,200 กว่าปี วัดหยวนทงถูกสร้างในสมัยราชวงศ์ถัง วัดหยวนทงตั้งอยู่ใจกลางเมืองคุนหมิง จุดเด่นของวัดอยู่ที่อาคารต่าง ๆ ภายในวัดจะสร้างอยู่บริเวณเชิงเขา ซึ่งแตกต่างไปจากวัดทั่วไปของประเทศจีนที่มักสร้างบนที่สูง เช่น บนยอดเขาหรือเนินเขา มีการเล่าขานกันว่าแต่เดิมวัดหยวนทงเป็นเพียงศาลเจ้าแม่กวนอิม ภายหลังมีผู้คนมาราบไหว้มากขึ้นเรื่อย ๆ ศาลเจ้าจึงถูกสร้างเป็นวัดในเวลาต่อมา วัดหยวนทงเคยถูกทำลายในสมัยราชวงศ์หมิง แต่ได้รับการซ่อมแซมในสมัยราชวงศ์ชิง

3) กำแพงเมืองหรือจีนเตียน

กำแพงเมืองหรือจีนเตียน ตั้งอยู่บนภูเขาหมิงฟิงซาน ด้านทิศตะวันออกของตัวเมืองคุนหมิง กำแพงเมืองจีนเตียนถูกสร้างขึ้นในสมัยราชวงศ์หมิง และได้รับการบูรณะโดยอ๋องหวุซันกั๋ว ผู้ปกครองดินแดนแถบนี้ในสมัยราชวงศ์ชิง กำแพงนี้มีความสูง 6.7 เมตร กว้างและยาว 6.2 เมตร สร้างขึ้นด้วยทอหึ่งทั้งหลัง น้ำหนักกว่า 250 ตัน เป็นสถาปัตยกรรมที่สร้างด้วยทอหึ่งที่ใหญ่ที่สุดของประเทศจีน มีกำแพงและป้อมล้อมรอบกำแพงเหมือนกำแพงที่ล้อมรอบเมือง

4) หมู่บ้านวัฒนธรรมยูนนาน

หมู่บ้านวัฒนธรรมยูนนาน ตั้งอยู่ริมทะเลสาบเตียนฉือ ทางทิศใต้ของเมืองคุนหมิง ห่างจากตัวเมืองคุนหมิง 8 กิโลเมตร เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเป็นเวทีแสดงวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย ภายในหมู่บ้านมีการจำลองบ้านของชนกลุ่มน้อยทั้ง 25 ชนกลุ่มของมณฑลยูนนาน การเที่ยวชมหมู่บ้านสามารถสัมผัสถึงขนบธรรมเนียมและวิถีชีวิตของชนกลุ่มน้อย ยังมีการแสดง การเต้นรำ การร้องเพลง และการละเล่นของชนกลุ่มน้อยที่หลากหลาย

2. เมืองต้าหลี่

1) เมืองโบราณต้าหลี่

เมืองโบราณต้าหลี่เป็นเมืองโบราณเก่าแก่ที่ถูกอนุรักษ์ไว้อย่างสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศจีน อยู่ห่างจากเมืองต้าหลี่ 13 กิโลเมตร เริ่มสร้างในปี พ.ศ.1925 มีกำแพงเมืองและป้อมกำแพงล้อมรอบตามแบบผังเมืองในอดีต กำแพงที่ล้อมรอบเมืองโบราณต้าหลี่นั้นมีความสูง 5 เมตร มีความหนา 8 เมตร มีประตูเมือง 4 ทิศ ภายในเมืองโบราณมีถนนสายหลักพาดผ่าน สองข้างถนนล้วนประดับด้วยสถาปัตยกรรมแบบจีนโบราณ ปัจจุบันบ้านเรือนเก่าแก่สองข้างถนนภายในเมืองโบราณต้าหลี่ถูกใช้เป็นที่จำหน่ายของที่ระลึกให้นักท่องเที่ยว แต่การเดินทางชมเมืองโบราณต้าหลี่ก็ยังคงบรรยากาศแบบโบราณอยู่

2) เจดีย์สามองค์

เจดีย์สามองค์ของเมืองต้าหลี่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นสัญลักษณ์ของเมืองต้าหลี่ เจดีย์สามองค์ตั้งอยู่ภายในวัดหลงเซ่ง ในอดีตเป็นวัดหลวงของเจ้าผู้ปกครองเมืองต้าหลี่ ห่างจากเมืองต้าหลี่เพียง 1 กิโลเมตรเจดีย์องค์กลางมีความสูง 69 เมตร เป็นเจดีย์ทรงเหลี่ยม 16 ชั้น สร้างในปี พ.ศ.1366

- 1402 ส่วนเจดีย์องค์เล็กที่ตั้งขนาบอยู่ด้านข้างนั้นมีความสูง 43 เมตร แบ่งเป็น 10 ชั้น ถูกสร้างขึ้นในศตวรรษที่ 12 เจดีย์สามองค์ไม่ได้รับความเสียหายในตอนที่เกิดแผ่นดินไหวในปี พ.ศ. 2468 ทั้งที่บ้านเรือนและสิ่งปลูกสร้างในเมืองได้รับความเสียหายเป็นส่วนมาก จึงทำให้ประชาชนเชื่อว่าเจดีย์ทั้งสามนั้นมีความศักดิ์สิทธิ์มาก ทำให้ภัยธรรมชาติไม่สามารถทำลายได้

3. เมืองลี่เจียง

1) เมืองโบราณลี่เจียง

เมืองโบราณลี่เจียงเป็นเมืองเก่าแก่ที่มีอายุกว่า 800 ปี มีสถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมแตกต่างไปจากเมืองโบราณอื่น ๆ ของประเทศจีน เนื่องจากเป็นเมืองที่เป็นที่ตั้งรกรากของชนชาติน่าซี มาตั้งแต่สมัยโบราณ เมืองลี่เจียงยังได้รับการขนานนามว่าเป็น "เมืองเวนิสแห่งตะวันออก" และเป็นเมืองมรดกโลก เมืองโบราณลี่เจียงยังรักษาความงามในอดีตไว้ได้เป็นอย่างดี มีทางเดินที่ปูด้วยหิน อาคารไม้แบบจีนสมัยโบราณ สะพานโค้งหินเก่าแก่ ถนนแต่ละสายในเขตเมืองเก่าจะมาบรรจบกันที่ตลาดสี่เหลี่ยมที่ชื่อว่า "สี่อ่าวเจียง" เป็นศูนย์กลางการซื้อขายสินค้า

2) วัดวีเฟิง

วัดวีเฟิงตั้งอยู่กลางป่าสนเหนือหมู่บ้านไป๋ซา ตัววัดสร้างบนลาดเขา โดดเด่นด้วยประติมากรรม เนื่องจากบานประตูไม้ของวัดเป็นประตูไม้แกะสลัก มีภาพจิตรกรรมบูรณะใหม่ทางเดินบริเวณลานวัดปูด้วยแผ่นหินที่เชื่อมถึงกัน หอพระด้านบนล้อมรอบด้วยคันทันแคมีเลีย เชื่อกันว่าวัดแห่งนี้สร้างในปลายรัชสมัยจักรพรรดิราชวงศ์ซิง นำเอาสถาปัตยกรรมของพุทธศาสนาของชนชาติฮั่น ทิเบตและน่าซี ทำให้วัดวีเฟิงเป็นวัดที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ด้านความสงบสุขของชนชาติต่างวัฒนธรรมและแสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองทางศาสนาของชนชาติน่าซี

4. เมืองฉู่ตง

1) เมืองโบราณชนชาติอี

เมืองโบราณชนชาติอี เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สร้างขึ้นมาเพื่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของมณฑลยูนนาน ภายใต้วามร่วมมือระหว่างรัฐบาลจีนกับภาคเอกชน สร้างขึ้นโดยใช้รากฐานวัฒนธรรมที่ยิ่งใหญ่ของชนชาติอี

5. เมืองหงเหอ

1) เมืองโบราณเจียนสู่ย

เมืองโบราณเจียนสู่ย เป็นเมืองโบราณในจังหวัดหงเหอ ของมณฑลยูนนาน เป็นหนึ่งในเมืองประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงของประเทศจีน ด้วยประวัติศาสตร์ประมาณ 1,200 ปี และมรดกทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นมากมาย เมืองโบราณเจียนสู่ยจึงมีชื่อเสียงอย่างมาก ได้รับการขนานนามว่าเป็น “พิพิธภัณฑ์โบราณสถานและบ้านพักอาศัย”

6. เมืองเซียงรุ่ง

1) วัดหลวงเมืองลี่

วัดหลวงเมืองลี่ เป็นวัดพุทธนิกายหินยานที่ใหญ่ที่สุดของประเทศจีน ก่อสร้างโดยบริษัทเอกชนพัฒนาการท่องเที่ยว ในเมืองสิบสองปันนา ของมณฑลยูนนาน ภายในวัดมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่ วัดหลวงเมืองลี่นอกจากจะเป็นสถานที่แสดงวัฒนธรรมทางด้านศาสนาแล้ว ยังคงมีการแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมพื้นเมืองที่ตกทอดมาอย่างช้านาน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

การศึกษาการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน แบ่งเป็นวิธีการดำเนินงานออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. แหล่งที่มาของข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปและอภิปรายผล

3.1 แหล่งที่มาของข้อมูล

ข้อมูลเชิงทุติยภูมิ (Secondary Data) ศึกษา ค้นคว้า และเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในมณฑลยูนนาน การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของมณฑลยูนนาน จากหนังสือแนะนำการท่องเที่ยวมณฑลยูนนาน บทความท่องเที่ยวมณฑลยูนนาน และข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จากสำนักงานบริหารกิจการท่องเที่ยวมณฑลยูนนาน

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.2.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางกายภาพที่มีผลต่อสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

1) จำแนกแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของมณฑลยูนนาน เช่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประเพณี การท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตชนบท และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทางวัฒนธรรม

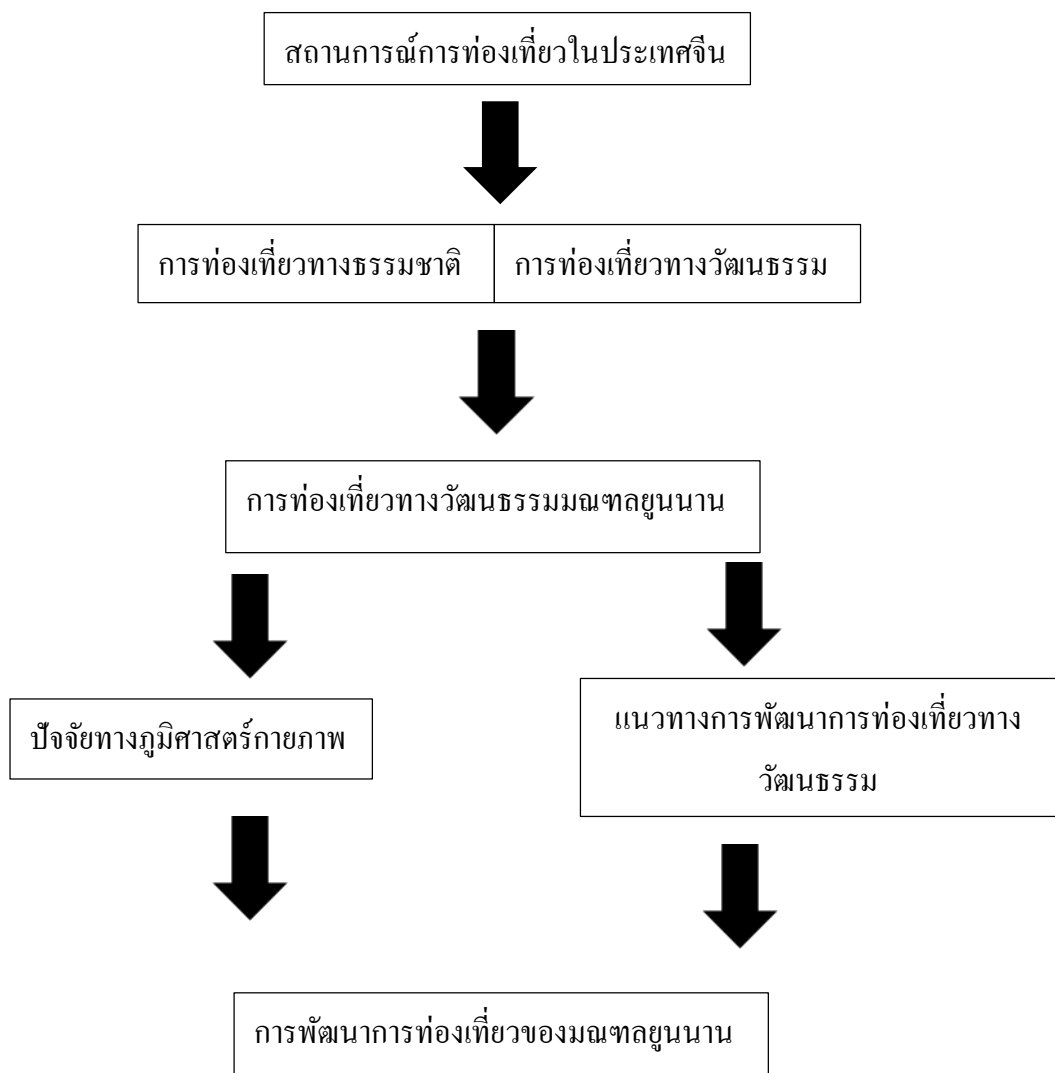
2) พิจารณาปัจจัยทางกายภาพที่นำมาใช้ในวิธีการศึกษาประกอบด้วย ที่ตั้งและขนาดพื้นที่ ลักษณะภูมิประเทศ ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ประเพณี ศาสนา และความเชื่อ

3) สรุปผลการศึกษาในลักษณะของการบรรยายความสัมพันธ์ของสถานที่กับปัจจัยต่าง ๆ พร้อมรูปภาพประกอบ

3.2.2 การศึกษาแนวทางการพัฒนากิจการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมณฑลยูนนาน

- 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกับแนวทางการพัฒนากิจการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของ
ประเทศจีน มณฑลยูนนาน
- 2) ทำการวิเคราะห์นโยบายของรัฐและเอกชนที่มีผลต่อกิจการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของ
ประเทศจีน มณฑลยูนนาน
- 3) สรุปผลและจัดทำข้อมูลในรูปแบบงานวิจัยรวมถึงจัดทำข้อมูลสำหรับการนำเสนอ
การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แสดงให้เห็นในภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดทางการศึกษา

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดทางการศึกษา

ตาราง 2 สรุปวิธีการศึกษา

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	เครื่องมือที่ใช้	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางกายภาพที่มีผลต่อสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน	1.1 จำแนกแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของมณฑลยูนนาน 1.2 พิจารณาปัจจัยทางกายภาพที่นำมาใช้ในวิธีการศึกษา เช่น ที่ตั้ง ลักษณะภูมิประเทศ ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ประเพณี ศาสนา และความเชื่อ	การบรรยาย ความสัมพันธ์ของสถานที่กับปัจจัยพร้อมรูป ภาพประกอบ	1.1 ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยทางกายภาพที่มีผลต่อสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน 1.2 ทำให้ทราบชื่อและความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในเขตมณฑลยูนนาน	2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกับแนวทางการพัฒนากิจการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของประเทศไทย มณฑลยูนนาน 2.2 ทำการวิเคราะห์นโยบายของรัฐและเอกชนที่มีผลต่อกิจการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของประเทศไทย มณฑลยูนนาน	วิเคราะห์นโยบายของมณฑลยูนนานที่มีต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	2.1 ทำให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในเขตมณฑลยูนนาน

บทที่ 4

วิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของงานวิจัยไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางกายภาพที่มีผลต่อสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในเขตมณฑลยูนนาน

วิเคราะห์วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางกายภาพที่มีผลต่อสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน

ภาพที่ 4. 1 เขตการปกครองของมณฑลยูนนาน

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครคุนหมิง, 2554

ในการศึกษานี้จะทำการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นในมณฑลยูนนาน โดยมณฑลยูนนาน (จีนตัวย่อ: 云南省 จีนตัวเต็ม: 雲南省) มีชื่อย่อว่าเตียน (滇) หรือยูน (云) ตั้งอยู่ทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน เป็นมณฑลเขตชั้นในที่ไม่มีทางออกทะเล นอกจากเป็นมณฑลที่มีความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ ด้วยลักษณะภูมิประเทศที่เป็นภูเขาและที่ราบสูง เป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้มณฑลยูนนานมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามจำนวนมาก ทั้งนี้ จำนวนประชากรในมณฑลยูนนานส่วนใหญ่นอกจากเป็นชาวจีนแล้ว ยังมีชนกลุ่มน้อยอีก 25 ชนชาติอาศัยอยู่ร่วมกัน นับว่าเป็นมณฑลที่มีจำนวนประชากรประเภทชนกลุ่มน้อยมากที่สุดของประเทศจีน จึงเกิดการนำวัฒนธรรมที่โดดเด่นของชนกลุ่มน้อยที่แตกต่างกัน มาเป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นภายในมณฑลยูนนาน

มณฑลยูนนานมีพื้นที่ทั้งหมด 394,000 ตารางกิโลเมตร (ใหญ่เป็นอันดับ 8 ของประเทศจีน) พื้นที่ของมณฑลยูนนานจากทิศตะวันออกไปยังทิศตะวันตกมีระยะทางทั้งหมด 864.9 กิโลเมตร และจากทิศเหนือไปยังทิศใต้มีระยะทางทั้งหมด 990 กิโลเมตร ภาคเหนือและภาคตะวันตกเฉียงเหนือ เป็นที่ราบสูงและลาดต่ำลงมาทางภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงใต้ มณฑลยูนนานมีความแตกต่างในเรื่องความสูงเหนือระดับน้ำทะเลมาก กล่าวคือ สูงสุด 6,740 เมตร (ที่อำเภอเต๋อซัน เขตตี้จิ่ง) ส่วนทางใต้มีความสูงเฉลี่ยเพียง 500 เมตร และต่ำสุด 76.4 เมตร (ที่อำเภอเหอโข่ว เขตหงเหอ) ส่วนเมืองคุนหมิงมีความสูงเหนือระดับน้ำทะเลเฉลี่ย 1,891 เมตร

พรมแดนของมณฑลยูนนานมีอาณาเขตติดต่อกับ 2 มณฑล และ 2 เขตปกครองตนเอง (มีฐานะเทียบเท่ามณฑล) และมีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน 3 ประเทศ

ทิศเหนือติดกับมณฑลเสฉวน

ทิศตะวันออกติดกับมณฑลกุ้ยโจว และเขตปกครองตนเองกว่างซี

ทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับเขตปกครองตนเองทิเบต

ทิศตะวันตกเฉียงใต้และทิศตะวันตก มีพรมแดนติดกับพม่า (1,997 กิโลเมตร)

ทิศตะวันออกเฉียงใต้และทิศใต้ติดกับเวียดนาม (1,353 กิโลเมตร) และลาว (710 กิโลเมตร)

รวมระยะทางพรมแดนที่ติดต่อกับต่างประเทศ 4,060 กิโลเมตร หรือเท่ากับ 1 ใน 6 ของพรมแดนทางบกทั้งประเทศ

มณฑลยูนนานมี 27 อำเภอใน 8 เขต/เมืองของมณฑลยูนนานที่มีพรมแดนติดกับ 3 ประเทศข้างต้น นอกจากนี้ มณฑลยูนนานยังอยู่ห่างจากประเทศไทยประมาณ 200 กิโลเมตรเศษ ในอดีตมณฑลยูนนานได้ชื่อว่าเป็น “เส้นทางสายไหมตอนใต้” (Southern Silk Road) และปัจจุบันมณฑลยูนนานนับว่าเป็นมณฑลหลักที่สำคัญทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน (5 มณฑล ได้แก่ มณฑลยูนนาน มณฑลเสฉวน มณฑลกุ้ยโจว เขตปกครองตนเองกว่างซี และเขตปกครองตนเองทิเบต)

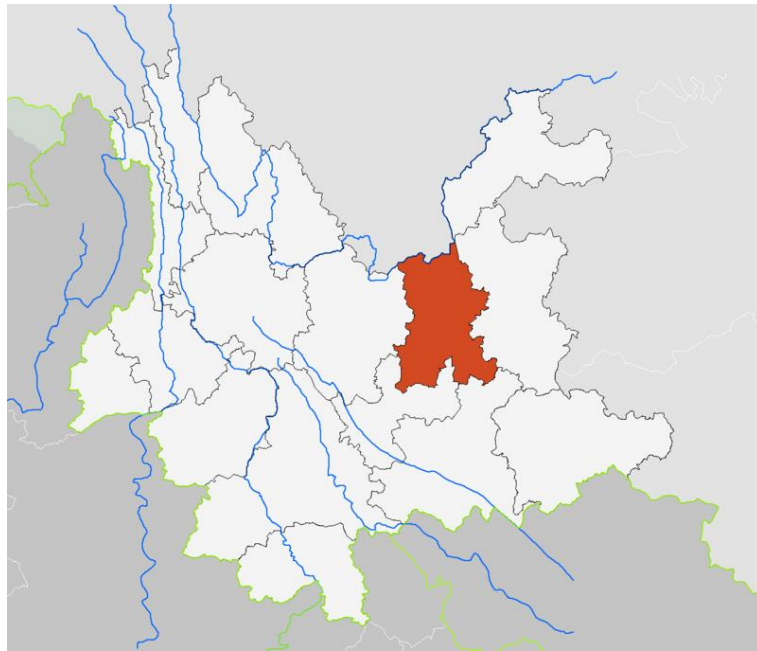
มณฑลยูนนานมีแม่น้ำไหลผ่านกว่า 600 สาย แม่น้ำสายสำคัญ 6 สาย ได้แก่ แม่น้ำอิระวดี (ภาษาจีนเรียกว่าอีลั่วหว่าตี้เจียง) แม่น้ำจินซาเจียง (เป็นแม่น้ำสาขาของแม่น้ำแยงซีเกียงตอนบน) แม่น้ำนู่เจียง (ไหลลงสู่ประเทศพม่า) แม่น้ำจูเจียง (ต้นน้ำของแม่น้ำจูเจียงในเมืองกวางโจว) แม่น้ำหลานซาง (ล้านช้าง) แม่น้ำเจียง (หรือแม่น้ำโขงไหลลงสู่ประเทศพม่า ลาว ไทย กัมพูชา เวียดนาม) และแม่น้ำหงเหอ (ไหลลงสู่ประเทศเวียดนาม) โดยแม่น้ำเจียงและแม่น้ำหงเหอถือว่าเป็นแม่น้ำนานาชาติ

กลุ่มประชากรและเขตการปกครอง ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวฮั่นหรือชาวจีน และมีชนกลุ่มน้อยอีก 25 ชนชาติ (เฉพาะชนชาติที่มีประชากรเกิน 4,000 คน) นับเป็นมณฑลที่มีจำนวนประเภทของชนกลุ่มน้อยมากที่สุดของประเทศจีน (ทั่วประเทศจีนมี 55 ชนชาติ) มณฑลยูนนานแบ่งเขตการปกครองเป็น 17 เขต/เมือง กล่าวคือ เขต (Prefecture) 7 เขต ได้แก่ เขตจ้าวทง ชูจิ่ง หยู่ซี ซื่อเหมา เป่าซาน ลี้เจียง และหลินซาง เขตปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อย (Autonomous Prefecture) 8 เขต ได้แก่ เหวินซาน (ชนชาติจ้วงและมั่ว) หงเหอ (ชนชาติฮาหนี่และอี) ลีสองปันนา (ชนชาติไต) ลู่สง (ชนชาติอี) ต้าหลี่ (ชนชาติป๋าย) เตอหง (ชนชาติไตและจิ่งโพ) นู่เจียง (ชนชาติลีซู) และตี้ซิ่ง (ชนชาติทิเบต) และเมืองที่ขึ้นตรงต่อมณฑล (Provincially Administered Municipality) 2 เมือง ได้แก่ เมืองคุนหมิง และเมืองตงชวาน โดยมีเมืองคุนหมิง (Kunming Municipality) เป็นเมืองหลวง (มีพื้นที่ 15,561 ตารางกิโลเมตร และจำนวนประชากร 3.9 ล้านคน)

จากจำนวน 17 เขต/เมืองข้างต้น แบ่งหน่วยการปกครองระดับรองลงมาเป็น 127 อำเภอ/เมือง ซึ่งในจำนวนนี้แยกเป็นเมืองที่ขึ้นตรงต่อเขต 13 เมือง อำเภอ 81 อำเภอ อำเภอที่ปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อย 29 อำเภอ และเขตที่ขึ้นตรงต่อเมืองคุนหมิง 4 เขต

สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นในแต่ละเมือง มีดังนี้

1.1 เมืองคุนหมิง เป็นเมืองหลวงของมณฑลยูนนาน ตั้งอยู่ทางตอนกลางของที่ราบมณฑลยูนนาน ติดกับทะเลสาบเตียนฉือ (Dianchi) ซึ่งเป็นทะเลสาบที่ใหญ่อันดับ 6 ของประเทศจีน เมืองคุนหมิงมีพื้นที่ 21,473 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 1 เมือง 6 เขต และ 7 อำเภอ ประชากรส่วนใหญ่ในเมืองคุนหมิงเป็นชาวจีนร้อยละ 86.16 และเป็นชนกลุ่มน้อยอื่น ๆ 13.84 ส่วนใหญ่ใช้ภาษาท้องถิ่นซึ่งมีสำเนียงที่จัดอยู่ในกลุ่มแมนดารินได้ แต่ภาษามาตรฐานกลางหรือภาษาแมนดาริน เป็นภาษาที่ใช้สื่อสาร เมืองคุนหมิงเป็นเมืองประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม มีร่องรอยทางประวัติศาสตร์ของมนุษย์โบราณอยู่โดยรอบทะเลสาบเตียนฉือ จนถึงราวศตวรรษที่ 13 เมืองคุนหมิงได้เริ่มพัฒนา มาเป็นศูนย์กลางทางการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของมณฑลยูนนาน

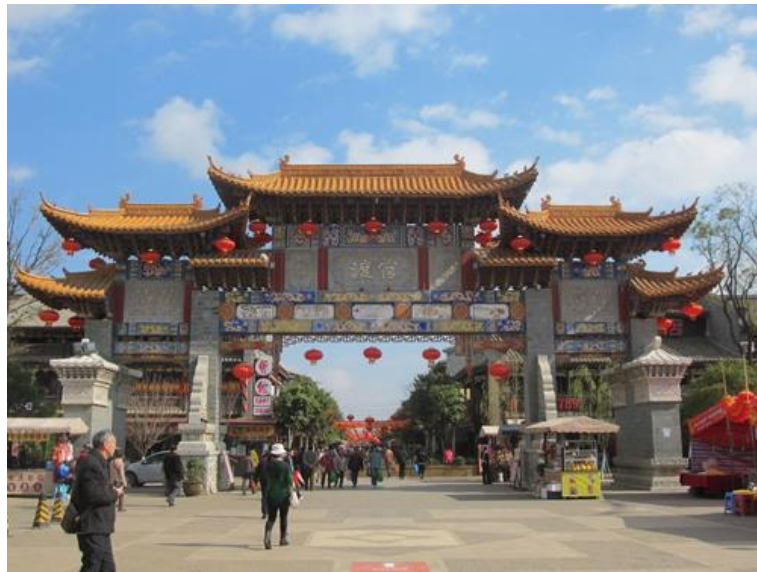
ภาพที่ 4. 2 ที่ตั้งของเมืองคุนหมิงในมณฑลยูนนาน

ที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/>

สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น 4 แห่ง คือ เมืองโบราณกวนตู้ วัดหยวนทง ตำหนักทอง (จินเตียน) และหมู่บ้านวัฒนธรรมยูนนาน

1) เมืองโบราณกวนตุ๋ (Guandu Ancient Town)

ตั้งอยู่ที่ตะวันออกเฉียงใต้ของเมืองคุนหมิง เป็นหนึ่งในเมืองที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงในเมืองคุนหมิง ประตูเมืองโบราณกวนตุ๋ (ซุ้มประตูใหญ่) ตั้งอยู่ที่บริเวณชานเมืองคุนหมิง ในพื้นที่ 17 ตารางกิโลเมตรของเมืองกวนตุ๋ เป็นอนุสรณ์สถานทางวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายทางภูมิทัศน์ ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 4. 3 ประตูเมืองโบราณกวนตุ๋ (ซุ้มประตูใหญ่)

ที่มา: http://www.chinadaily.com.cn/dfpd/2011mtzjc/2012-01/13/content_14470253.htm

เมืองโบราณกวนตุ๋ มีชื่อเสียงด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ยาวนาน แม้ว่าอนุสรณ์ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมบางส่วนจะได้รับความเสียหาย แต่ยังคงรักษาซากโบราณสถานและวัฒนธรรมที่สำคัญเอาไว้ได้อยู่ ในฐานะที่เป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียงระดับโลกของมณฑลยูนนาน และเป็นหนึ่งในเมืองโบราณของราชวงศ์ถังและราชวงศ์ซ่ง

วัดหลักดินของเมืองโบราณกวนตุ๋เป็นพระวิหารที่เก่าแก่ที่สุดของเมืองโบราณกวนตุ๋เดิมที่ถูกสร้างขึ้นในสมัยราชวงศ์ถังสมัยน่านเจ้า วัดหลักดินมีการเคารพบูชาพระมหาเจี๋ยลู (Mahakala) เป็นหลัก สถาปัตยกรรมที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันได้รับการซ่อมแซมและปรับปรุงในปีพ.ศ. 2434 ในรัชสมัยกวางซู่ (Guangxu) สมัยราชวงศ์ชิง มีพื้นที่โดยรวม 5,000 ตารางเมตร วิหารหลักของวัดหลักดินตั้งอยู่บนชานชาลา ห้องโถงเป็นพื้นที่โล่งกว้างและมีซุ้มโค้งตรงประตูขนาดใหญ่ ประตูหน้าต่างไม่มีการแกะสลักเป็นรูปสัญลักษณ์มงคลโบราณของจีนหมายถึงความราบรื่นสงบสุข บริเวณด้าน

นอกนอกวัดเป็นลานกว้าง และมีการปลูกต้นไม้โบราณเพื่อให้ความร่มรื่น วัดหลักดินกลายเป็นตัวแทนของสถาปัตยกรรมของราชวงศ์ซิง ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 4. 4 วัดหลักดินในเมืองโบราณกวนตุ๋

ที่มา: <http://www.guanduguzhen.net/view-113-1121210.html>

วัดตามกฎหมายมีวิหารที่มีการยกสูงกว่าพื้นดิน ชุ่มประตูเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสและตกแต่งอย่างหรูหรา ตกแต่งด้วยไม้แกะสลักยุคาลิปตัส ด้านบนสี่มุมของหัวคานเป็นรูปนกฟีนิกซ์แกะสลักรูปแบบที่สวยงาม ห้องโถงของวัดมีขนาดใหญ่ ระเบียงด้านหน้าของอาคารมีโครงสร้างแบบคานเจ็ดแฉก และติดตั้งอาวุธแบบโบราณด้านหน้าของห้องโถง ตัวอาคารมีขนาดใหญ่ สมบูรณ์ และสวยงามมาก ยังคงรักษารูปแบบสถาปัตยกรรมของราชวงศ์ซิงที่มีมูลค่าสูงทางสถาปัตยกรรม เป็นหนึ่งในหน่วยอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมของมณฑล ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 4. 5 วัดตามกฎหมายในเมืองโบราณกวนตุ๋

ที่มา: <http://www.guanduguzhen.net/jing-1121212-1.html>

วัดหอบัลลังก์เพชร เป็นหอคอยที่สร้างด้วยหินทราย ฐานของหอคอยมีความสูง 4.8 เมตร ภายใตฐานมีสี่ทางเชื่อมข้ามทางทิศตะวันออก ทิศตะวันตกเฉียงใต้ และทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ มีพระเจดีย์ห้าองค์ตั้งอยู่บนฐานของพระที่นั่ง หอคอยหลักเป็นหอคอยที่มีความสูงประมาณ 16.05 เมตร มีลักษณะเป็นเบาะนั่งแบบหอคอยมีที่นั่งรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส และแต่ละมุมจะเป็นหินที่แกะสลักเป็นรูปปั้นสิงโต ช้าง และนกยูง ซึ่งสะท้อนถึงเนื้อหาทางพุทธศาสนามีการแกะสลักไว้ทั้งสี่ด้านของหิน กุหลาบตรงที่นั่งมีการแกะสลัก 7 ชั้นของหิน การแกะสลักกลีบด้านบนของที่นั่งศักดิ์สิทธิ์ มีประติมากรรมอยู่ทุกด้านของหอคอยและมีรูปแกะสลักหินอยู่ภายใน มีคอมัสสุสแควร์อยู่บนตัวหอคอย บนวงกลมหินมีระฆังเล็ก ๆ อยู่ทุกด้าน หอคอยทั้งหลังสว่างและงดงามมีรูปแบบที่ประสานกันระหว่างหอคอยหลักและหอคอยเล็ก ๆ ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 4. 6 วัดหอบัลลังก์เพชรในเมือง โบราณกวนตุ๋

ที่มา: <http://andonglaowang.blog.163.com/blog/static/844875322016113102955866/>

2) วัดหยวนตง (Yuan Tong Temple)

ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาหยวนตงใจกลางเมืองคุนหมิง สร้างขึ้นมาตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถังปีพ.ศ. 1161 – 1450 จนถึงปัจจุบัน เป็นวัดที่ใหญ่ที่สุดและเก่าแก่ที่สุดของมณฑลยูนนาน เป็นวัดที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 1,200 ปี เป็นวัดทางพระพุทธศาสนาที่ใหญ่ที่สุดในเมืองคุนหมิง ภายในวัดนอกจากมีวิหารตามการสร้างวัดโดยทั่วไปของประเทศจีน ตกแต่งอย่างสวยงามและร่มรื่น กลางลานมีสระน้ำขนาดใหญ่ มีสะพานข้ามไปสู่ศาลาแปดเหลี่ยมกลางสระ ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 4. 7 ศาลาแปดเหลี่ยมในวัดหวนทอง

ที่มา: <https://accessresearchnetwork.org>

เดิมที่วัดหวนทองเป็นวัดขนาดเล็กที่ถูกสร้างโดยจักรพรรดิในราชวงศ์ถัง แต่ถูกทำลายในสมัยราชวงศ์หมิง วัดกลายเป็นซากปรักหักพัง เวลานั้นจักรพรรดิราชวงศ์หยวนใช้เวลา 18 ปีในการฟื้นฟูวัดให้มีขนาดใหญ่มากขึ้นและเปลี่ยนชื่อวัดเป็นวัดหวนทอง หลังจากเสร็จสิ้นการบูรณะวัดหวนทองมีผู้ดูแลโดยพระสงฆ์ที่มีชื่อเสียงของราชวงศ์ฮั่น และกลายเป็นหนึ่งในวัดที่เก่าแก่ที่สุดของศาสนาพุทธ บริเวณหน้าวัดหวนทองล้อมรอบด้วยเมืองที่ได้รับการดูแลเป็นพิเศษจากผู้ปกครองสูงสุดของมณฑลยูนนาน วัดหวนทองกลายเป็นสถานที่หลักสำหรับการทำกิจกรรมทางพุทธศาสนา กลายเป็นวัดพุทธที่ใหญ่ที่สุดในเมืองคุนหมิง

ปัจจุบันวัดหวนทองจะเป็นลักษณะของวัดในสมัยราชวงศ์ชิง เพราะได้รับการบูรณะโดยหูซาน ผู้เป็นกบฏกบฏประวัติศาสตร์จีน เป็นผู้ที่ทำให้ประเทศจีนเกิดราชวงศ์ชิง ภายในวัดที่ศักดิ์สิทธิ์และมีชื่อเสียงแห่งนี้เป็นศูนย์กลางของพระพุทธศาสนา ถึง 3 นิกาย ได้แก่ นิกายมหายานของพม่า นิกายหินยานของไทย และนิกายลามาะของทิเบต

เมื่อเดินเข้าภายในวัดพระองค์แรกที่เราได้เจอคือ “พระสังฆาย” หรือที่ชาวจีนเรียกว่า พระในอนาคต จะเป็นพระองค์แรกที่ยิ้มและต้อนรับผู้คนที่เข้ามาไหว้พระ เบื้องหลังของพระสังฆายจะมีพระอยู่องค์หนึ่งซึ่งเรียกว่า “อูยโถว” สำหรับพระองค์นี้เป็นพระที่มีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยของวัด ดังนั้นพระอูยโถวจะหันหน้ามองไปทางวิหาร นอกจากนี้สองข้างของพระอูยโถวมีเท้าตุ๊กโลก

กบาล ซึ่งคนจีนเวลาจะไหว้พระจะไหว้ให้ครบทั้งสี่ทิศ ดังนี้ ทิศเหนือคือพ่อแม่ ทิศตะวันออกคือครูบาอาจารย์ ทิศใต้คือครอบครัว และทิศตะวันตกคือเพื่อนฝูง มีสะพานข้ามไปสู่ศาลาแปดเหลี่ยมกลางสระตั้งอยู่กลางสระน้ำมรกต ซึ่งเป็นสระน้ำสีเขียว มีสัตว์น้ำทั้งปลา ทั้งเต่าอยู่มากมาย ศาลาแปดเหลี่ยมหลังนี้เป็นศาลาที่อุ้ยซานกั๋วสร้างในสมัยราชวงศ์ชิง ในศาลาประดิษฐาน “เจ้าแม่กวนอิมพันกร” และเจ้าแม่กวนอิมประเทศพม่าที่เรียกว่า “เจ้าแม่กวนอิมหยก”

3) คำหนักทอง (Jin Dian)

คำหนักทองตั้งอยู่ที่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือของภูเขาหมิงเฟิง ห่างจากเมืองคุนหมิงประมาณ 7 กิโลเมตร คำหนักสร้างด้วยโลหะทองสัมฤทธิ์ตั้งอยู่บนพื้นหินอ่อน องค์คำหนักทองนั้นนับตั้งแต่คานหลังคากระเบื้อง ปุ่มรองรับน้ำหนักรูปโค้ง ปลายคานที่ยื่นออกมาจากเสาประตูหน้าต่าง โต๊ะหมุ่มบูชา รูปและแผ่นป้ายคำขวัญและทุกสิ่งทุกอย่างล้วนทำด้วยทองสัมฤทธิ์ของมณฑลยูนนาน องค์คำหนักมีความสูง 6.7 เมตร กว้างและลึกด้านละ 6.2 เมตร หล่อด้วยทองสัมฤทธิ์หนักถึง 200 ตัน ดังภาพที่ 10

ภาพที่ 4. 8 คำหนักทอง

ที่มา: http://thai.cri.cn/441/2010/06/28/242s176814_4.htm

คำหนักทองเดิมที่เป็นพระราชวังของอุ้ยซานกั๋วกับสนมที่ชื่อว่าเงินหยวนหยวน เนื่องจากอุ้ยซานกั๋วนั้นได้มาปกครองมณฑลยูนนานเนื่องจากการตั้งตัวเป็นกบฏให้กับชาวแมนจู ภายหลังจึงไม่ได้รับความไว้วางใจจากพระเจ้าคังซี ในที่สุดอุ้ยซานกั๋วจึงตั้งตัวเป็นใหญ่และแข็งข้อกับราชวงศ์ชิงจึงถูกปราบปรามในที่สุด รูปแบบสถาปัตยกรรมของคำหนักทองจึงเป็นสิ่งปลูกสร้างที่สร้างจาก

ทองเหลืองที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศจีน มีกำแพงและป้อมล้อมรอบค้ำหนักเหมือนกำแพงที่ล้อมรอบเมือง ภายในค้ำหนักมีกระบี้เจ็ดคานน้ำหนัก 12 กิโลกรัม และดาบกายสิทธิ์น้ำหนัก 20 กิโลกรัม ถูกเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดี ซึ่งเชื่อกันว่าอาวุธทั้งสองเป็นอาวุธประจำกายของฮ่องซานกู่

ภูมิทัศน์ภายในของค้ำหนักทองคำ เป็นการเดินทางขึ้นไปบนเนินเขาผ่านสะพานอิงเซียน (Ying Xian) เข้าสู่ประตู “ทิวทัศน์หมิงเฟิง” และผ่าน “ประตูสวรรค์” 3 บาน ก็จะถึงประตูใหญ่ของพระค้ำหนักไท่เหอ หลังจากออกจากประตูด้านข้างของพระราชวังต้องห้าม มีหอรบหนึ่งเป็นหอสูง 3 ชั้น สูงประมาณ 30 เมตร เป็นสถานที่ที่มีทิวทัศน์สวยที่สุดทางชานเมืองตะวันออก บนหอคอยชั้น 3 มีระฆังทำด้วยทองสัมฤทธิ์หนัก 14 ตันแขวนอยู่ หอนี้สร้างในปีพ.ศ. 1975 เสียงระฆังดังจนสามารถได้ยินไปทั่วทั้งอุทยาน ค้ำหนักทองคำนี้เป็นสถาปัตยกรรมใหญ่ที่สุดในประเทศจีนที่หล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ และเป็นโบราณสถานทางวัฒนธรรมที่รัฐบาลอนุรักษ์ไว้

4) หมู่บ้านวัฒนธรรมยูนนาน (Yunnan Ethnic Minority Village)

หมู่บ้านวัฒนธรรมยูนนานตั้งอยู่ที่ทิศใต้ของทะเลสาบเตียนถื่อ ซึ่งอยู่บริเวณรอบนอกไปทางใต้ของชานเมืองคุนหมิงประมาณ 7 กิโลเมตร ปัจจุบันได้จัดสร้างหมู่บ้านไต ป้าย อี๋ นำซี ว้า ทิเบต จี โน่ ลาฮู่ ปู้หล่าง ฮาหนี เต่ออ่าง จิงโพ และจ้วง ให้เป็นหมู่บ้านที่ได้นำส่วนที่เป็นเอกลักษณ์ของวิถีชีวิต วัฒนธรรม และความงดงามแห่งภูมิภาคมารวมไว้ในที่เดียวกัน

หมู่บ้านชนชาติต่าง ๆ ใช้วิธีการในการบูรณะและแสดงประเพณีประจำชาติพันธุ์ของมณฑลยูนนาน จะเห็นลักษณะสิ่งก่อสร้างที่เป็นเอกลักษณ์ การใช้ชีวิตประจำวันของชนกลุ่มน้อย และการปฏิบัติทางศาสนาที่นับถือของชนกลุ่มน้อย ประตูลักษณ์ของหมู่บ้านชาติพันธุ์มณฑลยูนนานเป็นโครงเหล็กที่งดงาม ประตูแรกมีป้ายที่เขียนว่า “หมู่บ้านชนชาติยูนนาน” ดังภาพที่ 11

ภาพที่ 4.9 ประตูแรกของหมู่บ้านชนชาติยูนนาน

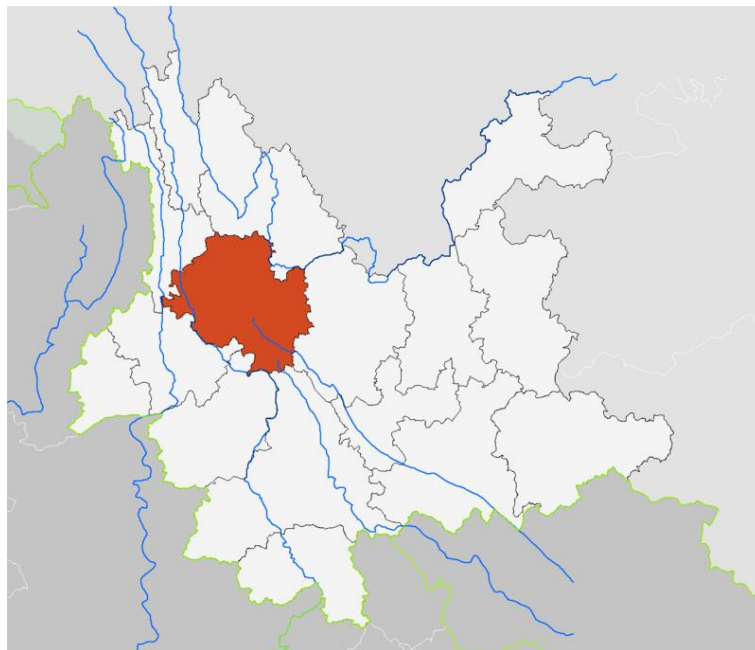
ที่มา: http://blog.sina.com.cn/s/blog_7d2df7980102xnsh.html

ภายในหมู่บ้านมีทัศนียภาพที่งดงามของสถานที่ท่องเที่ยวของแต่ละหมู่บ้านกระจัดกระจายอยู่ นอกจากการเข้าไปทำความเข้าใจกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในมณฑลยูนนาน ยังสามารถชื่นชมรูปแบบสถาปัตยกรรม เครื่องแต่งกายตามชาติพันธุ์ และการแสดงพื้นบ้านที่ไม่ซ้ำกันของงานเทศกาลชาติพันธุ์

หมู่บ้านชนชาติอี มีการแสดงความนับถือต่อเสือโคร่ง ภายในหมู่บ้านสามารถชื่นชมภาพเสือโคร่งและการแกะสลักภาพเสือสามตัว หรือการแกะสลักบนต้นเสาเป็นรูปแบบของดวงอาทิตย์ของจีน โบราณ รอบ ๆ ต้นเสามีหินกลมสีดำและสีขาวหันหน้าไปทางทิศต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์ของชีวิตที่มาจากดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ สิ่งเหล่านี้เป็นตัวแทนทางวัฒนธรรมของชนชาติอี

หมู่บ้านชนชาติปาย เป็นหมู่บ้านที่ใหญ่ที่สุดในจุดชมวิวซึ่งมีชื่อเสียงในด้านที่อยู่อาศัยแบบดั้งเดิม ซึ่งรวมจุดเด่นของชาวจีนไว้ด้วย มีหอคอยสามสีขาวสร้างขึ้นเพื่อเลียนแบบเจดีย์สามองค์ ในเมืองต้าหลี่ ยังมีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในเอกลักษณ์ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับชา หมายถึงการชิมรสชาสามถ้วย ถ้วยแรกเป็นชารสขม ส่วนถ้วยที่สองเป็นชารสหวาน และชาถ้วยที่สามมีรสชาติที่แตกต่างกันสะท้อนให้เห็นถึงปรัชญาของคนปลูกใบชา พวกเขาคิดว่าควรจะได้รับช่วงเวลาที่ยากลำบากก่อนแล้วค่อยหาชีวิตที่ดีขึ้น หลังจากที่ประสบปัญหาสุขภาพและความรู้สึกต่าง ๆ นอกจากนี้หมู่บ้านของชนกลุ่มน้อยแล้วยังมีสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่น่าสนใจ เป็นเอกลักษณ์ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมากมาย

1.2 เมืองต้าหลี่ เป็นเขตปกครองตนเองชนชาติป๋าย แห่งเดียวในประเทศจีน มีพื้นที่ประมาณ 29,459 ตารางกิโลเมตร และอยู่ห่างจากเมืองคุนหมิงประมาณ 338 กิโลเมตร เป็นเมืองที่มีชื่อเสียงทางประวัติศาสตร์ตั้งอยู่ริมทะเลสาบเอ๋อร์ไห่ (Erhai Lake) ตั้งแต่ศตวรรษที่ 8 ถึง 13 เมืองต้าหลี่เป็นศูนย์กลางด้านการเมืองเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของมณฑลยูนนาน ปัจจุบันยังคงมีร่องรอยทางประวัติศาสตร์ปรากฏให้เห็นอยู่ภายในตัวเมืองต้าหลี่ โดยเฉพาะสถาปัตยกรรมของชนชาติป๋าย ซึ่งเป็นคนเชื้อชาติหลักของเมืองต้าหลี่ ซึ่งมีความโดดเด่นและมีเอกลักษณ์เฉพาะ ความสวยงามของภูมิประเทศและสีสันของประเพณีของชาวป๋าย ได้ดึงดูดนักท่องเที่ยวจำนวนมากให้เดินทางมาเที่ยวชมเมืองต้าหลี่

ภาพที่ 4. 10 ที่ตั้งของเมืองต้าหลี่ในมณฑลยูนนาน

ที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/>

สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น 2 แห่ง คือ เมืองโบราณต้าหลี่ และเจดีย์สามองค์

1) เมืองโบราณต้าหลี่

เมืองโบราณต้าหลี่ตั้งอยู่ในเมืองต้าหลี่ไปทางมณฑลยูนนาน 13 กิโลเมตรและเป็นหนึ่งในสามเมืองโบราณที่มีจุดชมวิวต้าหลี่ และเป็นหนึ่งในเมืองประวัติศาสตร์ที่สำคัญที่สุดของจีนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 ในอดีตเมืองโบราณต้าหลี่ยังทำหน้าที่เป็นที่ตั้งของรัฐบาลและค่ายทหารที่สำคัญสำหรับมณฑลยูนนาน ดังภาพที่ 13

ภาพที่ 4. 11 ประตูเมืองโบราณต้าหลี่

ที่มา: <http://thai.cri.cn/247/2011/11/30/242s192377.htm>

เมืองโบราณต้าหลี่สร้างขึ้นในปีพ.ศ. 1925 ในรัชสมัยจักรพรรดิหงอู่ ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์หมิง มีกำแพงสูง 7.5 เมตร และหนา 6 เมตร ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก เดิมทีมีประตูทั้ง 4 ทิศ แต่เมื่อมีการปฏิสังขรณ์ ได้มีการสร้างหอคอยเหนือกำแพงทางด้านทิศเหนือ และทิศใต้เพิ่มเติม ที่แห่งนี้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมแห่งแรกของมณฑลยูนนาน ซึ่งมีความเจริญก้าวหน้า โบราณสถานซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของเมืองต้าหลี่มีจำนวนมาก ทิวทัศน์ธรรมชาติที่งดงาม เป็นเขตท่องเที่ยวสำคัญ และเป็นเมืองมรดกทางประวัติศาสตร์ระดับกลุ่มประเทศ

บ้านเรือนดั้งเดิมของชนชาติป๋ายที่อยู่ภายในเมืองโบราณต้าหลี่ ใ้บรรยากาศและความรู้สึกที่แตกต่างของบ้านเมืองที่ไม่เหมือนเมืองอื่น ๆ ลักษณะทั่วไปของบ้านจะมีลักษณะดังนี้ ทุกบ้านจะมีห้องหลักและห้องปีกสองห้องที่หันหน้าไปทางห้องหลัก เมื่อดวงอาทิตย์สาดส่องบนผนังในช่วงบ่ายแสงแดดจะสะท้อนกลับไปที่ดินบ้านซึ่งจะสะท้อนทั่วทั้งบริเวณ ลานบ้านจะมีขนาดใหญ่ การตกแต่งเป็นอีกรูปแบบของสิ่งก่อสร้างที่อยู่อาศัยโดยให้ความสำคัญกับหอประตู ชายคาและมุมบ้าน หน้าต่าง ประตู และผนังจะประดับด้วยไม้แกะสลัก ลวดลายสีหินอ่อนและภาพวาด ความสวยงามของสิ่งก่อสร้างนี้เรียกได้ว่าเป็นที่อยู่อาศัยพื้นบ้านที่ยอดเยี่ยมในภาค

ตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศไทย เมื่อเดินไปตามถนนที่ปูด้วยหินในเมืองโบราณจะให้ความรู้สึกเรียบง่ายและสง่างามแบบดั้งเดิม งานศิลปะแบบดั้งเดิมที่ทำจากหินอ่อน และงานหัตถกรรมทอหลากหลายชนิดที่ทำด้วยฟาง และรวมถึงพิธีชงชาแบบสามชั้นตอนเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว

เมืองโบราณต้าหลี่แห่งนี้ยังคงมีความเรียบร้อยและเงียบสงบ อากาศสดชื่น มีลำธารไหลแยกออกเป็นหลายสาย ประชาชนทุกคนจะรักการปลูกดอกไม้ ในวันที่ 14 ของเดือนยี่ตามปฏิทินจันทรคติจะเป็นงาน “เทศกาลดอกไม้” ทุกคนจะช่วยกันนำดอกไม้ที่ปลูกในกระถางมาจัดเป็นภูเขาดอกไม้ให้ทุกคนได้ชื่นชม นอกจากนี้ทุก ๆ ปี จะมีเทศกาลที่สำคัญอีกสองงานคือ “งานเดือน 3” จากวันที่ 15 ถึงวันที่ 22 ของเดือน 3 ตามปฏิทินจันทรคติและงาน “เทศกาลการเดินทางผ่านสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ 3 แห่ง” จากวันที่ 23 – 25 ของเดือน 4 ตามปฏิทินจันทรคติ ซึ่งเป็นงานฉลองที่ใหญ่ที่สุดของชนชาติปายที่จัดขึ้น

2) เจดีย์สามองค์

สามเจดีย์วัดผิงเซิ่ง ตั้งอยู่ทิศเหนือของเมืองต้าหลี่ ทิศตะวันตกเป็นทิวทัศน์เขาขางซานที่ปกคลุมด้วยเมฆหมอก ทิศตะวันออกติดทะเลสาบเอ๋อร์ไห่ เจดีย์สามองค์ที่ต้าหลี่นี้ องค์ประธานอยู่ตรงกลาง องค์บริวารขนาบข้างละองค์ตั้งเป็นรูป 3 ขา องค์ประธานมีชื่อว่า พระเจดีย์ “เซียนสวีนิเถะ” ตั้งอยู่บนฐานที่มีราวหิน 2 ชั้น สูง 69.13 เมตร รูปทรงสี่เหลี่ยม มีชายคา 16 ชั้น แต่ละชั้นมีซุ้มทั้ง 4 ด้าน 2 ซุ้ม ทะลุถึงกันอีก 2 ซุ้มเป็นซุ้มจะนำประดิษฐานปฏิมากร แต่ละชั้นสลับกัน ทำให้ภายในองค์เจดีย์ได้รับแสงสว่างและอากาศเป็นอย่างดี ภายในมีบันไดขึ้นไปถึงชั้นสูงสุดจะเห็นเมืองโบราณต้าหลี่ ภูเขาขางซาน และทะเลสาบเอ๋อร์ไห่ ส่วนเจดีย์บริวารที่อยู่ทางทิศเหนือกับทิศใต้ต่างมีความสูง 43 เมตร เป็นเจดีย์กลมทรง 8 เหลี่ยม มีชายคา 10 ชั้น ภายนอกตกแต่งเป็นรูปหอสุนัข มีมุมมีเสา ชายคามีภาพสลักนูนที่งดงาม ดังภาพที่ 14

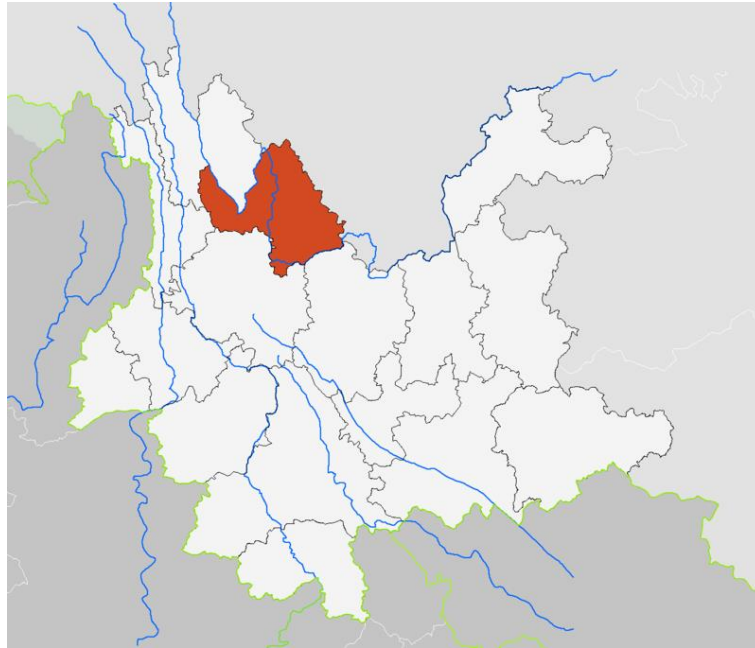

ภาพที่ 4. 12 เจดีย์สามองค์ในวัดจงเซิ่ง เมืองต้าหลี่

ที่มา: <http://www.visitourchina.com/dali/photo/the-three-pagodas-of-chongsheng-temple.html#3>

เมืองต้าหลี่นั้นตั้งอยู่ในแถบที่เป็นศูนย์กลางแผ่นดินไหว โดยแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ที่เกิดขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2468 ยอดเจดีย์ได้หักลงมา แต่องค์เจดีย์ทั้งสาม กลับไม่ได้รับความเสียหาย ซึ่งนับว่าเป็นสถาปัตยกรรมโบราณและประวัติศาสตร์โบราณของเมืองต้าหลี่ ในปีพ.ศ. 2505 รัฐบาลกลางได้ประกาศให้เจดีย์ “เซียนสวีนิเถะ” เป็น โบราณวัตถุทางวัฒนธรรมที่พึงอนุรักษ์ระดับชาติ

1.3 เมืองลี่เจียง ตั้งอยู่ที่ทิศตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลยูนนาน ห่างจากเมืองคุนหมิง 640 กิโลเมตร ห่างจากเมืองต้าหลี่ 320 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 68 ตารางกิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่เป็นชนชาติน่าซี ชนชาติน่าซีมีภาษาและอักษรเป็นของตัวเอง อักษรของชาวน่าซียังคงเป็นภาพวาด ลักษณะเป็นภาษาโบราณ คนตรีของชาวน่าซีเป็นคนตรีโบราณ โดยเฉพาะ ชนชาติน่าซีจึงเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีร่องรอยอารยธรรมลักษณะสังคมที่หลงเหลือให้เห็นได้ในปัจจุบัน

ภาพที่ 4. 13 ที่ตั้งของเมืองลี้เจียงในมณฑลยูนนาน

ที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/>

สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น 2 แห่ง คือ เมืองโบราณลี้เจียง และวัดวีเฟิง

1) เมืองโบราณลี้เจียง

เมืองโบราณลี้เจียงเป็นเมืองเก่าที่มีการอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดีของกลุ่มชนกลุ่มน้อยที่มีวัฒนธรรมที่โดดเด่น เป็นศูนย์กลางเมืองลี้เจียงเขตปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อยน่านซีในมณฑลยูนนาน เป็นหมู่สถาปัตยกรรมโบราณของเมืองโบราณลี้เจียงสร้างด้วยอิฐและไม้ มุงหลังคาด้วยกระเบื้อง ส่วนใหญ่เป็นโครงสร้างแบบตัวเรือน 3 ด้าน และกำแพงกันเป็นฉากหนึ่งด้าน เป็นบ้านทรงต่ำ 2 ชั้น ประตูหน้าต่างและแผ่นป้ายประดับชั้นบนตามแบบส่วนใหญ่แกะสลักเป็นลายนกกหงส์ 2 ตัวที่หันหน้าไปสู่แสงอาทิตย์ นกแก้วต้นดอกชาภูเขา คลื่นทะเลและลวดลาย ล้วนเป็นการแสดงให้เห็นฝีมือและความสามารถทางด้านศิลปะของบรรพบุรุษของชาวน่านซี เมืองโบราณลี้เจียงมีทัศนียภาพและสิ่งแวดล้อมที่เงียบสงบ ประวัติศาสตร์อันยาวนานและการอนุรักษ์ตัวเมืองโบราณไว้ได้เป็นอย่างดี องค์การยูเนสโกจึงได้ขึ้นทะเบียนให้เมืองลี้เจียงเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม ดังภาพที่ 16

ภาพที่ 4. 14 รูปแบบสถาปัตยกรรมของเมืองโบราณลี่เจียง

ที่มา: <http://www.tripdeedee.com/traveldata/shangrila/shangrila02.php>

อีกหนึ่งสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจในเมืองโบราณลี่เจียงคือ บ้านตระกูลมู่ ซึ่งเป็นที่พักอาศัยของอดีตหัวหน้าชนเผ่านาซี เป็นครอบครัวที่ปกครองเมืองมาเกือบ 5 ศตวรรษ สถานที่แห่งนี้ได้รับความเสียหายอย่างหนักในช่วงที่เกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหวรุนแรงในภูมิภาคในปีพ.ศ. 2539 และได้รับการบูรณะขึ้นมาใหม่อีกครั้งจากการกู้ยืมเงินมาจากธนาคารโลก

ในสมัยที่ตระกูลมู่ปกครองเมืองลี่เจียงนั้น ได้มีการสั่งห้ามการสร้างกำแพงล้อมเมือง เนื่องจากผู้ปกครองเมืองมีแซ่มู่ (木) ซึ่งแปลว่าต้นไม้หรือไม้ หากมีการสร้างกำแพงล้อมรอบเมืองก็เปรียบเหมือนवादครอบล้อมรอบคำว่ามู่ ซึ่งจะให้อักษรจีนคำว่ามู่เปลี่ยนเป็นคำว่า “คูน” (困) ซึ่งแปลว่าการกักขัง ซึ่งจะไม่เป็นมงคลต่อตระกูลมู่ นอกจากนี้ตระกูลมู่ยังสั่งให้ประชาชนสร้างธรณีประตูบ้านให้สูง เพื่อไม่ให้คนทั่วไปเหยียบธรณีประตูซึ่งทำจากไม้ได้ ซึ่งการเหยียบย่ำธรณีประตูเปรียบเหมือนกับการเหยียบย่ำตระกูลมู่ และยังมีการสั่งให้ประชาชนสร้างคานบ้านให้ต่ำ เพื่อให้ทุกคนต้องคอยก้มหัวให้กับคานบ้านที่ทำมาจากไม้ เพื่อให้ประชาชนระลึกตลอดเวลาว่าต้องให้ความเคารพแก่ตระกูลมู่ สถาปัตยกรรมในบ้านตระกูลมู่เป็นศิลปะสมัยราชวงศ์หมิงผสมผสานกับวัฒนธรรมชนเผ่านาซี มีการจัดสวน โดยนำพันธุ์ไม้หายากหลายชนิดมาจัดวางเข้าด้วยกัน สะท้อนให้เห็นถึงความเปิดกว้างที่จะรับสิ่งใหม่ ๆ จากภายนอก ตระกูลมู่เป็นตระกูลที่ให้ความสำคัญกับการศึกษา ภายในบริเวณบ้านมีหอสมุดขนาดใหญ่ชื่อว่า “หอสมุดหมิ่นเล่่ม” เพื่อเป็นแหล่งความรู้สำหรับลูกหลานภายในตระกูล มีห้องประชุมภายใน ซึ่งในอดีตใช้เป็นสถานที่ไถ่

เกลี้ยข้อขัดแย้งระหว่างสมาชิกในตระกูล และมีลานสำหรับจัดการแสดงดนตรี และงานรื่นเริง ภายในตระกูลด้วย ดังภาพที่ 17

ภาพที่ 4. 15 บ้านตระกูลมู่ในเมืองลี่เจียง

ที่มา: <http://www.ferretingoutthefun.com/2013/05/11/lijiang-china/>

ภายในห้องโถงต้อนรับขนาดใหญ่เป็นศูนย์กลางของห้องนั่งเล่น ห้องโถงเต็มไปด้วยของตกแต่งแบบโบราณเพื่อให้บรรยากาศของการดำรงชีวิตของชาวน่าซีในอดีต โครงสร้างของห้องโถงสร้างขึ้นจากไม้สามชั้นที่ตกแต่งอย่างสวยงาม โดยเป็นสถาปัตยกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญของสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมของชาวน่าซี อีกทั้งแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวน่าซี ดังภาพที่ 18

ภาพที่ 4. 16 ห้องโถงของบ้านตระกูลมู่ เมืองลี่เจียง

ที่มา: <http://www.ferretingoutthefun.com/2013/05/11/lijiang-china/>

เมืองโบราณลี่เจียงสร้างขึ้นครั้งแรกในช่วงราชวงศ์ซ่งตอนปลาย และต้นราชวงศ์หยวน มีประวัติศาสตร์มากกว่า 800 ปี นับตั้งแต่จักรพรรดิราชวงศ์หยวนแห่งแรกตั้งรัชสมัยของพระองค์ที่เมืองลี่เจียง เมืองลี่เจียงเป็นหนึ่งในแนวทางการพัฒนาที่รวดเร็วและกลายเป็นศูนย์กลางทางการเมือง วัฒนธรรมและการศึกษา ในพื้นที่นี้มีบทบาทสำคัญในกิจกรรมการค้าระหว่างมณฑลยูนนาน, จีน, ทิเบต, อินเดียและหลายประเทศในเอเชียอื่น ๆ

เมืองเก่าลี่เจียงตั้งอยู่ตามแนวเทือกเขาและการไหลของแม่น้ำ เป็นสิ่งล้ำค่าในการชื่นชมเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมที่เก่าแก่ อันเป็นผลมาจากการรวมกันของวัฒนธรรมข้ามชาติของชนกลุ่มน้อยชนกลุ่มน้อยนาซี สถาปัตยกรรมที่ดีที่สุดในที่นี่เป็นสถาปัตยกรรมของชาวจีน ชาวปาย และชาวทิเบต ที่สร้างขึ้นตามรูปแบบของชนชาตินาซี ประชากรส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการตกแต่งที่อุดมสมบูรณ์ ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เป็นเอกลักษณ์ มีพื้นที่หลังทางประวัติศาสตร์และเป็นที่อยู่อาศัยของความหลากหลายทางชาติพันธุ์ทำให้เป็นหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวที่พิเศษ

2) วัดวีเฟิง (Yufeng Temple)

วัดวีเฟิงตั้งอยู่ห่างจากเมืองลี่เจียง 15 กิโลเมตร สร้างขึ้นครั้งแรกในปีพ.ศ. 2299 ช่วงสมัยจักรพรรดิเฉียนหลงแห่งราชวงศ์ชิง ตัววัดสร้างอยู่บนไหล่เขา ลดหลั่นลงมาตามลำดับ วัดนี้เคยมีสนามล้อมรอบอยู่ 9 แห่ง แต่ที่ยังเหลืออยู่ในปัจจุบัน คือ สนามที่ทางเข้าอาคารหลังหลักของวัด

บรรยากาศโดยรอบของตัววัดล้อมรอบด้วยทิวทัศน์ที่สวยงาม ทั้งภูเขาที่ปกคลุมด้วยหิมะ ทุ่งหญ้ากว้าง ป่าใหญ่ และแม่น้ำ วัดอู่เฟิงชื่อเป็นสถานที่ที่ผสมผสานเอาสถาปัตยกรรมของพุทธศาสนาของชาวจีน ทิเบต และนำซี มารวมกัน เนื่องจากมาจากการหลอมรวมเอาวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่าง ๆ ของพื้นที่ในสมัยราชวงศ์ชิงมารวมกัน แต่วัฒนธรรมของชาวนำซีกลับโดดเด่นอย่างรวดเร็วภายในบริเวณวัดอู่เฟิง ทำให้เห็นถึงความสงบสุขทางด้านวัฒนธรรม และศาสนาของชนชาตินำซีได้เป็นอย่างดี สถาปัตยกรรมของวัดโดดเด่นด้วยบานประตูไม้แกะสลัก ภาพจิตรกรรมบุรณะขึ้นมาใหม่

วัดอู่เฟิงยังถือว่าเป็น 1 ใน 7 ของวัดพระลามะที่ใหญ่ที่สุดในเมืองลี่เจียง ภายในวัดแห่งนี้มีต้นแคเมเลียที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้รับการยอมรับว่าเป็น “ต้นไม้อันแรกในจักรวาล” ต้นแคเมเลียนี้มีลักษณะพิเศษ 3 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 ออกดอกไม้อ่อนดอกตั้งแต่เริ่มฤดูใบไม้ผลิ เมื่อหิมะแดงยังไม่ออกดอก ลูกพลัมยังเพิ่งเริ่มผลิเป็นช่อหรือเริ่มออกผล เมื่อลูกสมอเต็มกิ่ง ดอกแคเมเลียก็ยังบานสะพรั่งเต็มต้น ทำให้ภูเขามีสภาพเป็นสีแดงไปทั่วทั้งภูเขาเพราะสีของดอกแคเมเลีย ในช่วงระยะเวลาก่อน – หลังกว่า 100 วัน ตั้งแต่ฤดูใบไม้ผลิถึงต้นฤดูร้อน ดอกแคเมเลียผลิดอกถึง 20 ครั้ง ออกดอกรวมจำนวนทั้งสิ้น 20,000 ดอก จึงได้รับการขนานนามว่า “ต้นดอกแคเมเลียภูเขาหนึ่งหมื่นดอก”

ประการที่ 2 สามารถพบเห็นต้นแคเมเลียได้ง่าย กิ่งก้านไม่สูงชันท้องฟ้า นักปลูกพันธุ์ไม้มักตกแต่งและจัดสวนอย่างสวยงาม

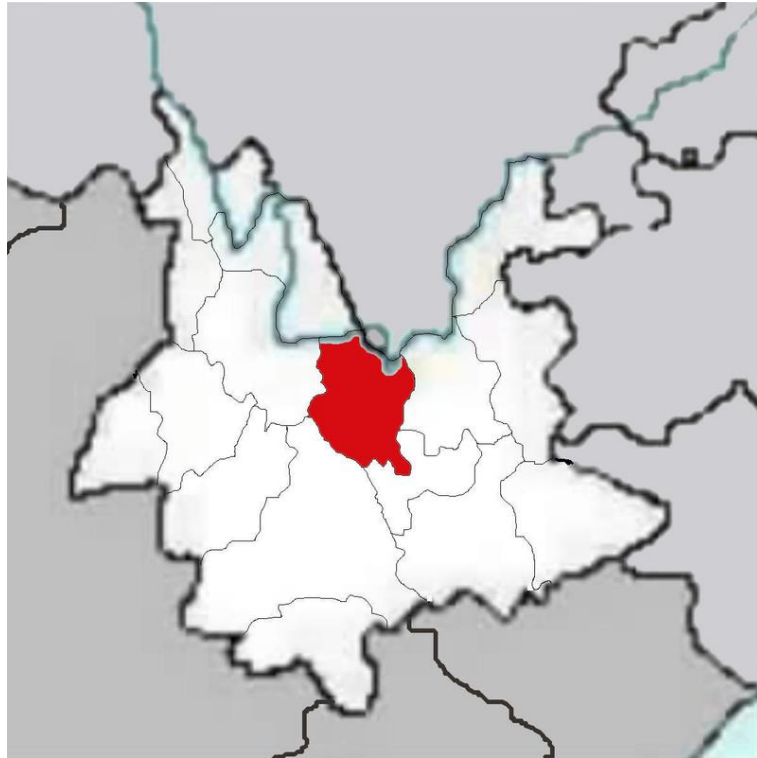
ประการที่ 3 เปรียบเหมือนกับนกเป็ดน้ำที่มีชีวิตคู่กัน ต้นแคเมเลียนี้มีประวัติมากกว่า 600 ปีแล้ว ต้นแคเมเลียมี 2 ต้น แต่เนื่องจากปลูกใกล้ชิดกันมา จึงกลายเป็นต้นเดียวกัน อย่างไรก็ตามเมื่อสังเกตเห็นอย่างใกล้ชิดจะเห็นว่า ดอกแคเมเลียด้านขวาขึ้นจาดลำต้นที่ใหญ่กว่าและมีเกสรจำนวนมาก “มีช่อเกสร 9 ช่อ กลีบดอก 18 กลีบ” ส่วนดอกแคเมเลียด้านซ้ายมีขนาดเล็กกว่าและมีเกสรเพียงช่อเดียว ดอกมีขนาดค่อนข้างเล็ก ในเดือนมีนาคมของทุกปี เป็นช่วงที่ดอกแคเมเลียบานดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกสารทิศให้มาชื่นชมสถานที่แห่งนี้ ดังภาพที่ 19

ภาพที่ 4. 17 บริเวณหน้าวัดฉีเฟิงในเมืองลี่เจียง

ที่มา: <http://turonworld.blogspot.com/2015/09/dayanzhen.html>

1.4 เมืองกุ๋สุง ตั้งอยู่ระหว่างเมืองคุนหมิงและเมืองต้าหลี่ เป็นเขตการปกครองตนเองชนชาติฮั่น ซึ่งเป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในเมืองกุ๋สุงจำนวนมาก

ภาพที่ 4. 18 ที่ตั้งของเมืองกู๋สงในมณฑลยูนนาน

ที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/>

สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น 1 แห่ง คือ เมืองโบราณชนชาติอี้

1) เมืองโบราณชนชาติอี้

เมืองโบราณชนชาติอี้ เป็นโครงการที่ได้รับการลงทุนจากโครงการอิ๋เหรินกู๋เจิ้น (Ancient Town of the Yi Nationality) เป็นโครงการที่สร้างขึ้นมาสอดรับกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของมณฑลยูนนาน ภายใต้ความร่วมมือของรัฐบาลจีนกับภาคเอกชน เป็นสถาปัตยกรรมที่สร้างขึ้นโดยใช้รากฐานทางวัฒนธรรมของชนชาติอี้ ตั้งอยู่ระหว่างเมืองคุนหมิงและต้าลี่ ดังภาพที่ 21

ภาพที่ 4. 19 ประตูเมืองโบราณคู่งสง

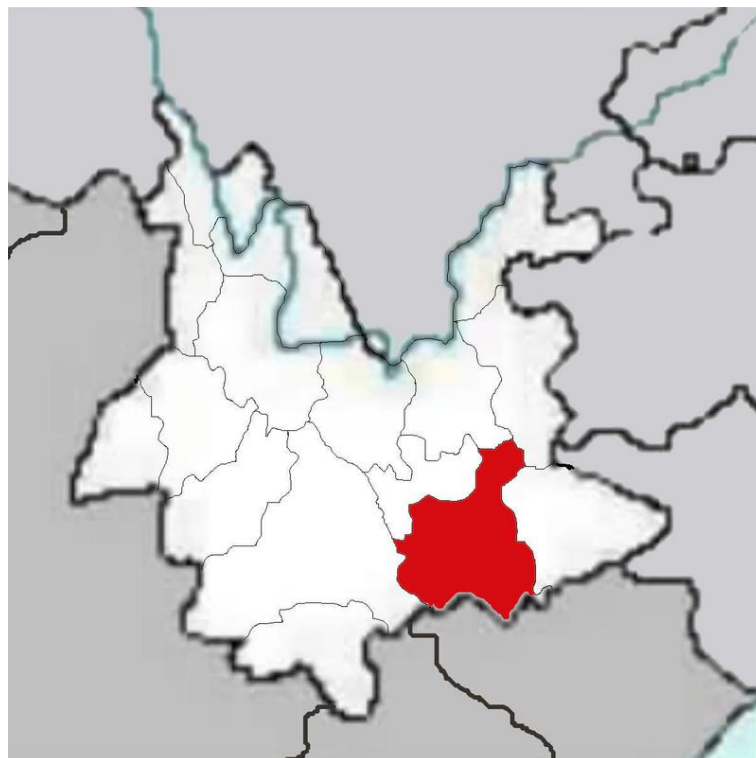
ที่มา: <https://smksutthida.wordpress.com/2013/05/17/>

การลงทุนบนพื้นที่โครงการกว่า 1,700 ไร่ กลายเป็นเมืองโบราณที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเป็นเมืองวัฒนธรรม โดยจุดมุ่งหมายหลักของโครงการนี้คือเป็นจุดแวะพักค้างคืนสำหรับนักท่องเที่ยวระหว่างเดินทางจากเมืองคุนหมิงไปเมืองต้าหลี่ จุดแข็งทางวัฒนธรรมที่โครงการนี้ดึงเข้ามาใช้คือวัฒนธรรมของชนชาติอี ซึ่งเป็นชนชาติที่มีจำนวนประชากรส่วนมากอาศัยอยู่ในมณฑลยูนนาน มีภาษาและวรรณกรรมมากมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา และดาราศาสตร์ ที่เขียนด้วยภาษาอี โดยเฉพาะเมืองนี้มีนาฬิกาสุริยะที่สามารถคำนวณเวลาได้ 100 ปี ตลอดจนการเข้าชมการแสดงทางวัฒนธรรมที่แปลกตา เครื่องแต่งกายที่มีเอกลักษณ์ สีสันสดใส

ตามวัฒนธรรมของชนชาติอี เมื่อนักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวชมเมืองโบราณ ชาวอีจะต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยเหล้าสามจอก ซึ่งว่าเป็นการต้อนรับอย่างยิ่งใหญ่ เหล้าจอกแรก เรียกว่า “เหล้าต้อนรับ” ที่จะนำมาให้ดื่มที่หน้าประตูโดยผู้หญิงชาวอีที่แต่งกายด้วยชุดประจำชาติที่สวยงาม พร้อมทั้งขับร้องเพลงต้อนรับ ถ้าพบว่ามิใช่ไม้อพยอยู่ในเหล่าหมายควมว่าแขกจะต้องตอบกลับด้วยการร้องเพลง จอกที่สอง เรียกว่า “ดื่มเพื่อความสุข” เหล้าจอกนี้เจ้าของบ้านจะต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยตัวเอง พร้อมขับร้องบทเพลง และจอกที่สาม เป็นการชักชวนให้นักท่องเที่ยวอยู่ต่อ เหล้าจอกนี้จะถูกยื่นโดยเจ้าของบ้านอีกครั้งให้กลับนักท่องเที่ยวที่กำลังจะกลับ พร้อมทั้งร้องเพลงอำลา ส่วนนักท่องเที่ยวจะต้องดื่มเหล้าจอกนี้ภายในครั้งเดียวและค่อยจากไป การต้อนรับด้วยเหล้าสามจอก

ของชาวอู่ถื่อว่าเป็นการต้องรับที่ทำให้เกียรติมากที่สุด วัฒนธรรมเหล่านี้จึงนำมาใช้ในเมืองโบราณคู่
สงเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในวัฒนธรรมนั้น ๆ

1.5 เมืองเจียนสู่ย ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของแม่น้ำหงเหอ หรือแม่น้ำแดง ในเขตหงเหอ
ย้อนหลังไปในศตวรรษที่ 3 ในสมัยราชวงศ์หยวน เมืองเจียนสู่ยเคยเป็นศูนย์กลางด้านการเมือง
การทหาร เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของมณฑลยูนนานทางตอนใต้ เมืองเจียนสู่ยมีชื่อเสียงในการ
ผลิตเครื่องเคลือบดินเผาสีดำ (black pottery)

ภาพที่ 4. 20 ที่ตั้งของเมืองเจียนสู่ยในเขตหงเหอ มณฑลยูนนาน

ที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/>

สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น 1 แห่ง คือ เมืองโบราณเจียนสู่ย

1) เมืองโบราณเจียนสู่ย

เมืองโบราณเจียนสู่ยเป็นเมืองโบราณในเขตหงเหอ ในมณฑลยูนนาน เป็นหนึ่งในเมือง
ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงของประเทศจีน ด้วยประวัติศาสตร์ประมาณ 1,200 ปีและ
มรดกทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นมากมาย เมืองโบราณเจียนสู่ยอยู่ห่างจากเมืองคุนหมิงไปทางใต้

ประมาณ 220 กิโลเมตรเมืองโบราณเจียนสู่ยยังคงรักษารูปแบบดั้งเดิมของเมืองดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์หมิง โดยมีกำแพงกันและหอประตูจากศตวรรษที่ 12 ของการก่อสร้างอาคารเก่าแก่กว่า 15 แห่งยังคงอยู่ในเมืองโบราณเจียนสู่ย ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจมากมาย สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงมากที่สุดคือ วัดขงจื้อ ดังภาพที่ 23

ภาพที่ 4. 21 รูปปั้นขงจื้อในเมืองโบราณเจียนสู่ย

ที่มา: <http://honghe.3dkezhan.com/lvyougonglue/12234.html>

วัดขงจื้อเป็นสถานที่ท่องเที่ยวพิเศษที่ถูกสร้างขึ้นในสมัยราชวงศ์หยวน และเป็นวัดขงจื้อที่ใหญ่ที่สุดในเวลานั้น รูปแบบของวัดมีลักษณะการก่อสร้างเป็นแบบจีนโบราณ หันหน้าไปทางทิศใต้ มีอาคารโดยรวม 31 แห่ง ล้อมรอบด้วยกำแพงสีแดงและมีศาลาขนาดเล็ก อาคารหลักของวัดขงจื้อตั้งอยู่บนระเบียงด้านหลังสุดของแกนแนวตั้งของอาคารทั้งหลัง พิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ถูกจัดขึ้นเป็นประจำ เพื่อแสดงความเคารพต่อขงจื้อ มีเตาเผาเครื่องเงินอยู่ด้านหน้าห้องโถงมีขาสีขาแกะสลักเป็นหัวช้าง 4 หัวซึ่งเป็นตัวแทนของลักษณะทางวัฒนธรรมของมณฑลยูนนานตอนใต้ วัดขงจื้อคือการแสดงส่วนผสมทางวัฒนธรรมของชาวจีนและกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ของมณฑลยูนนานตอนใต้

ประตูเมืองจ้าวหยาง (Chaoyang Gateway Arch) เป็นประตูเมืองทางทิศตะวันออกของเมืองโบราณในราชวงศ์หมิงสร้างมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2932 เป็นประตูที่มีรูปแบบคล้ายประตูเมืองเทียนอันเหมิน (Tiananmen) ที่เมืองปักกิ่งแต่มีขนาดเล็กกว่า จึงมีชื่อเสียงว่าเป็นประตูเทียนอันเหมินขนาดเล็ก และเก่าแก่กว่าประตูเทียนอันเหมินเกือบ 100 ปี ในปัจจุบันเสาทั้งสามต้นของประตูเมืองจ้าวหยางมีการทรุดตัวลงเนื่องจากการเกิดไฟไหม้จากสงครามและการพังทลายของลมและฝน ประตูโบราณนี้มี

ความสูง 24.5 เมตร ยาว 12.31 เมตร และกว้าง 26.8 เมตร ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 414 ตารางเมตร ลักษณะการก่อสร้างเป็นแบบดั้งเดิมที่มีเสาคานขนาดใหญ่ หลังคาสามชั้นและประตูไม้แกะสลัก ภายใต้ชายคาแขวนแนวนอนมีการจารึกตัวอักษรประดิษฐ์ในสมัยราชวงศ์ชิง และบทความของนักบุญในสมัยราชวงศ์ถัง สถานที่ที่น่าสนใจอีกก็คือ ระฆังแขวนที่อยู่บนหอสูงกว่า 2 เมตรและมีน้ำหนัก 3.4 กิโลกรัม ในช่วงเวลาที่พระอาทิตย์กำลังตกดินเสียงระฆังจะดังก้องไปทั่วทั้งเมือง ถือว่าเป็นสถานที่โดยตรงสำหรับที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของเมือง โบราณ ดังภาพที่ 24

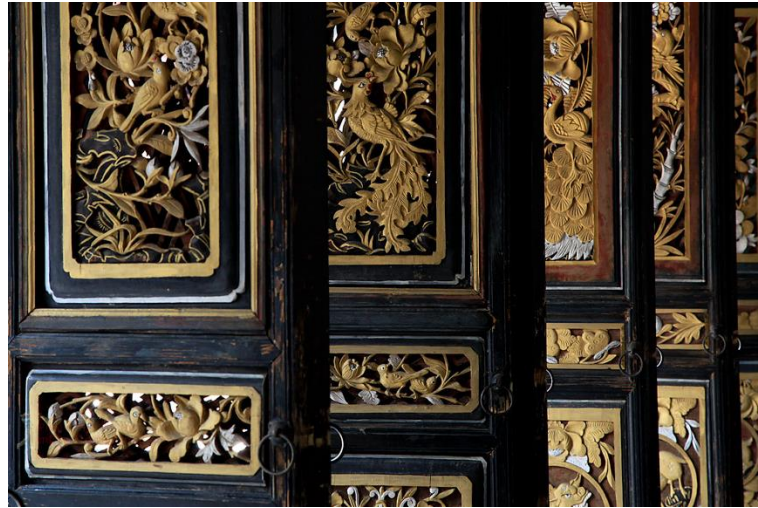

ภาพที่ 4. 22 ประตูเมืองจ้าวหยางเมืองเจียนสู่ย

ที่มา: <http://krungshing.com/forum/showthread.php?t=3692>

สถาปัตยกรรมที่เป็นจุดเด่นอีกอย่างภายในเมืองโบราณเจียนสู่ยคือ บ้านตระกูลจู (Zhu Family) เป็นบ้านที่มีพื้นที่ใหญ่โต ในอดีตเป็นสมบัติของตระกูลจู มีเนื้อที่กว้างใหญ่ถึง 20,000 ตารางเมตร มีห้องถึง 200 ห้อง แต่ละห้องตกแต่งอย่างสวยงาม และมีการเก็บรักษาไว้อย่างดีให้อยู่ในสภาพเดิม เรื่องราวของคนในตระกูลจูเป็นเรื่องราวของโชกชะตาที่พลิกผันจากบรรพบุรุษรุ่นแรกที่เป็นเพียงชาวนาธรรมดา ๆ ที่หันมาทำธุรกิจเหมืองแร่ จนร่ำรวยและกลายเป็นครอบครัวที่มีอิทธิพลและเริ่มสร้างบ้านหลังนี้ โดยใช้เวลาหลายสิบปีกว่าจะสร้างเสร็จ แต่สุดท้ายโชกชะตาก็กลับพลิกผันอีกครั้งเมื่อหัวหน้าตระกูลจูไปเข้าข้างฝ่ายต่อต้านจักรพรรดิ ซึ่งสุดท้ายกลายเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ ทำให้หัวหน้าตระกูลจูโดนจับเข้าคุกจนกระทั่งตายในคุก ส่วนคนอื่น ๆ ในครอบครัวต่างหลบหนีหายไป ปัจจุบันบ้านตระกูลจูอยู่ในความดูแลของรัฐบาลจีน โดยได้รับการอนุรักษ์เอาไว้เป็นอย่างดี มีทั้งส่วนที่เป็นอาคารต่าง ๆ และส่วนพิพิธภัณฑ์จัดแสดงความเป็นมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยในปีพ.ศ. 2533 คณะผู้ปกครองเมืองเจียนสู่ยได้ใช้เงินจำนวน 1.8 ล้านหยวนในการปรับปรุงบ้าน

ตระกูลจิวใหม่ทั้งหมด หลังจากนั้นในปีพ.ศ. 2541 ผู้ปกครองเมืองเจียนสู่ยได้เพิ่มงบประมาณอีก 8 ล้านหยวนเพื่อตกแต่งและปรับปรุงสถานที่จนสมบูรณ์ ทำให้บ้านตระกูลจิวเป็นบ้านโบราณที่มีการเก็บรักษาไว้ให้อยู่ในสภาพเดิมมากที่สุด ประตูหน้าต่างล้วนเป็นไม้ที่มีการแกะสลักไว้อย่างประณีตและสวยงาม ดังภาพที่ 25

ภาพที่ 4. 23 การแกะสลักประตูไม้ของตระกูลจิว เมืองโบราณเจียนสู่ย

ที่มา: <http://krungshing.com/forum/showthread.php?t=3692>

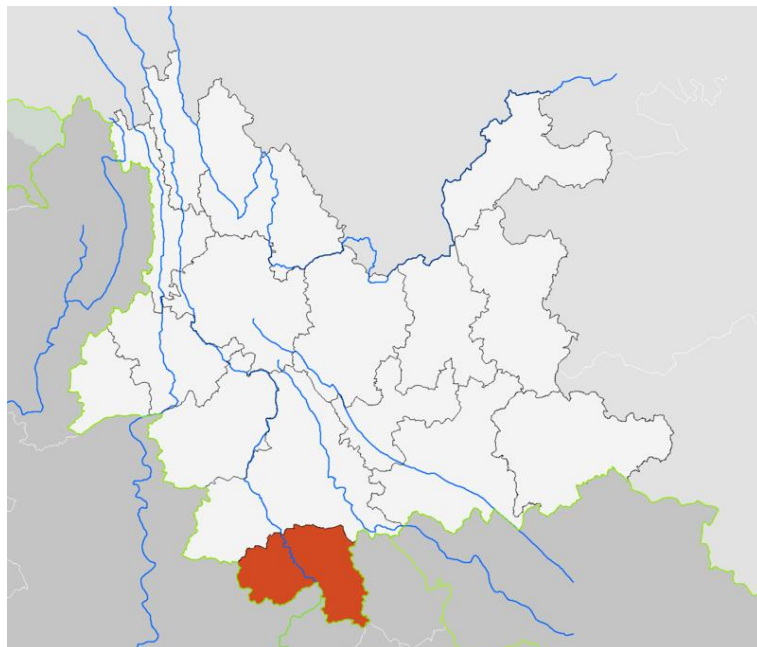
นอกจากนี้ภายในเมืองโบราณเจียนสู่ยยังมีสะพานมังกรคู่ (Shuanglong Bridge, Twin Dragons) เป็นศิลปะการสร้างสะพานหินครั้งแรกในมณฑลยูนนานมีคุณค่าทางศิลปะมาก สะพานนี้ถูกสร้างขึ้นในรัชสมัยของจักรพรรดิเฉินหลงในราชวงศ์ชิง สร้างขึ้นสำหรับข้ามแม่น้ำลูเจียง (Lujiang) และแม่น้ำทาซง (Tachong) เป็นที่มาของชื่อมังกรคู่ แม้ว่าจะมีการบูรณะใหม่ และรูปทรงหลายส่วนของสะพานยังคงเป็นของดั้งเดิมที่มีอายุหลายร้อยปี ปัจจุบันแม่น้ำทั้งสองสายเปลี่ยนเส้นทางไม่ได้ไหลผ่านสะพานนี้แล้ว สะพานนี้เป็นผลงานชิ้นเอกของสะพานโบราณจีน จึงอยู่ภายใต้การคุ้มครองของมณฑลยูนนาน ดังภาพที่ 26

ภาพที่ 4. 24 สะพานมังกรคู่ในเมืองเจี้ยนสู่ย

ที่มา: <http://krungshing.com/forum/showthread.php?t=3692>

1.6 เมืองเซียงรุ้ง เป็นเมืองหลวงของเขตปกครองตนเองชนชาติไตสิบสองปันนา ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขง (จีนเรียกว่าแม่น้ำล้านช้าง) มีภูมิประเทศและภูมิอากาศแบบเขตร้อนและกึ่งเขตร้อน ชนชาติไตและชนกลุ่มน้อยที่นับถือศาสนาพุทธนิกายหินยานเป็นชนกลุ่มหลักที่อาศัยอยู่ในเขตนี้

ภาพที่ 4. 25 ที่ตั้งของเมืองเซียงรุ้งในเขตปกครองตนเองสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน

ที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/>

สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น 1 แห่ง คือ วัดหลวงเมืองลื้อ

1) วัดหลวงเมืองลื้อ

วัดหลวงเมืองลื้อ เป็นวัดพุทธนิกายหินยานที่ใหญ่ที่สุดของประเทศจีน โดยการลงทุนก่อสร้างโดยบริษัทเอกชนพัฒนาการท่องเที่ยวในเมืองสิบสองปันนา ของมณฑลยูนนาน ด้วยเงินทุนมหาศาลถึง 350 ล้านดอลลาร์ ภายในวัดมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่ สถานที่แห่งนี้ นอกจากจะเป็นที่แสดงวัฒนธรรมทางด้านศาสนาและวัฒนธรรมพื้นเมืองที่มีมาอย่างยาวนาน ยังเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยศาสนาพุทธของเมืองสิบสองปันนา เพื่อใช้เป็นที่ศึกษาวิจัยศาสนาพุทธนิกายเถรวาท และเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมศาสนาพุทธนิกายเถรวาท ดังภาพที่ 28

ภาพที่ 4. 26 วัดหลวงเมืองลื้อของเมืองเชียงรุ่ง

ที่มา: <http://www.qu17.com/xishuangbanna/116.html>

วัดหลวงเมืองลื้อเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของเมืองสิบสองปันนา ไม่ใช่สำหรับชาวพุทธนิกายเถรวาทเพียงอย่างเดียว เนื่องจากวัดนี้ได้สร้างอย่างสวยงามบนเนื้อที่หลายพันไร่ริมเชิงเขา โดยผสมผสานศิลปะพุทธทั้งหินยาน มหายาน และทิเบต บริเวณรอบ ๆ วัดจะมีท้าวจตุรบาลแบบจีนยืนอยู่ ตรงกลางเป็นที่สถิตของพระพรหมสี่หน้า ในส่วนของตัวโบสถ์ได้สร้างด้วยศิลปะผสมผสานกันระหว่างไทลื้อ พม่า ลาว มีลวดลายคล้ายลายประจำยามและลายขนดแบบของไทย สอดแทรกอยู่ ภายในเป็นจิตรกรรมฝาผนังขนาดใหญ่เล่าเรื่องพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติไปจนถึงปรินิพพาน การผสมผสานของนิกายเถรวาท มหายานแบบจีนและทิเบตเห็นได้ชัดเจนขึ้นในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เพราะจะเริ่มด้วยการสวดของพระนิกายมหายานแบบจีนก่อน ตามด้วยการ

สวดของพระทิเบต และทำยัสต์การสวดของพระนิกายเถรวาท 108 รูปที่รัฐบาลจีนเชิญจากวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ

ดังนั้นด้วยสภาพภูมิประเทศของมณฑลยูนนาน มีพื้นที่ทั้งหมด 394,000 ตารางกิโลเมตร มีขนาดความใหญ่เป็นอันดับ 8 ของประเทศจีน มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งด้านพันธุ์ไม้และสัตว์นานาชนิด มีแร่ธาตุที่สำคัญ เนื่องจากมณฑลยูนนานถือว่าเป็นมณฑลที่มีความหลากหลายทางภูมิศาสตร์ที่ตั้ง ภูมิอากาศ และความหลากหลายทางชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ร่วมกันภายในมณฑล จึงทำให้มีแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์ ทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวจีนและมีชนกลุ่มน้อยอีก 25 ชนชาติ ซึ่งนับว่าเป็นมณฑลที่มีจำนวนประเภทชนกลุ่มน้อยมากที่สุดของประเทศจีน จึงทำให้ภายในมณฑลมีวัฒนธรรมดั้งเดิมของแต่ละชนเผ่าที่แตกต่างกันออกไป เกิดเป็นขนบธรรมเนียม ประเพณีที่โดดเด่น และน่าสนใจ จนสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวได้ เช่นวัฒนธรรมการแต่งกายประจำชาติด้วยเครื่องแต่งกายที่สวยงามตามแต่ละชนเผ่า วัฒนธรรมการดื่มชาสามรสที่เกิดขึ้นเฉพาะชนชาติ และการดื่มเหล้าสามจอกเพื่อเป็นการต้อนรับแขกของชนชาติอื่น จะเห็นได้ว่าทุกวัฒนธรรมของแต่ละชนชาติมีความโดดเด่นที่แตกต่างกัน รัฐบาลจีนจึงดึงจุดเด่นทางด้านนี้มาใช้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจของมณฑลยูนนานให้กลายเป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขึ้น อีกทั้งมณฑลยูนนานถือว่าเป็นว่าเป็นมณฑลมีความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งในประวัติศาสตร์มาช้านาน จึงทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์จำนวนมาก หนึ่งในเมืองโบราณของมณฑลยูนนาน คือเมืองโบราณลี่เจียงยังได้รับการประเมินให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลกอีกด้วย นอกจากนี้ด้านความเชื่อ และการนับถือศาสนาของประชากรในมณฑลยังถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอีกด้วย ซึ่งส่วนมากจะเกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในรูปแบบวัดจีนโบราณ ซึ่งศาสนาส่วนมากที่ประชากรภายในมณฑลยูนนานนับถือ มักจะเป็นศาสนาพุทธในนิกายต่าง ๆ กัน ทำให้เกิดรูปแบบของวัดที่แตกต่างกัน แต่โดดเด่นซึ่งวัฒนธรรมทางด้านความเชื่อ และการนับถือ จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงมีสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นในมณฑลยูนนานอย่างมากมาย เช่น วัดหยวนทง ตำหนักทอง (จินเตียน) เจดีย์สามองค์ เมืองโบราณลี่เจียง เมืองโบราณลี่เจียง และวัดหลวงเมืองลี่ เป็นต้น

วิเคราะห์วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในเขตมณฑลยูนนาน

การบริหารกิจการท่องเที่ยวของจีน

ประเทศจีนให้ความสำคัญกับกิจการการท่องเที่ยวในฐานะเป็นอุตสาหกรรมทางเศรษฐกิจ ขณะเดียวกันก็เล็งเห็นถึงผลกระทบที่กิจการท่องเที่ยวจะมีต่อความมั่นคงภายในประเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ดังนั้น การบริหารกิจการท่องเที่ยวของจีนจึงถูกจัดให้อยู่ใต้อำนาจของรองนายกรัฐมนตรี ควบคู่กับมุขมนตรีด้านความมั่นคง และมุขมนตรีด้านการต่างประเทศ

ส่วนการบริหารงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบการท่องเที่ยวคือ “สำนักงานบริหารกิจการท่องเที่ยวแห่งชาติ” หรือ CNTA เนื่องจากจีนเป็นประเทศกว้างใหญ่มาก CNTA จึงต้องกระจายอำนาจไปให้กับสำนักงานบริหารการท่องเที่ยวระดับท้องถิ่นในทุกมณฑลและเมืองใหญ่ซึ่งขึ้นตรงต่อรัฐบาลท้องถิ่นของมณฑลเมืองนั้น ๆ

ปัจจุบัน CNTA มีขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบกว้างขวางและครอบคลุมทุกด้านคือ รับผิดชอบตั้งแต่การวางนโยบาย กำหนดแนวทางหรือแผน ออกกฎระเบียบ กำกับดูแล รวมไปถึงงานส่งเสริมการตลาด เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้า

จีนเป็นประเทศใหญ่ที่มีทั้งธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์อันเก่าแก่ สิ่งเหล่านี้เป็นทรัพยากรอันทรงคุณค่าทางด้านการท่องเที่ยว นำมาซึ่งประโยชน์อันมหาศาลให้กับเศรษฐกิจของประเทศ หน้าที่ของ CNTA ก็คือ ทำการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของจีน ส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ดึงดูดนักท่องเที่ยวจากต่างชาติเข้าสู่ประเทศให้มากที่สุด ในการนี้ CNTA จะต้องวางกลยุทธ์การส่งเสริมให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ของประเทศ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ทำนุบำรุงและอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว คุณภาพของการให้บริการ รวมถึงการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานให้กับแหล่งท่องเที่ยว

การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของมณฑลยูนนาน

มณฑลยูนนานนับเป็นมณฑลด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศจีน นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมณฑลยูนนานได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว รายได้จากการรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 30 ต่อปี ในปัจจุบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้กลายเป็นอุตสาหกรรมหลักสำคัญที่ทำรายได้แก่มณฑลยูนนาน โดยในปีพ.ศ. 2537 มณฑลยูนนาน

มีรายได้จากการรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศ 124 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (มากเป็นอันดับ 8 ของประเทศ)

ข้อได้เปรียบสำหรับมณฑลยูนนานในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ การมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์ ซึ่งกระจายอยู่ตามเมืองต่าง ๆ ทั่วทั้งมณฑล ความหลากหลายของสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ ตลอดจนการมีจำนวนชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ รวม 25 ชนเผ่า ซึ่งมากที่สุดในประเทศจีน ปัจจุบันมณฑลยูนนานมีแหล่งท่องเที่ยวระดับชาติ 10 แห่ง ระดับมณฑล 27 แห่ง สถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมระดับชาติ 5 แห่ง ระดับมณฑล 4 แห่ง โบราณสถานระดับชาติ 17 แห่ง ระดับมณฑล 119 แห่ง รวมทั้งมีเขตอนุรักษ์ธรรมชาติระดับชาติ 5 แห่ง และเขตอุทยานป่าไม้ระดับชาติ 17 แห่ง

จากการที่รัฐบาลมณฑลยูนนานได้จัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวปีละ 100 ล้านหยวน เพื่อก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานในสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญและเขตการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว และมุ่งปรับปรุงสภาพแวดล้อมการลงทุนและดึงดูดเงินลงทุนจากภายในประเทศและต่างประเทศเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายในมณฑล ในโครงการนี้มณฑลยูนนานได้จัดตั้งเขตพัฒนาการท่องเที่ยวขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้นักลงทุนจากต่างประเทศเข้าไปดำเนินงานกิจการต่าง ๆ

นายเหอ จื้อเฉิง ผู้ว่าการมณฑลยูนนานได้กล่าวในที่ประชุมวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาคตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลยูนนานที่เมืองต้าหลี่ว่า รัฐบาลของมณฑลจะเร่งพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยตั้งเป้าหมายว่าในปีพ.ศ. 2543 มณฑลยูนนานจะสามารถนักท่องเที่ยวภายในประเทศจำนวน 20 ล้านคนและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมากกว่า 1 ล้านคน รวมทั้งจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อมมากกว่า 10,000 ล้านหยวน โดยได้กำหนดแผนมุ่งเน้นการพัฒนาเขตการท่องเที่ยวของมณฑลแบ่งตามภาคต่าง ๆ ในช่วงระยะเวลา คือ

1. เขตท่องเที่ยวในเมืองคุนหมิงและเขตสิบสองปันนา ที่ยังอยู่ระหว่างเร่งดำเนินการ
2. เขตท่องเที่ยวในภาคตะวันตกเฉียงเหนือรวม 4 เขต ได้แก่ เขตต้าหลี่ เขตลี่เจียง เขตตี้ชิ่ง และเขตนู่เจียง เขตเหล่านี้มีพื้นที่รวมประมาณ 90,000 ตารางกิโลเมตร โดยมีพรมแดนติดกับมณฑลเสฉวน ทิเบต และประเทศพม่า จะเร่งการพัฒนา ระหว่างปีพ.ศ. 2538 – 2543

3. เขตท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันตก ซึ่งกำหนดจะประชุมวางแผนการพัฒนาในระหว่างปีพ.ศ. 2538 (สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง, 2539)

ในปีพ.ศ. 2550 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (National Tourism Administration) ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินระดับคุณภาพของสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทยขึ้น และมีการจัดตั้งสำนักงานออกไปตรวจสอบคุณภาพสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อให้สถานที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ ผ่านการประเมินระดับคุณภาพให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวคุณภาพระดับโลก

วัตถุประสงค์ในการแบ่งระดับสถานที่ท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจัดตั้งการแบ่งระดับสถานที่ท่องเที่ยวขึ้น เพื่อกระตุ้นให้รัฐบาลทุกแห่งบูรณะโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภคของการท่องเที่ยวแต่ละแห่ง และยกระดับระบบการบริหารจัดการต่าง ๆ โดยเป็นการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น อีกทั้งสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ จึงเป็นการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวอีกทางหนึ่งด้วย

มณฑลยูนนานมีสถานที่ท่องเที่ยวระดับสูงสุดของประเทศที่มีคุณภาพระดับโลก 8 แห่ง ได้แก่

1. อุทยานป่าหิน (เมืองคุนหมิง)
2. ภูเขาหิมะมังกรหยก (เมืองลี่เจียง)
3. มรดกโลกเมืองโบราณ (เมืองลี่เจียง)
4. เจดีย์สามองค์ (เขตต้าหลี่)
5. สวนพฤกษศาสตร์เขตร้อน (เขตสิบสองปันนา)
6. อุทยานแห่งชาติผู้ต้าซ้อ (อำเภอเซียงกรีล่า)
7. World Horticultural Expo Garden (เมืองคุนหมิง)
8. อุทยานภูเขาไฟและน้ำพุร้อน อำเภอเถิงชง (เมืองเป่าซาน)

ซึ่งภายใต้นโยบายของรัฐบาลมณฑลยูนนานที่กำหนดยุทธศาสตร์ขยายการเปิดประตูสู่โลกภายนอก โดยมุ่งเน้นภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มณฑลยูนนานจึงได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวมณฑลยูนนานในปีพ.ศ. 2554 ในช่วง 3 ไตรมาสแรกของมณฑลยูนนานมีรายได้จากการท่องเที่ยวรวมทั้งสิ้น 89,310 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันกับปีที่แล้วร้อยละ 21 โดยได้ต้อนรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศ 2.92 ล้านคน และนักท่องเที่ยวในประเทศ 123.097 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.3 และร้อยละ 17.9 ตามลำดับ โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 45.7 ดังตารางที่ 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในมณฑลยูนนาน

ประเทศ	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	อัตราการเพิ่มขึ้นจาก ช่วงเดียวกันของปี 2553 (%)
1. ยุโรป	473,000	22.4
2. ไทย	289,000	45.7
3. มาเลเซีย	156,000	29.9
4. ทวีปอเมริกา	141,000	20.4
5. สิงคโปร์	114,000	4.3
6. โอเชียเนีย	55,000	19.3

การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมณฑลยูนนานเล็งเห็นถึงการใช้ประโยชน์จากข้อได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์ที่มณฑลยูนนานจะเปิดสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียได้อย่างเต็มที่ โดยจะส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศลาว พม่า และไทยในเชิงลึก เพื่อสร้างเส้นทางของการท่องเที่ยวชายแดน เนื่องจากเส้นทางคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำของมณฑลยูนนานที่เชื่อมติดกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการเปิดเส้นทางการบินระหว่างประเทศ และการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่ ซึ่งมีผลต่อการส่งเสริมการค้าสร้างเส้นทางท่องเที่ยวชายแดนจีน – ลาว – พม่า – ไทย ซึ่งในปัจจุบันเมืองชายแดนของ 4 ประเทศดังกล่าวได้พยายามบุกเบิกทรัพยากรการท่องเที่ยวและสินค้าการท่องเที่ยวที่โดดเด่นออกมา มีการ

เพิ่มขยายการลงทุนซึ่งกันและกัน รวมถึงการบุกตลาด อีกทั้งยังได้สร้าง 4 ประเทศดังกล่าวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

เส้นทางการท่องเที่ยวชายแดนของมณฑลยูนนานในปัจจุบัน ได้แก่ เส้นทางการท่องเที่ยวชายแดนจีน – เวียดนามโดยผ่านด่านเหอโจว เส้นทางการท่องเที่ยวชายแดนจีน – ลาวกับจีน – พม่า โดยผ่านด่านโม่หานและท่าลี่ของเขตสิบสองปันนา และเส้นทางการท่องเที่ยวชายแดนจีน – พม่า โดยผ่านด่านรุ่ยลี่ นอกจากนี้ เขตสิบสองปันนายังได้จัดตั้งศูนย์การจำหน่ายสินค้าด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่และเชียงรายของประเทศไทยด้วย และได้มีการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างกันโดยผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เทศกาลศิลปะและวัฒนธรรมภูมิภาคชายแดน 6 ประเทศ (จีน ลาว พม่า ไทย กัมพูชา เวียดนาม) การเปิดเส้นทางการบินจากเขตสิบสองปันนา – กรุงเทพฯ และจากเขตสิบสองปันนา – แขวงหลวงพระบาง เป็นต้น ทั้งนี้ เนื่องจากมีการเปิดเส้นทางคุนหมิง – กรุงเทพฯ และเส้นทางทางแม่น้ำลำซ่าง – แม่น้ำโขง จึงทำให้การเดินทางจากเขตสิบสองปันนาไปยังเมืองเวียงจันทน์ของประเทศลาว และกรุงเทพฯ ของประเทศไทยมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ประเทศจีนให้ความสำคัญกับกิจการการท่องเที่ยวในฐานะเป็นอุตสาหกรรมทางเศรษฐกิจ ขณะเดียวกันก็เล็งเห็นถึงผลกระทบที่กิจการท่องเที่ยวจะมีต่อความมั่นคงภายในประเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จึงจัดตั้งส่วนการบริหารงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบการท่องเที่ยวคือ “สำนักงานบริหารกิจการท่องเที่ยวแห่งชาติ” หรือ CNTA ในการรับผิดชอบตั้งแต่การวางนโยบาย กำหนดแนวทางหรือแผน ออกกฎระเบียบ กำกับดูแล รวมไปถึงงานส่งเสริมการตลาด เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศจีนให้เจริญก้าวหน้า จีนเป็นประเทศใหญ่ที่มีทั้งธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์อันเก่าแก่ สิ่งเหล่านี้เป็นทรัพยากรอันทรงคุณค่าทางด้านการท่องเที่ยว นำมาซึ่งประโยชน์อันมหาศาลให้กับเศรษฐกิจของประเทศ หน้าที่ของ CNTA ก็คือ ทำการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของจีน ส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ดึงดูดนักท่องเที่ยวจากต่างชาติเข้าสู่ประเทศให้มากที่สุด ในกรณี CNTA จะต้องวางกลยุทธ์การส่งเสริมให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ของประเทศ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวถือว่าเป็นตัวกระตุ้นเศรษฐกิจของมณฑลยูนนานได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมณฑลยูนนานมีทรัพยากรทางด้านการท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์ ทั้งทางด้านภูมิศาสตร์ที่ตั้งของมณฑลที่หลากหลาย และความหลากหลายทางชาติพันธุ์ที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมที่โดดเด่นของแต่ละชนชาติขึ้นภายในสังคม ปัจจุบัน

เหล่านี้จึงกลายเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของมณฑลยูนนานพัฒนา และเติบโตอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ รัฐบาลมณฑลยูนนานเองยังให้ความสำคัญให้การกำหนดนโยบายต่างๆ ออกมาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการลงทุนด้านการท่องเที่ยวให้นักลงทุนต่างประเทศ และสนับสนุนเครือข่ายการท่องเที่ยวภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วม กล่าวคือ การเกิดความร่วมมือกันของทุกฝ่ายทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของมณฑลยูนนานก้าวหน้ามาก นอกจากนี้ยังมีการดูแล คุ้มครองทรัพยากรการท่องเที่ยวอยู่ตลอดเวลา ขณะเดียวกันก็ดำเนินการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคให้ทันสมัยเหมาะสมแก่การเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว การดูแล รักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวในมณฑลยูนนานให้สวยงามอยู่เสมอ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ปัจจุบันรัฐบาลมณฑลยูนนานเองยังคงมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายแดนให้ได้รับความนิยม เพราะใช้ความได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์ที่มีการติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน การท่องเที่ยวชายแดนที่เกิดขึ้นนอกจากจะพัฒนาเส้นทางให้สะดวก ทันสมัยกับการเดินทางแล้ว ยังสามารถเผยให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่สง่างามของมณฑลยูนนานอีกด้วย

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ ประการแรก เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางกายภาพที่มีผลต่อสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน และประการที่สอง เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในเขตมณฑลยูนนาน

สรุปผลการศึกษา

1. ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางกายภาพที่มีผลต่อสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน

ด้วยสภาพภูมิประเทศของมณฑลยูนนาน ถือเป็นมณฑลที่มีความหลากหลายทางภูมิศาสตร์ที่ตั้ง ภูมิอากาศ และความหลากหลายทางชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ร่วมกันภายในมณฑล จึงทำให้มีแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์ ทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวจีนและมีชนกลุ่มน้อยอีก 25 ชาติ ซึ่งนับว่าเป็นมณฑลที่มีจำนวนประเภทชนกลุ่มน้อยมากที่สุดของประเทศจีน จึงทำให้ภายในมณฑลมีวัฒนธรรมดั้งเดิมของแต่ละชนเผ่าที่แตกต่างกันออกไป เกิดเป็นขนบธรรมเนียม ประเพณีที่โดดเด่น และน่าสนใจ จนสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวได้ จะเห็นได้ว่าทุกวัฒนธรรมของแต่ละชนชาติมีความโดดเด่นที่ต่างกัน รัฐบาลจีนจึงดึงจุดเด่นทางด้านนี้มาใช้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจของมณฑลยูนนานให้กลายเป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขึ้น จึงทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์จำนวนมาก หนึ่งในเมืองโบราณของมณฑลยูนนาน คือเมืองโบราณลี่เจียงยังได้รับการประเมินให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลกอีกด้วย นอกจากนี้ด้านความเชื่อ และการนับถือศาสนาของประชากรในมณฑลยังถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอีกด้วย ซึ่งส่วนมากจะเกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในรูปแบบวัดจีน โบราณ ซึ่งศาสนาส่วนมากที่ประชากรภายในมณฑลยูนนานนับถือมักจะเป็นศาสนาพุทธในนิกายต่าง ๆ กัน ทำให้เกิดรูปแบบของวัดที่แตกต่างกัน แต่โดดเด่นซึ่งวัฒนธรรมทางด้านความเชื่อ และการนับถือ จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงมีสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นในมณฑลยูนนานอย่างมากมาย เช่น วัดหยวนทง ตำหนักทอง (จินเตี้ยน) เจดีย์สามองค์ เมืองโบราณลี่เจียง เมืองโบราณลี่เจียง และวัดหลวงเมืองลี่ เป็นต้น

2. แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในเขตมณฑลยูนนาน

ปัจจุบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวถือว่าเป็นตัวกระตุ้นเศรษฐกิจของมณฑลยูนนานได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมณฑลยูนนานมีทรัพยากรทางด้านการท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์ ทั้งทางด้านภูมิศาสตร์ที่ตั้งของมณฑลที่หลากหลาย และความหลากหลายทางชาติพันธุ์ที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมที่โดดเด่นของแต่ละชนชาติขึ้นภายในสังคม ปัจจัยเหล่านี้จึงกลายเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของมณฑลยูนนานพัฒนาและเติบโตอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ รัฐบาลมณฑลยูนนานเองยังให้ความสำคัญให้การกำหนดนโยบายต่าง ๆ ออกมาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการลงทุนด้านการท่องเที่ยวให้แก่นักลงทุนต่างประเทศ และสนับสนุนเครือข่ายการท่องเที่ยวภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วม กล่าวคือ การเกิดความร่วมมือกันของทุกฝ่ายทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของมณฑลยูนนานก้าวหน้ามาก นอกจากนี้ยังมีการดูแล คุ้มครอง ทรัพยากรการท่องเที่ยวอยู่ตลอดเวลา ขณะเดียวกันก็ดำเนินการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคให้ทันสมัยเหมาะสมแก่การเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว การดูแล รักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวในมณฑลยูนนานให้สวยงามอยู่เสมอ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ปัจจุบันรัฐบาลมณฑลยูนนานเองยังคงมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายแดนให้ได้รับความนิยม เพราะใช้ความได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์ที่มีการติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน การท่องเที่ยวชายแดนที่เกิดขึ้นนอกจากจะพัฒนาเส้นทางให้สะดวก ทันสมัยกับการเดินทางแล้ว ยังสามารถเผยให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่สง่างามของมณฑลยูนนานอีกด้วย

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่องการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนานแสดงให้เห็นถึงปัจจัยทางกายภาพด้านที่ตั้งและขนาดพื้นที่ ลักษณะภูมิประเทศ ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ประเพณี ศาสนา และความเชื่อ มีความสัมพันธ์ซึ่งทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จึงเกิดการนำจุดเด่นทางด้านกายภาพนี้มาสร้างจุดเด่นแก่แหล่งท่องเที่ยวภายในมณฑลยูนนานเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดของรัฐทิดยา หิรัณยหาด (2544) และกิติรัตน์ สีหพันธ์ (2545) ที่มีการศึกษาและสำรวจศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและนำมาเพิ่มศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้การเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน อีกทั้งงานวิจัยของพิศาทิมพ์ จันทรพรหม (2554) ยังแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้มีความยั่งยืน โดยการฟื้นฟูอนุรักษ์และส่งเสริมอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวไม่ให้

กลืนหายไปในช่วงปัจจุบัน ในส่วนด้านบทบาทของรัฐบาลจีนที่มีผลต่อสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมนั้นเนื่องจากรัฐบาลจีนเล็งเห็นถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เติบโตอย่างรวดเร็วจึงจัดตั้งสำนักงานบริหารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (CNTA) ให้เข้ามาช่วยเหลือดูแลและจัดการให้การท่องเที่ยวกลายเป็นยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจ และบรรลุตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลให้มณฑลยูนนานกำหนดเป้าหมายการท่องเที่ยวในปีพ.ศ. 2560 โดยให้มีการลงทุนในโครงการการท่องเที่ยว เพิ่มสถานที่ท่องเที่ยวในระดับโลก ใช้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในการแก้ปัญหาความยากจน ควบคุมดูแลตลาดการท่องเที่ยวและยกระดับคุณภาพการบริการ ส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศในระดับภูมิภาค และพัฒนาทางด้านสารสนเทศให้ทันสมัย

การศึกษาแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในเขตมณฑลยูนนาน เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของรัฐบาลและเอกชนนั้น แสดงให้เห็นว่ามณฑลยูนนานให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่การเป็นองค์กรหนึ่งในการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในมณฑลให้ดีขึ้น โดยการนำจุดเด่นทางด้านกายภาพมาสร้างภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะการเกิดแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นมากมายภายในมณฑล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน เป็นการศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมบางแห่งที่โดดเด่นของแต่ละเขต/เมือง ในมณฑลยูนนานเท่านั้น ถ้าหากมีการศึกษาให้ละเอียดลึกซึ้งก็จะพบแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนานที่สวยงามอีกหลายแห่ง

บรรณานุกรม

1. สื่อสิ่งพิมพ์

หนังสือ

คล่อง ศิริประภาธรรม. (2552). **คู่มือท่องเที่ยวประเทศจีน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

จางหนาน. (2537). **ต้าหลี่ – เมืองโบราณมหัศจรรย์**. แปลโดย ประดิษฐ์ รัตนะพน. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.

เซวียน ชิงฮวา. (2553). **การท่องเที่ยวยูนนาน**. แปลโดย ไพลิน เชิญเพชร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

นักศึกษาหลักสูตรการปฏิบัติการจิตวิทยาฝ่ายอำนวยการ รุ่นที่ 78 คณะที่ 1. (2539). **คู่มือการศึกษาพื้นที่มณฑลยูนนาน (ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน)**. (ม.ป.ท.).

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีคำภา. (2557). **การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.

มนรัตน์ ใจเอื้อ. (2559). “รูปแบบการตลาดเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรม: ชุมชนหลวง ตำบลบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม” **วิชาการศรีปทุม ชลบุรี** 12, 3(มกราคม – มีนาคม): 15

วิภา อุดมจันท์ และคณะ. (2548). **สภาพและปัญหาของการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับจีน**. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษาสถาบันเอเชียศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริ ฮามสุโพธิ์. (2543). **สังคมวิทยาการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สี่ว์กวาง, ผู้แปล. (2530). **ภูมิศาสตร์ประเทศจีน**. (ม.ป.ท.).

Sigala, Marianna and David Leslie. (2548). **International cultural tourism: Management**

Implications and Cases. Oxford: Elsevier Butterworth-Heineman.

เอกสารทางวิชาการ

กัลยา เทียนวงศ์. (2558). รายงานการวิจัย เรื่อง การบูรณาการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษาอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กิติรัตน์ สีหพันธ์. (2545). รายงานการวิจัย เรื่อง การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในจังหวัดอุบลราชธานีและแนวทางการพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

จตุพร เลิศกำจรวัฒน์. (2556). บทความวิจัย เรื่อง ลักษณะทางกายภาพต่อการเกิดแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ: กรณีศึกษา มณฑลยูนนาน. สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นรินทร์ สังข์รักษา. (2556). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาศิลปวัฒนธรรมในอุ่อารยธรรม จังหวัดราชบุรี. สาขาวิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พิศามิพย์ จันทร์พรหม. (2554). รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทจีนในจังหวัดเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาควิชาพยาบาลเชียงใหม่.

รัฐทิติยา หิรัณยหาด. (2544). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาศักยภาพของชุมชนบ้านหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรีเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

สุวัฒน์ บุศย์เมือง และคณะ. (2551). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางการอนุรักษ์ศิลปกรรมท้องถิ่นเพื่อบูรณะเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : กรณีศึกษา จิตรกรรมฝาผนัง

วัดนาทราย และประติมากรรมหลวงพ่อใหญ่วัดตาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์.
มหาวิทยาลัยเพชรบูรณ์.

Wang Jing. (2550). รายงานการวิจัย เรื่อง **Local Development Practice as a Discourse of Conservation: A Case Study of Yi People in Wuliangshan Nature Reserve, Yunnan Province.** Master of Arts in Sustainable Development The Graduate School Chiang Mai University.

2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ภาษาไทย

กมลวรรณ แสนนิสระ. (2556). **กาลเวลาหยุดนิ่งที่ยูนนาน ตอนที่ 2.** เข้าถึงเมื่อ 20 เมษายน. เข้าถึงได้จาก: <https://ayearofslow.wordpress.com/2013/04/10/yunnan-china-2/>

_____ . (2559). **ข้อมูลพื้นฐานของมณฑลยูนนาน.** เข้าถึงเมื่อ 31 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก: <https://chenyueblog.wordpress.com/2016/02/29/1%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%A1%E0%B8%B9%E0%B8%A5%E0%B8%9E%E0%B8%B7%E0%B9%89%E0%B8%99%E0%B8%90%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%A1%E0%B8%A5%E0%B8%91%E0%B8%A5%E0%B8%A2%E0%B8%B9/>

_____ . (ม.ป.ป.). **ข้อมูลและรูปเมืองลี่เจียง ภูเขาหิมะมังกรหยก เมืองโบราณลี่เจียง.** เข้าถึงเมื่อ 17 เมษายน. เข้าถึงได้จาก: <http://www.tripdeedee.com/traveldata/shangrila/shangrila02.php>

เที้ยวสนุก ทราเวลเซ็นเตอร์. (2553). **วัดหยวนทง.** เข้าถึงเมื่อ 15 เมษายน. เข้าถึงได้จาก: http://teawsanook.com/place_info_detail.php?piid=78

เที้ยวสนุก ทราเวลเซ็นเตอร์. (2553). **เมืองโบราณกวนตุ๋.** เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน. เข้าถึงได้จาก: http://teawsanook.com/place_info_detail.php?piid=214

ทราเวลไลฟ์ ไทยแลนด์. (ม.ป.ป.). **หมู่บ้านตระกูลมู่ (Mu Family Mansion).** เข้าถึงเมื่อ 18 เมษายน. เข้าถึงได้จาก:

<http://www.travellifethailand.com/%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%AD%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%94%E0%B8%AA%E0%B8%96%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%99%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%99%E0%B9%83%E0%B8%88-%E0%B8%97%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%9B%E0%B9%81%E0%B8%8A%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%A5%E0%B9%88%E0%B8%B2-%E0%B8%A2%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%87/%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%B9%E0%B9%88%E0%B8%95%E0%B8%B6%E0%B8%81%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%81%E0%B8%B9%E0%B8%A5%E0%B8%A1%E0%B8%B9%E0%B9%88-Mu-Family-Mansion.html>

_____. (2553). **ท่องเที่ยวต่างแดน : หมู่บ้านโบราณ เจียนสู่ย (Jianshui)**. เข้าถึงเมื่อ 19 เมษายน. เข้าถึงได้จาก: <http://krungshing.com/forum/showthread.php?t=3692>

บริษัท ทัวร์ต่างประเทศ จำกัด. (ม.ป.ป.). **ยูนนาน**. เข้าถึงเมื่อ 3 เมษายน. เข้าถึงได้จาก: <http://www.abroad-tour.com/china/yunnan/>

บริษัท ทัวร์ต่างประเทศ จำกัด. (ม.ป.ป.). **วัดหยวนทง วัดเก่าแก่ของเมืองคุนหมิง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน**. เข้าถึงเมื่อ 15 เมษายน. เข้าถึงได้จาก: http://www.abroad-tour.com/china/kunming/yuangthong_temple.html

บริษัท ท็อป เอเชีย ฮอลิเดย์. (ม.ป.ป.). **เมืองฉู่สง**. เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน. เข้าถึงได้จาก: <http://www.topasiholidays.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=539938435&Ntype=62>

บริษัท ท็อป เอเชีย ฮอลิเดย์. (ม.ป.ป.). **เมืองโบราณลี่เจียง**. เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน. เข้าถึงได้จาก: <http://www.topasiholidays.com/%E0%B8%97%E0%B8%B1%E0%B8%A7%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%88%E0%B8%B5%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%B1%E0%B8%A7%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%9B%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%8B>

%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B9%84%E0%B8%AE
 %E0%B9%89/%E0%B9%80%E0%B8%A1%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%87
 %E0%B9%82%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%A5
 %E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B9%80%E0%B8%88%E0%B8%B5%E0%B8%A2
 %E0%B8%87.html

บริษัท ท็อป เอเชีย ฮอลิเดย์. (ม.ป.ป.). วัดหลวงเมืองลี่. เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน. เข้าถึงได้จาก:

<http://www.topasiholidays.com/%E0%B8%97%E0%B8%B1%E0%B8%A7%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%88%E0%B8%B5%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%B1%E0%B8%A7%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%9B%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%8B%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B9%84%E0%B8%AE%E0%B9%89/%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%94%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B8%A7%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%A1%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%A5%E0%B8%B7%E0%B9%89%E0%B8%AD.html>

บริษัท ท็อป เอเชีย ฮอลิเดย์. (ม.ป.ป.). วัดอวีเฟิง. เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน. เข้าถึงได้จาก:

<http://www.topasiholidays.com/%E0%B8%97%E0%B8%B1%E0%B8%A7%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%88%E0%B8%B5%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%B1%E0%B8%A7%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%9B%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%8B%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B9%84%E0%B8%AE%E0%B9%89/%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%94%E0%B8%AD%E0%B8%A7%E0%B8%B5%E0%B9%89%E0%B9%80%E0%B8%9F%E0%B8%B4%E0%B8%87.html>

บริษัท มีทวี ทัวร์ จำกัด. (ม.ป.ป.). เจดีย์สามองค์ ตำบลลี่. เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน. เข้าถึงได้จาก:

<http://www.meetawee.com/home/travel-info/china-info/kunming-info/2225-three-pagoda-dali-kunming.html>

บริษัท มีทวิ ทัวร์ จำกัด. (ม.ป.ป.). เมืองโบราณต้าหลี่. เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน. เข้าถึงได้จาก:
<http://www.meetawee.com/home/travel-info/china-info/kunming-info/2226-the-ancient-town-of-dali-kunming.html>

บริษัท มีทวิ ทัวร์ จำกัด. (ม.ป.ป.). วัดหยวนทง. เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน. เข้าถึงได้จาก:
<http://www.meetawee.com/home/travel-info/china-info/kunming-info/788-yuantong-temple.html>

บริษัท มีทวิ ทัวร์ จำกัด. (ม.ป.ป.). ท่าหนักทองจินเตี้ยน. เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน. เข้าถึงได้จาก:
<http://www.meetawee.com/home/travel-info/china-info/kunming-info/789-jindian-kunming.html>

บริษัท มีทวิ ทัวร์ จำกัด. (ม.ป.ป.). หมู่บ้านวัฒนธรรมยูนนาน. เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน. เข้าถึงได้จาก:
<http://www.meetawee.com/home/travel-info/china-info/kunming-info/2239-yunnan-cultural-village-kunming.html>

บริษัท โอเชียนสไมล์ทัวร์. (ม.ป.ป.). เมืองคู่ตง เมืองโบราณเผ่าหยา มณฑลยูนนาน. เข้าถึงเมื่อ 19 เมษายน. เข้าถึงได้จาก: <http://www.oceansmile.com/China/KunmingChusong.htm>

บริษัท โอเชียนสไมล์ทัวร์. (ม.ป.ป.). วัดหยวนทง: เทียวคุนหมิง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน. เข้าถึงเมื่อ 15 เมษายน. เข้าถึงได้จาก: <http://www.oceansmile.com/China/KunmingWat.htm>

_____. (2554). ลี้เจียง เมืองมรดกโลก. เข้าถึงเมื่อ 17 เมษายน. เข้าถึงได้จาก:
<https://www.sanook.com/travel/931715/>

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี . (2559). มณฑลยูนนาน. เข้าถึงเมื่อ 21 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก:
<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A1%E0%B8%93%E0%B8%91%E0%B8%A5%E0%B8%A2%E0%B8%B9%E0%B8%99%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B8%99>

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง. (2556). ข้อมูลพื้นฐานมณฑลยูนนาน. เข้าถึงเมื่อ 21 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก:
<http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/about-china/country/yunnan/index.php>

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง. (2559). **จีนต้องสร้างกลยุทธ์ดึง นักท่องเที่ยวเข้าประเทศ**. เข้าถึงเมื่อ 5 พฤษภาคม. เข้าถึงได้จาก :
http://www.thaibizchina.com/th/china-economic-business/result.php?SECTION_ID=464&ID=16649

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง. (2560). **เป้าหมายท่องเที่ยวยุทธศาสตร์ปี 2560**. เข้าถึงเมื่อ 13 เมษายน. เข้าถึงได้จาก :
http://www.thaibizchina.com/th/china-economic-business/result.php?SECTION_ID=464&ID=17488

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง. (2560). **แผนพัฒนาการท่องเที่ยวยุทธศาสตร์ 5 ปี ตัวอย่างจากไทย ยุทธศาสตร์ตั้งเป้าเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวแบบคาราวาน**. เข้าถึงเมื่อ 13 เมษายน. เข้าถึงได้จาก :
http://www.thaibizchina.com/th/interesting-facts/detail.php?SECTION_ID=611&ID=17372

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง. (2556). **เมืองสำคัญ / เขตพัฒนาเศรษฐกิจมณฑลยูนนาน**. เข้าถึงเมื่อ 30 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก :
<http://www.thaibizchina.com/th/about-china/country/yunnan/city.php>

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง. (2556). **เศรษฐกิจมณฑลยูนนาน**. เข้าถึงเมื่อ 3 เมษายน. เข้าถึงได้จาก :
<http://www.thaibizchina.com/th/about-china/country/yunnan/economy.php>

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน ณ นครคุนหมิง. (2553). **จีน - ลาว - พม่า – ไทยจับมือสร้างเส้นทาง การท่องเที่ยวชายแดน**. เข้าถึงเมื่อ 21 เมษายน. เข้าถึงได้จาก :
http://www.thaibizchina.com/th/china-economic-business/result.php?SECTION_ID=464&ID=5647

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน ณ นครคุนหมิง. (2554). **รายได้จากการท่องเที่ยวของยูนนานเพิ่มขึ้น 21% ในช่วง 3 ไตรมาสแรก**. เข้าถึงเมื่อ 21 เมษายน. เข้าถึงได้จาก :

http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/china-economic-business/result.php?SECTION_ID=464&ID=8847

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน ณ นครเฉิงตู. (2558). **อุ้นเครื่องก่อนออกเดินทางกับการจัดระดับแหล่งท่องเที่ยวในประเทศจีน**. เข้าถึงเมื่อ 21 เมษายน. เข้าถึงได้จาก: http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/misc/detail.php?SECTION_ID=524&ID=15131

สถานกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง. (2559). **ข้อมูลพื้นฐานของมณฑลยูนนาน และเขตอาณา**. เข้าถึงเมื่อ 3 เมษายน. เข้าถึงได้จาก: <http://www.thaiembassy.org/kunming/th/thai-people/17366-ข้อมูลพื้นฐานของมณฑลยูนนาน-และเขตอาณา.html>

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2554). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. เข้าถึงเมื่อ 21 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก: <http://www.royin.go.th/dictionary/index.php>

China Radio International. (2554). **เมืองโบราณต้าหลี่**. เข้าถึงเมื่อ 17 เมษายน. เข้าถึงได้จาก: <http://thai.cri.cn/247/2011/11/30/242s192377.htm>

China Radio International. (2553). **วัดหยวนทง**. เข้าถึงเมื่อ 15 เมษายน. เข้าถึงได้จาก: <http://thai.cri.cn/321/2010/05/19/242s175421.htm>

Eastern Pearl Inter. (ม.ป.ป.). **มณฑลยูนนาน Yunnan**. เข้าถึงเมื่อ 30 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก: http://www.eastern-pearl.com/travel_yunnan.html#

Sunita P. (2559). **ต้าลี่ เมืองแห่งขุนเขา สายน้ำ และวัฒนธรรมของมณฑลยูนนาน**. เข้าถึงเมื่อ 2 เมษายน. เข้าถึงได้จาก: <http://blog.ryt9.com/painaipaign/8872>

Sutthida Malikaew. (2556). **คู่สง – อี๋เหรินกู่เจิ้น: เสน่ห์เมืองโบราณจำลอง**. เข้าถึงเมื่อ 19 เมษายน. เข้าถึงได้จาก: <https://smksutthida.wordpress.com/2013/05/17/%E0%B8%89%E0%B8%B9%E0%B9%88%E0%B8%AA%E0%B8%87-%E0%B8%AD%E0%B8%B5%E0%B9%8B%E0%B9>

%80%E0%B8%AB%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B9%8B%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%B9%E0%B9%88/

ภาษาต่างประเทศ

Ministry of Culture and Tourism of the People's Republic of China. (2560). **China Tourism Statistical Bulletin 2014**. [Online]. Accessed March 21. Available from: http://en.cnta.gov.cn/Statistics/TourismStatistics/201710/t20171013_842560.shtml

Ministry of Culture and Tourism of the People's Republic of China. (2559). **Demonstration destination for cultural tourism**. [Online]. Accessed May 3. Available from: http://en.cnta.gov.cn/Policies/TourismPolicies/201602/t20160214_760568.shtml

_____. (2556). **Lijiang, China: Is Beauty Only Skin Deep**. [Online]. Accessed 18 May. Available from: <http://www.ferretingoutthefun.com/2013/05/11/lijiang-china/>

SINA Corporation. (2557). **土主庙与法定寺 昆明自由行**. [Online]. Accessed May 15. Available from: http://blog.sina.com.cn/s/blog_4cfcdf540101oxl2.html

Travel China Guide. (n.d.). **Dali Ancient City**. [Online]. Accessed May 17. Available from: <https://www.travelchinaguide.com/attraction/yunnan/dali/dali-ancient-city.htm>

Travel China Guide. (n.d.). **Golden Temple**. [Online]. Accessed May 15. Available from: https://www.travelchinaguide.com/attraction/yunnan/kunming/golden_temple.htm

Travel China Guide. (n.d.). **Jianshui Ancient Town**. [Online]. Accessed May 14. Available from: <https://www.travelchinaguide.com/cityguides/yunnan/honghe/jianshui-ancient-town.htm>

Travel China Guide. (n.d.). **Lijiang Old Town**. [Online]. Accessed May 17. Available from: https://www.travelchinaguide.com/attraction/yunnan/lijiang/old_town.htm

Travel China Guide. (n.d.). **Yunnan Nationalities Village**. [Online]. Accessed May 16. Available from: <https://www.travelchinaguide.com/attraction/yunnan/kunming/nationalities-village.htm>

掠景官渡. (n. d.). **土主庙**. [Online]. Accessed May 15. Available from:
<http://www.guanduguzhen.net/view-113-1121210.html>

_____. (n. d.). **官渡古镇**. [Online]. Accessed May 15. Available from:
<https://baike.baidu.com/item/%E5%AE%98%E6%B8%A1%E5%8F%A4%E9%95%87>

_____. (n. d.). **金刚宝座塔**. [Online]. Accessed May 15. Available from:
<https://baike.baidu.com/item/%E9%87%91%E5%88%9A%E5%AE%9D%E5%BA%A7%E5%A1%94>

_____. (2559). **云南昆明妙湛寺金刚塔**. [Online]. Accessed May 15.
 Available _____ from:
<http://andonglaowang.blog.163.com/blog/static/844875322016113102955866/>

_____. (n. d.). **金殿**. [Online]. Accessed May 15. Available from:
<http://www.baike.com/wiki/%E9%87%91%E6%AE%BF>

_____. (n. d.). **云南民族村**. [Online]. Accessed May 16. Available from:
<https://baike.baidu.com/item/%E4%BA%91%E5%8D%97%E6%B0%91%E6%97%8F%E6%9D%91>

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวรัตน์ปวีณ์ บุญสำเร็จชัย
ที่อยู่	66/5 หมู่ 6 ต.วังโตนด อ.นายายอาม จ.จันทบุรี 22170
หมายเลขโทรศัพท์	080-835-8848
วันเกิด	17 มกราคม 2539
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษา จากโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ สำเร็จการศึกษามัธยมปลาย จากโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดจันทบุรี สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต วิชาเอกเอเชียศึกษา สาขาภาษาจีน มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

แบบโอนลิขสิทธิ์บทความวิจัย

เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้าพเจ้า	นางสาวรัตน์ปวีณ์ บุญสำเร็จชัย
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	วิชาเอกเอเชียศึกษา ภาษาจีน
ชื่อภาคนิพนธ์	การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนาน
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ศุภฤกษ์ โออินทร์
ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้	66/5 หมู่ 6 ต.วังโตนด อ.นายายอาม จ.จันทบุรี 22170
หมายเลขโทรศัพท์	080-835-8848

ลิขสิทธิ์ของบทความวิจัยอันเป็นผลจากการศึกษาเล่าเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต ข้าพเจ้ายินดีโอนลิขสิทธิ์ตามมาตรา 17 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เป็นของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกำหนดตลอดอายุการคุ้มครองสิทธิ์

ลงนามผู้โอน.....

(นางสาวรัตน์ปวีณ์ บุญสำเร็จชัย)

ลงนามผู้รับโอน.....

(.....)

28 เมษายน 2561

